

מיצ"ב תשע"ג

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

חלק א' - מבחני הישגים
חשוון תשע"ד ▪ אוקטובר 2013

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

בית אבגד, ז'בוטינסקי 5, רמת גן, 5252006 • טל': 03-5205555, פקס: 03-5205509

דוא"ל: rama@education.gov.il • אתר: <http://rama.education.gov.il>

תוכן העניינים

4	 פתח דבר
6	 ממצאים עיקריים
8	 הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב
11	 הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בכלל בתי הספר ולפי מגזר שפה
12	 המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני
13	 הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה
14	 המבחנים במדע וטכנולוגיה
18	 המבחנים באנגלית
22	 המבחנים במתמטיקה
26	 המבחנים בעברית
28	 המבחנים בערבית
30	 סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ולכיתות ח'
	 פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי כלכלי
31	
32	 פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית
34	 פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי
45	 פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי מגדר
46	 פערים בהישגים בין בנים ובנות
51	 הישגים בשפת-אם לכיתות ב' לפי מגזר שפה
52	 המבחן בעברית לכיתות ב'
53	 המבחן בערבית לכיתות ב'
54	 פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב' - לפי רקע חברתי-כלכלי
56	 פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב'
57	 הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
58	 המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח
59	 הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
60	 המבחנים במדע וטכנולוגיה
62	 המבחנים באנגלית
64	 המבחנים במתמטיקה
66	 המבחנים בעברית
68	 סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג - בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
69	 פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
69	 לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי
70	 פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי
72	 פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי
78	 פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
78	 לכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי מגדר
79	 פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית - לפי סוג פיקוח
82	 הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
83	 המבחן בעברית לכיתות ב'
85	 פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
86	 פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי
87	 פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח
88	 הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
89	 המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	90
המבחנים במדע וטכנולוגיה	91
המבחנים באנגלית	95
המבחנים במתמטיקה	99
המבחנים בערבית	103
סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	107
פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	109
פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים	110
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים	111
הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	116
המבחן בערבית לכיתות ב'	117
פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	119
נספחים	121
נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ג	121
נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ג	122
נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי מאפייני רקע	123
נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז - תשע"ג	151
נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ג לשנת הבסיס - תשס"ח	152

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחנים אינם מטרה כשלעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחטיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה**, בשתי דרגות כיתה: ה' ו-ח'. בשפת-אם עברית וערבית נערכה בחינה גם בכיתה ב'.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תשע"ג** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'. בתי ספר **באשכול ג'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול א'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה**, ובמיצ"ב הפנימי במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**. בתי ספר באשכולות ב' ו-ד' נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים מרץ-מאי 2013.

כדי לאפשר השוואה **רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיוול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם חדש - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון **הממוצע** של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500**, ו**סטיית התקן** - **100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות **אינם נכללים בחישוב הנתונים** של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב בדבר היבטים שונים של האקלים החברתי והתהליכים הפדגוגיים בבתי הספר, בהתבסס על נתונים המתקבלים משאלונים שמולאו ע"י תלמידים ומראינות שנערכו עם מורים במהלך החודשים ינואר-מרץ 2013 - בבתי ספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על הממדים החשובים בתחום זה. ממדים אלו נקבעו על סמך מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית שמיועד לתלמידי החטיבה העליונה. שאלון זה הועבר זו השנה הרביעית בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו בעבור השנים תש"ע-תשע"ג מוצגים בדוח זה. בנוסף, בשנת תשע"ב החלה ראמ"ה בהעברת **שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית בקרב מורים בחטיבות העליונות**, במתכונת ארצית מדגמית. השנה תוצג לראשונה תמונת האקלים והסביבה הפדגוגית בחטיבה העליונה בשנים תשע"ב-תשע"ג, כפי שהיא מצטיירת מדיווחי המורים בשכבת גיל זו.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנת הלימודים תשע"ג. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח בדבר הישגים הלימודיים של תלמידי בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים** שהשתתפו בארץ; **כלל התלמידים** שהשתתפו בבתי ספר דוברי **אותה שפת-אם**; ו**כלל התלמידים** שהשתתפו בבתי ספר **מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שבית הספר יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי שהמנהל יצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות **מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים** אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח זה מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"ג. נתוני ההישגים במבחני תשע"ג מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. משום כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. ההישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתשע"ג מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים **תשס"ז - תשע"ב בכיתות ח'**, הישגי התלמידים בתשע"ג מושווים להישגים **בשנים תשס"ח - תשע"ב בלבד**, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נוסף על השוואות רב-שנתיות מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי סוג פיקוח בבתי ספר דוברי עברית (פיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי), חלוקה לפי מגזרים בבתי ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך) וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תשע"ג מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה'-ו', כיתות ז'-ט' וכיתות י'-י"א), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי, חטיבת ביניים וחטיבה עליונה). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית.

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות מחוזיים ורשותיים, דוחות-לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) – כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של **צוות ראמ"ה** ועמו שותפים רבים: **ועדות היגוי** בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, וכן אנשי אקדמיה, נציגים ממטה המשרד ומדריכים ומורים ממגזרים שונים); חברות זכייניות - **מטח** (פיתוח המבחנים), **טלדור** (תפעול המבחנים) ו**המרכז הארצי לבחינות ולהערכה** (עיבוד הנתונים); **יועצים** ממאגר המומחים של ראמ"ה.

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך מבקשת להביע תודה מיוחדת ל**פרופ' מיכל בלר המנכ"לית המייסדת** של הרשות בין השנים 2005 - 2013. תודתנו לפרופ' בלר על החזון והתוויית הדרך, על המנהיגות והמקצועיות, על המסירות אין קץ ועל התרומה הגדולה והייחודית שלה למערכת החינוך בישראל.

לסיכום, אנו מקווים שהתובנות העולות מנתוני המיצ"ב, ומכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

בברכה,

ד"ר חגית גליקמן

מנכ"לית בפועל, ראמ"ה

ממצאים עיקריים

- **בשנת הלימודים תשע"ג נרשמו על פי רוב עליות בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בהשוואה לשנה קודמת תשע"ב, בקרב כלל התלמידים ובשני מגזרי השפה בנפרד**
 - בכיתות ה', הישגי התלמידים גבוהים יותר במדע וטכנולוגיה, מתמטיקה ושפת-אם ערבית; דומים באנגלית; ונמוכים יותר בשפת-אם עברית.
 - בכיתות ח', הישגי התלמידים גבוהים יותר בכל תחומי הדעת, למעט שפת-אם עברית; במבחן זה ההישגים דומים להישגים בשנה קודמת.
- **לאורך השנים תשס"ז ואילך נרשמו בכל המקצועות ודרגות הכיתה עליות מצטברות קלות עד גדולות מאד בהישגי התלמידים, בקרב כלל התלמידים ובשני מגזרי השפה בנפרד**
 - במיוחד, במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' ניכרת מגמה עקבית של עלייה בהישגים לאורך השנים, ובסך הכול ההישגים עלו במידה רבה מאד.
 - גם במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם ערבית לכיתות ה'** נרשמו לאורך השנים עליות גדולות מאד בהישגים.
 - במבחנים באנגלית ובמתמטיקה לכיתות ח' השינויים לאורך השנים מתונים מאד.
- **שנת תשע"ג מתאפיינת בעליות בהישגי תלמידים הלומדים בפיקוח הממלכתי-דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה לכיתות ה' ו-ח', ובצמצום פערים בינם לבין חבריהם דוברי העברית הלומדים בפיקוח הממלכתי**
 - במדע וטכנולוגיה חלו השנה עליות בולטות בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי, בהשוואה לשינויים בשנים קודמות, וזאת בשתי דרגות הכיתה. בקרב הפיקוח הממלכתי חלו שינויים מתונים יותר, ופערי ההישגים בין שני סוגי הפיקוח הצטמצמו.
 - גם במתמטיקה ובשפת-אם עברית הצטמצמו מאד פערי ההישגים בשתי דרגות הכיתה, במתמטיקה ה' ובעברית ח' פערים אלו אף נסגרו.
 - באנגלית לא חל שינוי משמעותי בפערי ההישגים בין שני סוגי הפיקוח לאורך השנים; הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים יותר.
 - כאשר מביאים בחשבון את ההבדלים ברקע חברתי-כלכלי של התלמידים בשני סוגי הפיקוח, הפערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי מצטמצמים במידה ניכרת, ועל פי רוב נעלמים. רק באנגלית לכיתות ה' ו-ח' נותרים פערים ניכרים גם לאחר שמביאים בחשבון את ההרכב חברתי-כלכלי של האוכלוסיות.
- **בכל המבחנים ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר**
 - במבחנים בשפת-אם לכיתות ה', עברית וערבית, נרשמו בשנתיים האחרונות פערי הישגים נמוכים במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות.
 - מאידך, במבחנים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה לכיתות ח', בשנים האחרונות נרשמה התרחבות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה, זאת הן בקרב דוברי העברית והן בקרב דוברי הערבית.
 - במבחן במתמטיקה לכיתות ח', חלה עלייה מצטברת בהישגי דוברי העברית אך ורק בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני. הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך נותרו ללא שינוי של ממש לאורך כל שש השנים שנמדדו.
- **בשלושת המקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה, קיים פער עקבי בהישגים לטובת תלמידים דוברי עברית בהשוואה לחבריהם דוברי הערבית**
 - במבט לאורך שנים, במרבית המקצועות ודרגות הכיתה אין מגמה ברורה של צמצום פערים בין שני מגזרי השפה. רק במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה לכיתות ה' נרשמו בשנים האחרונות פערים קטנים יותר בהשוואה לעבר.

o כאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים, הפערים בהישגים בין תלמידים דוברי עברית לבין תלמידים דוברי ערבית מצטמצמים במידה ניכרת. בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני, נמצא כי בחלק מן המבחנים הישגי דוברי הערבית גבוהים במעט מהישגי דוברי העברית.

• **בכל המקצועות ודרגות הכיתה הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים במיוחד**

o בכל השנים נרשמו פערי הישגים גדולים מאד בין תלמידים במגזר הבדואי בדרום לבין שאר דוברי הערבית.

o ממצא זה בולט במיוחד בקרב הבנים. למשל, במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' הישגי הבנים במגזר הבדואי נמוכים ב-100 נק' בסולם הרב-שנתי מממוצע כלל דוברי הערבית (למעלה מסטיית תקן).

o בקרב תלמידים במגזרים הערבי והדרוזי חלו, על פי רוב, עליות מצטברות גדולות בהישגים לאורך השנים

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"ג

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם (עברית/ערבית)**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, אנשי אקדמיה וכן מדריכים ומורים להוראת המקצוע ממגזרים שונים. **המבחנים, המחוננים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>. בחלונית "מבחני מדף". המבחנים הועברו לכיתות ה' ו-ח', ובשפת-אם (עברית/ערבית) הועבר מבחן גם לכיתות ב'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות מייצגות ושקולות בגודלן, המכונות "אשכולות". כל אשכול הוא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לאשכולות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי ספר המשתייכים לאשכול אחר.

בשנת תשע"ג השתתפו במבחני המיצ"ב החיצוני **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** תלמידי כיתות ה' ו-ח' בבתי ספר הנכללים **באשכול ג'**. במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו תלמידי כיתות ה' ו-ח' בבתי ספר הנכללים **באשכול א'**. במבחנים **בשפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו גם תלמידי כיתות ב' בבתי הספר **באשכול א'**. הבחינות נערכו בחודשים **מרץ-מאי 2013**.

במבחני המיצ"ב השתתפו גם **תלמידים בעלי צרכים מיוחדים** הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו השתתפו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחנות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנים ללא כל התאמות).

תלמידים בבתי ספר חרדיים משתתפים במיצ"ב באורח חלקי. בתשע"ג השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. 59 בתי ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה' וכן בבחינה בעברית בכיתה ב'. בנוסף, השתתפו 54 בתי ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות. לא השתתפו במיצ"ב 211 בתי הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שהשתתפו בתשע"ג במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הביתי-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות. בשנת הלימודים תשע"ג לא נכללו בחישוב נתוני המבחנים (באופן כולל, על פני תחומי הדעת ודרגות הכיתה): 14 כיתות בבתי"ס דוברי עברית (0.3% מהכיתות שנבחנו במגזר זה), ו-161 כיתות בבתי"ס דוברי ערבית (7.8% מהכיתות שנבחנו במגזר זה)¹.

קבוצות האוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לכל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית), לפי סוג פיקוח (בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח

¹ יובהר כי כאשר עלה חשד לפגיעה בטוהר בחינות בבית ספר במבחן מסוים בכיתה אחת או יותר, נתוני כלל הכיתות בשכבה לא נכללו בחישוב הנתונים עבור אותו מבחן. כאשר עלה חשד לפגיעה בטוהר בחינות בשני מבחנים באותה שכבה בבית ספר, הן נכללו פעמיים במניין הכיתות שלעיל.

הממלכתי-דתי) ולפי מגזרים בקרב בתי-ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום)². להלן פירוט של קבוצות הנבחנים המדווחות:

1. כלל התלמידים בבתי הספר

2. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית

3. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי

4. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: **מגדר** (בנים ובנות) ו**רקע חברתי-כלכלי** של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך). יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים.

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתוניהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן, להוציא תלמידים בבתי הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים. בנוסף, נתוני ההישגים אינם כוללים תלמידים בבתי ספר בהם נמצאה פגיעה בטוהר בחינות.

סולמות הציונים

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת מדי שנה בשנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות, או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים ב**סולם ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחנים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייתכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, ואי-אפשר לקבוע אם שינוי בציון הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים, או משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיוול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיוול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שהועברו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחנים על **500**, ו**סטיית התקן** שלהם נקבעה להיות **100**, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה בנפרד.

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ובנוגע אליהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן³. דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בשש השנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנה הנוכחית⁴.

נדגיש כי אין לעשות השוואות ישירות בין הציונים הממוצעים במקצועות השונים, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים ובהגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, ומשום שאין דרך להבטיח כי רמת הקושי של המבחנים זהה בכל המקצועות. לעומת זאת אפשר לעשות השוואה בין מקצועות שונים ובין דרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים.

² בעבור תת-אוכלוסיות יתכנו הבדלים קלים בין הנתונים בדוח זה לבין פרסומים מקבילים. הבדלים אלו נובעים מהתאמת משקלות לרמת הניתוח (כלל המדינה, מחוז או רשות).

³ חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם האשכולות לאוכלוסייה כולה, זאת בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי הספר בכל אשכול. הליך התאמה זה נעשה הן על נתוני תשע"ג, בדומה להליך שנעשה בשנים תשס"ז-תשע"ב. בעקבות עדכונים מתודולוגיים שנערכו בשנת תשס"ט, ייתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ז ותשס"ח המוצגים בדוח זה לעומת פרסומים קודמים של ראמ"ה בנוגע לשנים אלה (ר' נספח 3).

⁴ ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 2.

כמו כן, **אין לעשות השוואה** בין הציונים במבחנים בשפת-האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת-האם ערבית. פיתוחם של שני המבחנים האלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות-אם אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למייחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיו"ב) ולפי תכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהן.

במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'** לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן נתוניהם מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

מבנה הדוח

חלק ההישגים של דוח המיצ"ב כולל שלושה פרקים מרכזיים: הישגים במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר ולפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית); הישגים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח (ממלכתי וממלכתי-דתי); והישגים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים (המגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום). תחילה, מוצגים נתוני תשע"ג בכיתות ה' ו-ח"ט לצד נתוני השנים הקודמות: הישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בתשע"ג מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים תשס"ז-תשע"ג, והישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בתשע"ג מושווים להישגים בשנים תשס"ח-תשע"ג⁵. בכך מתאפשרת בחינה של מגמות השינוי במקצוע לאורך השנים. בנוסף, פרקים אלה כוללים ניתוח פערים בהישגים של קבוצות אוכלוסייה שונות:

- ✓ פערים בהישגים לפי מגזר שפה - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
- ✓ פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי - בנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה ובבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
- ✓ פערים בהישגים של בנים ובנות - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה, בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

הדוח נחתם בפרק **נספחים** ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ז-תשע"ג, ציוני גלם, ופירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי.

⁵ כאמור לעיל, במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים ועל כן הדיווח על ההישגים בכיתות ב' מדווחים במתכונת שונה במעט.

⁶ בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ג בכלל בתי הספר
ולפי מגזר שפה**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו במרץ-מאי 2013. השתתפו בהם בתי ספר מאשכולות א' ו-ג' – סך הכל 1,131 בתי-ספר, 4,361 כיתות ו-113,854 תלמידים. נוסף על כך, בתי הספר מאשכולות ב' ו-ד' השתתפו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי הספר וממילא אינם מדווחים כאן.

בלוח 1 מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים, בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית/דוברי ערבית)⁷. נתוני שכבות ה' ו-ח' כוללים נבחנים מאשכולות המיצ"ב א' ו-ג', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים כרבע מבתי הספר בארץ.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו⁸, והם כוללים גם תלמידים עולים ומשולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 1 : מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ג ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזר שפה

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	303	673	17,500	94%
	ה'	607	1,270	32,332	93%
	ח'	326	1,136	30,819	91%
	כלל השכבות	852	3,079	80,651	92%
דוברי ערבית	ב**	99	247	6,904	93%
	ה'	212	566	13,934	93%
	ח'	123	469	12,365	89%
	כלל השכבות	279	1,282	33,203	91%
כלל בתי"ס	ב**	402	920	24,404	94%
	ה'	819	1,836	46,266	93%
	ח'	449	1,605	43,184	90%
	כלל השכבות	1,131	4,361	113,854	92%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שהשתתפו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר בכיתות ב' הוא 94%, בכיתות ה' - 93%, ובכיתות ח' - 90%. שיעורי ההשתתפות בתשע"ג דומים לאלו שנרשמו בתשע"ב. בכיתות ב' ו-ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בשיעורי ההשתתפות בין שני מגזרי השפה, דוברי עברית ודוברי ערבית. בכיתות ח' שיעור ההשתתפות בקרב דוברי הערבית נמוך במעט משיעור ההשתתפות בקרב דוברי העברית (89% לעומת 91%, בהתאמה).

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני ההישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"ג במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

⁷ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ג' ובמבחן בשפת-אם באשכול א'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

⁸ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה

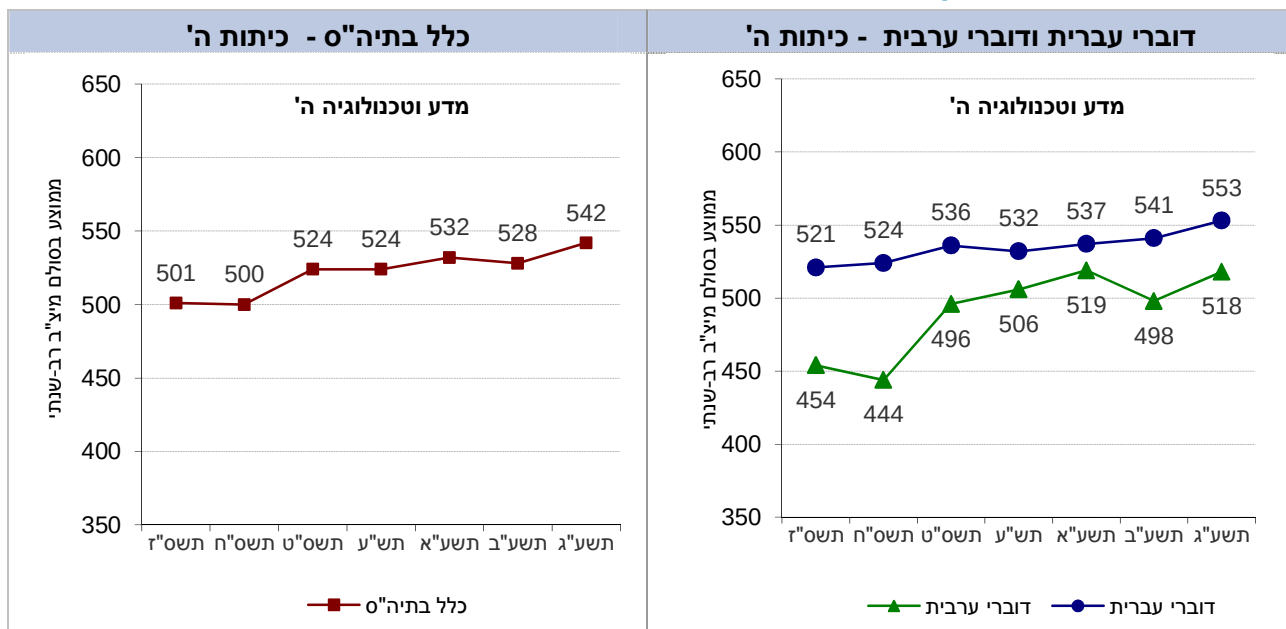
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בכיתות ה' ובכיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים לכיתות ג', ד' ו-ה', ומיומנויות של חשיבה מדעית וטכנולוגית. המבחן התבסס על תכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לבית הספר היסודי תשנ"ט; טיוטת מסמך הסטנדרטים (תשס"ד) ומסמך ההמלצה לפריסת ציוני דרך לפי שנות גיל, וכלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים ואנרגיה ועולם מעשה ידי האדם; כדור הארץ והיקום; עולם היצורים החיים; האדם, התנהגותו, בריאותו ואיכות חייו ומערכות אקולוגיות ואיכות הסביבה. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 2 : ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	תשס"ז
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	תשס"ח
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	תשס"ט
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	תש"ע
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	תשע"א
82	498	6,265	70	541	13,957	77	528	20,222	תשע"ב
77	518	5,476	65	553	14,613	71	542	20,089	תשע"ג

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג חלה עלייה מתונה של 14 נקודות בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתיה"ס בהשוואה לתשע"ב.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה עלייה מצטברת מתונה של 41 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 6.8 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ג גבוהים ב-12 נקודות מהישגים שנמדדו בתשע"ב. סך הכל, במהלך שש השנים חלה עלייה מצטברת מתונה של 32 נקודות בהישגי התלמידים דוברי העברית, בממוצע 5.3 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי הערבית בתשע"ג עלו בהשוואה לתשע"ב והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א. במהלך שש השנים נרשמה עלייה מצטברת גדולה של 64 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית, בעיקר בין השנים תשס"ח לתשס"ט. בממוצע עלו ההישגים ב-10.7 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי הערבית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בשנה"ל תשע"ג עמד הפער לטובת דוברי העברית על 35 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- בתשע"ג חלה ירידה בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לתשע"ב. במהלך השנים הצטמצם פיזור הציונים במידה רבה, בקרב כלל בתיה"ס ובשני מגזרי השפה.

הערה: נתוני מדע וטכנולוגיה ה' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-48 כיתות (17 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 5% מסך הכיתות - 6 כיתות מתוך 664 בבתי ספר דוברי עברית ו-42 כיתות מתוך 292 בבתי ספר דוברי ערבית.

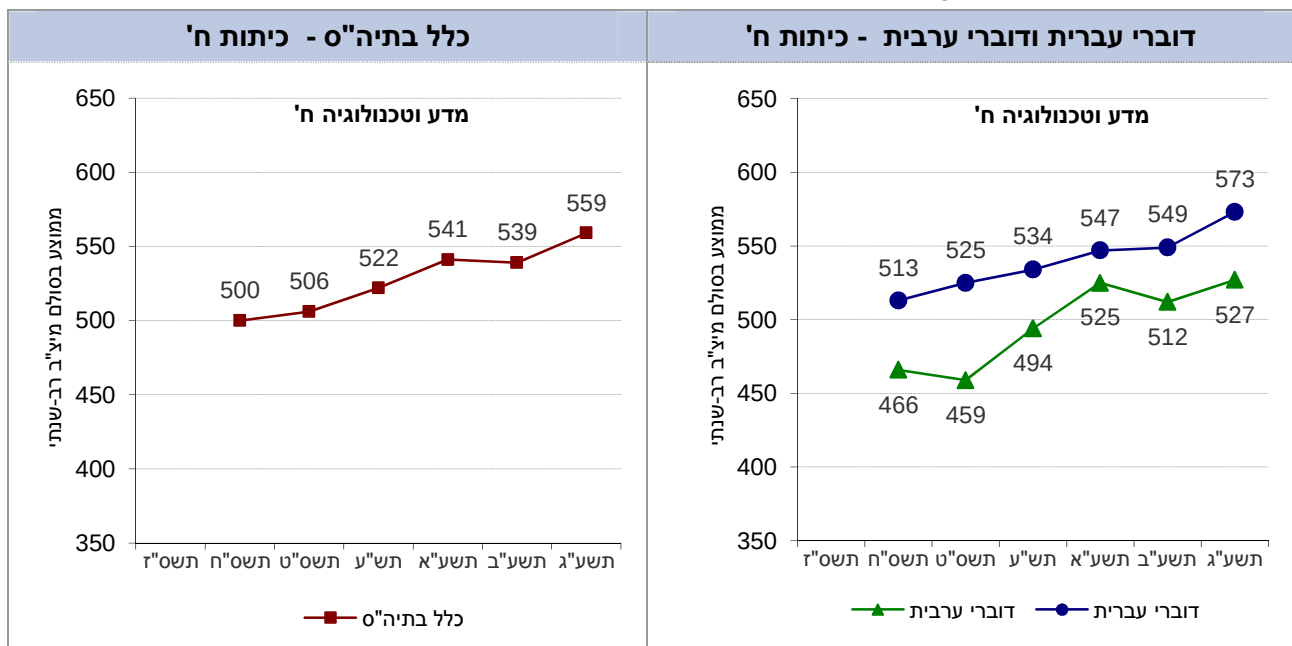
כיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ומיומנויות חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן התבסס על תכנית הלימודים המעודכנת במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים, מסמך האב לכיתה ז' (תשע"ב) ומסמך האב לכיתה ח' (תשע"ג). המבחן כלל פריטים **בנושאים הבאים:** חומרים; אנרגיה, כוחות ותנועה; מערכות ותהליכים ביצורים חיים ומערכות אקולוגיות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 3: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א
100	512	4,666	100	549	13,998	101	539	18,664	תשע"ב
101	527	5,311	104	573	14,410	106	559	19,721	תשע"ג

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביטות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג **חלה עלייה מתונה** של 20 נקודות בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **בכלל בתיה"ס** בהשוואה לתשע"ב.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג **חלה עלייה מצטברת גדולה מאד** של 59 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 11.8 נקודות לשנה.
- תמונת השינויים בהישגים דומה בשני מגזרי השפה. הישגי התלמידים **דוברי העברית ודוברי הערבית** בתשע"ג **גבוהים** מההישגים שנמדדו בתשע"ב (ב-24 נק' וב-15 נק', בהתאמה). במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של כ-60 נקודות בהישגי התלמידים בכל אחד משני מגזרים, בממוצע כ-12 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מההישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ג עמד **הפער לטובת דוברי העברית** על 46 נק' בסולם הרב-שנתי.
- לא חלו שינויים משמעותיים בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים, למעט התרחבות קלה בפיזור הציונים בקרב דוברי העברית.

הערה: נתוני מדע וטכנולוגיה ח' תשע"ג **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 34 כיתות (7 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מסך הכיתות שנבחנו - כל 34 הכיתות הן מתוך 249 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

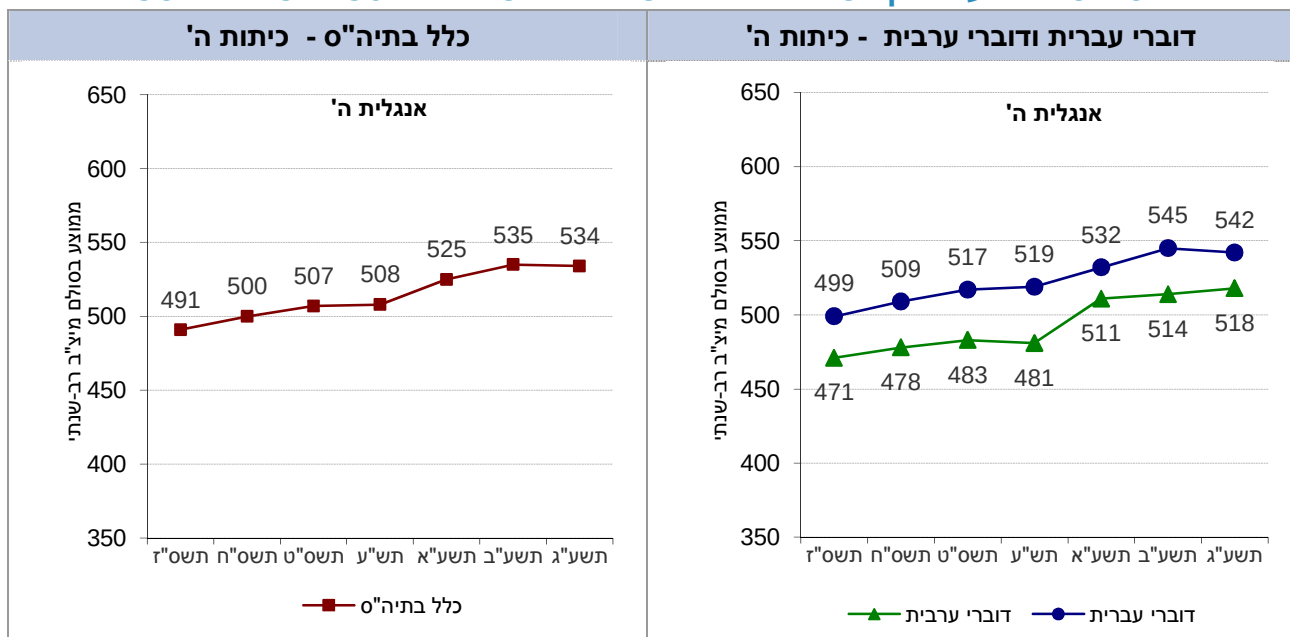
המבחנים באנגלית כיתות ה'

המבחן באנגלית לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן** היו: הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts); הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts) והבעה בכתב (Written Presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension); אינטגרציה (Integration); הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 4: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			אנגלית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	תשס"ז
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	תשס"ח
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	תשס"ט
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	תש"ע
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	תשע"א
89	514	6,181	89	545	13,824	90	535	20,005	תשע"ב
91	518	5,767	88	542	14,726	90	534	20,493	תשע"ג

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתיה"ס בהשוואה לתשע"ב, ונשמרה העלייה בהישגים שהושגה בשנים קודמות.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה עלייה מצטברת ניכרת של 43 נקודות בהישגי תלמידים בכלל בתיה"ס, בממוצע 7.2 נקודות לשנה.
- תמונת השינוי בהישגים דומה בשני מגזרי השפה. הישגי התלמידים בתשע"ג דומים בשני המגזרים להישגים שנמדדו בתשע"ב. בסה"כ, במהלך שש השנים חלה עלייה מצטברת ניכרת של 43 נקודות בהישגי דוברי העברית ו-47 נקודות בהישגי דוברי הערבית, בממוצע עלו ההישגים ב-7.2 נק' ו-7.8 נקודות לשנה, בהתאמה.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. הפער לטובת דוברי העברית עומד בתשע"ג על 24 נק' בסולם הרב שנתי.
- בתשע"ג לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לתשע"ב. במהלך השנים שקדמו הצטמצם קלות פיזור הציונים.

הערה: נתוני אנגלית ה' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-31 כיתות (10 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות - כל 31 הכיתות הן מתוך 292 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

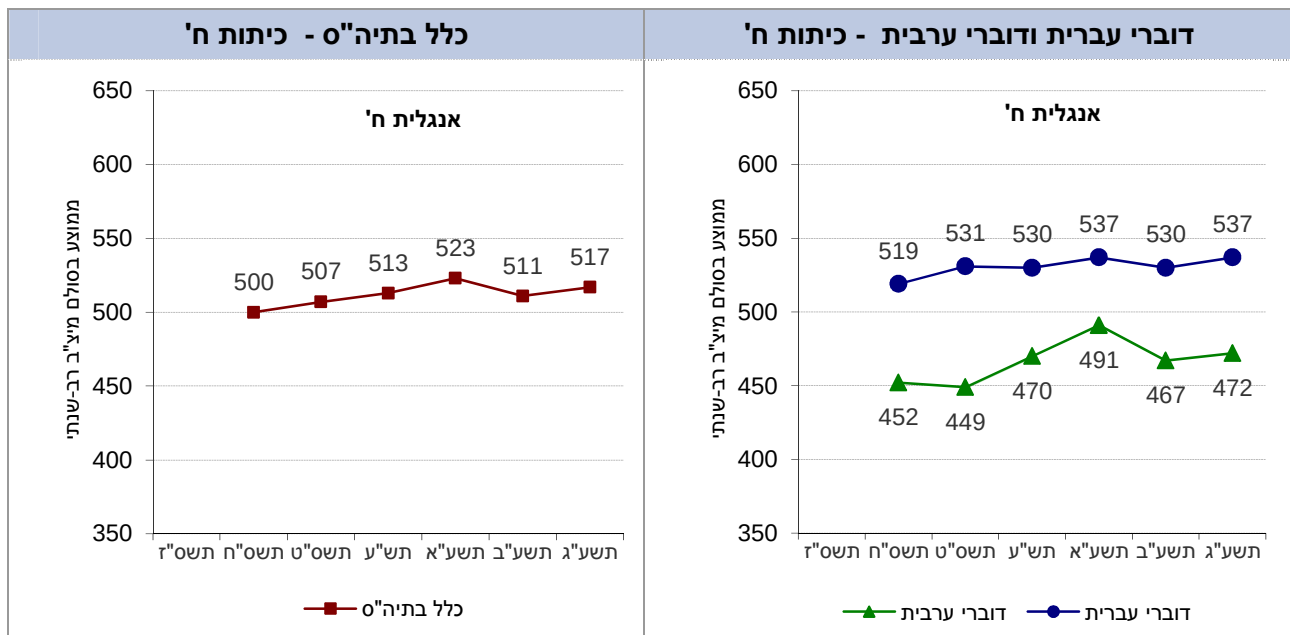
כיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts); הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts) והבעה בכתב (Written presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension); אינטגרציה (Integration); הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 5: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ח'			כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ג	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
100	100	97	85	89	92	99	519	13,142	86	452	5,853
19,995	19,083	19,269	18,266	19,317	20,019	95	531	13,754	87	449	5,329
						92	530	14,089	95	470	5,180
						83	537	13,197	80	491	5,069
						85	530	13,967	82	467	5,350
						88	537	14,351	84	472	5,668

תרשים 4: ממוצעי הציון האנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים מעלה כי -
- בשנה"ל תשע"ג חלה עלייה קלה של 6 נקודות בהישגי התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתיה"ס בהשוואה לתשע"ב.
 - במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת קלה של 17 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 3.4 נקודות לשנה.
 - מגמה דומה נרשמה בקרב דוברי העברית. הישגי התלמידים דוברי העברית עלו במעט בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב (ב-7 נק'), וסך הכל נמדדה עלייה מצטברת קלה של 18 נקודות במהלך חמש השנים, בממוצע 3.6 נקודות לשנה.
 - גם בהישגי דוברי הערבית חלה בתשע"ג עלייה מזערית של 5 נקודות בהשוואה לתשע"ב, זאת לאחר ירידה ניכרת בשנה הקודמת. במהלך חמש השנים שנמדדו נרשמה עלייה מצטברת קלה של 20 נקודות, בממוצע 4.0 נקודות לשנה.
 - הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. הפער לטובת דוברי העברית עומד בתשע"ג על 65 נקודות, והוא דומה בגודלו לפער שנרשם בתשס"ח.
 - בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ג דומה לזה שנרשם בתשע"ב. בסה"כ, במהלך חמש שנים נרשם צמצום של 8 נקודות בפיזור הציונים בקרב כלל בתי הספר.

הערה: נתוני אנגלית ח' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 31 כיתות (7 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מסך הכיתות שנבחנו – 8 כיתות מתוך 602 בבתי ספר דוברי עברית ו- 23 כיתות מתוך 249 בבתי ספר דוברי ערבית.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

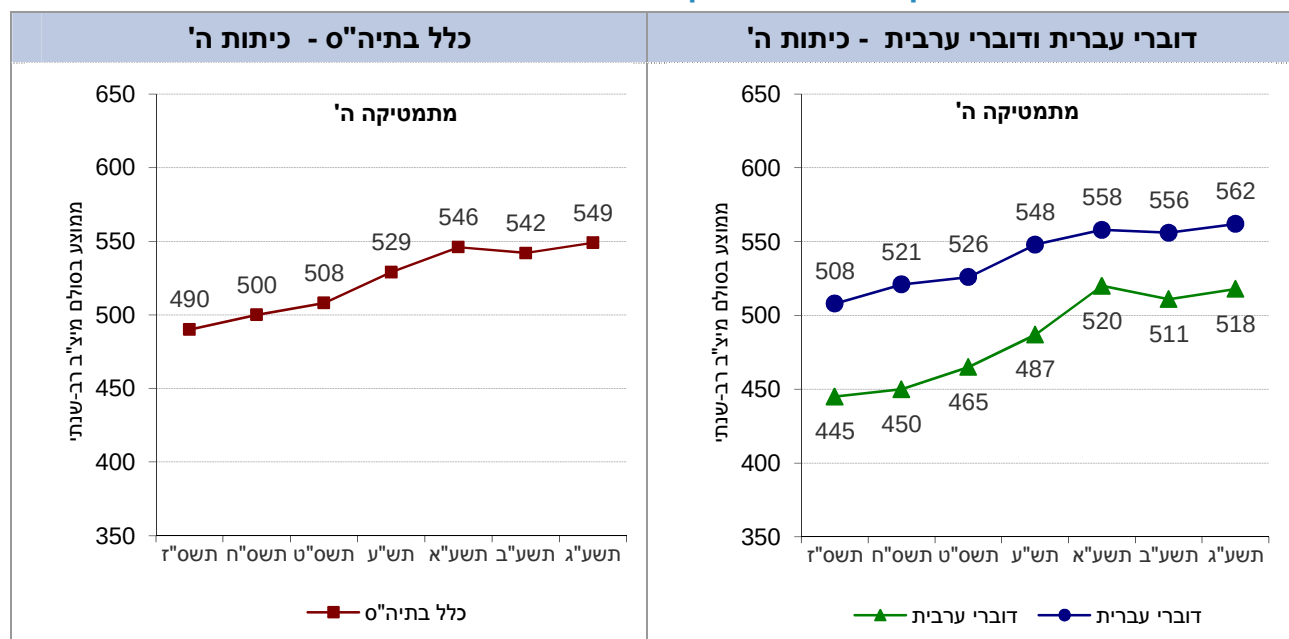
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים במתמטיקה התשס"ו (שפורסמה ב-2006). המבחן כלל שאלות המשקפות את הנושאים והעקרונות המופיעים בתכנית הלימודים ואשר בדקו את ההבנה והשליטה במיומנויות מתמטיות הנלמדות לכיתות א'-ה'. **הנושאים במבחן היו:** מספרים שלמים; שברים; גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית (יישום ותובנה חשבונית) וחיפוש פתוח והנמקה.

לוח 6: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	19,826	490	98	14,184	508	93	5,642	445	96
תשס"ח	19,825	500	100	13,884	521	93	5,941	450	97
תשס"ט	19,681	508	98	13,642	526	93	6,039	465	95
תש"ע	21,040	529	93	14,164	548	84	6,876	487	99
תשע"א	22,060	546	82	15,352	558	78	6,708	520	86
תשע"ב	18,936	542	88	13,218	556	82	5,718	511	91
תשע"ג	19,181	549	86	13,433	562	82	5,748	518	89

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

$$\begin{matrix} 1+3 \\ =2 \end{matrix}$$

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג חלה עלייה קלה של 7 נקודות בהישגי התלמידים במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי"ס בהשוואה לתשע"ב.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת גדולה של 59 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 9.8 נקודות לשנה. העלייה בהישגים התרחשה בעיקר בין השנים תשס"ז לתשע"א.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ג עלו במעט בהשוואה להישגים שנרשמו בתשע"ב (ב-6 נק'). סך הכל, במהלך שש השנים נרשמה עלייה ניכרת של 54 נקודות, בממוצע 9.0 נקודות לשנה.
- גם הישגי דוברי הערבית בתשע"ג עלו במעט בהשוואה לתשע"ב (ב-7 נק'). במהלך שש השנים נרשמה עלייה מצטברת גדולה מאד של 73 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 12.2 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם בשלוש השנים האחרונות והוא עומד בתשע"ג על 44 נקודות, זאת בהשוואה לפער של כ- 60 נקודות במהלך השנים תשס"ז-תש"ע.
- בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ג דומה לזה שנרשם בתשע"ב. בסה"כ, במהלך שש שנים נרשם צמצום של 12 נקודות בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני מתמטיקה ה' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-9 כיתות (3 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 1% מסך הכיתות שנבחנו - כל 9 הכיתות הן מתוך 274 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

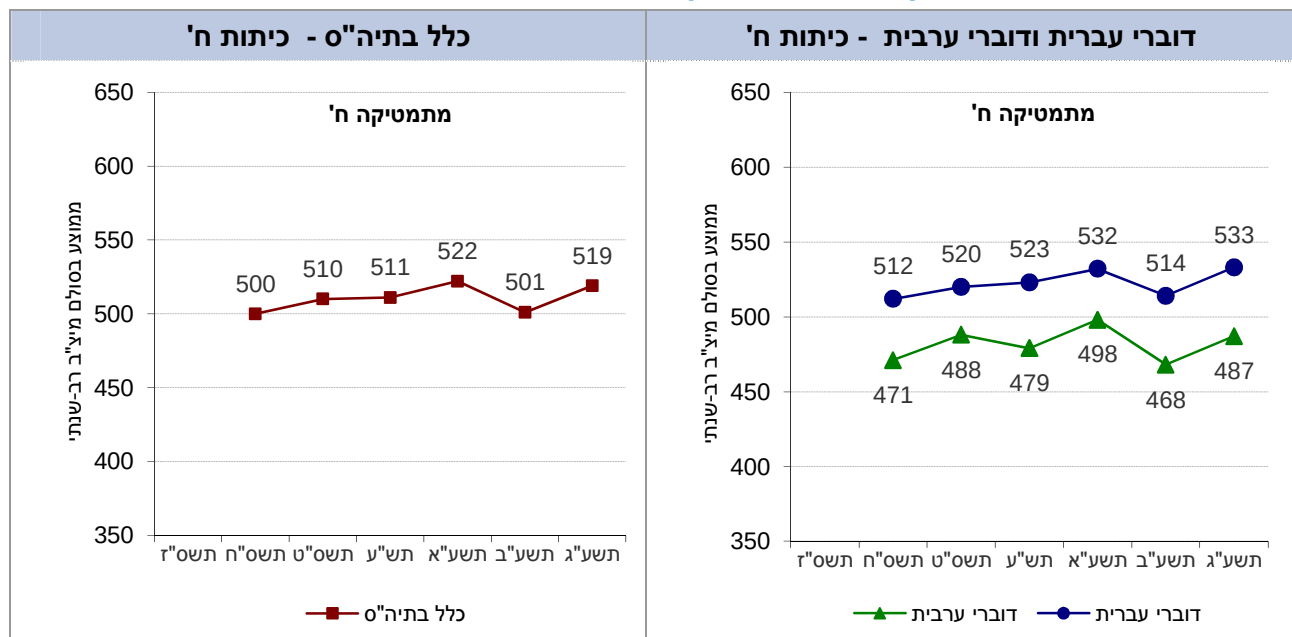
כיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך **תכנית הלימודים החדשה** במתמטיקה תוך התמקדות בנושאים/תחומים הנלמדים לכיתות ז'-ח'. התכנית החדשה החלה לפעול בכיתות ז' בשנה"ל תש"ע ונלמדה לראשונה בכיתות ח' בתשע"א. המבחן כלל פריטים המשקפים את התחומים העיקריים בתכנית הלימודים: תחום מספרי; תחום אלגברי ותחום גיאומטרי. שאלות המבחן נוסחו ברוח תכנית הלימודים החדשה ובדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית; חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 7: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ח'			כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ג	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
100	99	101	97	99	101	102	512	13,475	102	512	13,475
18,233	18,345	19,304	20,337	19,421	18,738	100	510	13,221	100	520	13,221
500	510	511	522	501	519	101	523	13,399	101	523	13,399
511	510	511	522	501	519	97	532	14,470	97	532	14,470
511	510	511	522	501	519	97	514	14,490	97	514	14,490
511	510	511	522	501	519	98	533	13,543	98	533	13,543
511	510	511	522	501	519	98	533	13,543	98	533	13,543

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

$$\begin{matrix} 1+3 \\ 2 \end{matrix} = 2$$

עיון בנתונים מעלה כי -

- לאחר ירידה ניכרת בהישגים בשנה"ל תשע"ב, נרשמה בתשע"ג עלייה מתונה בהישגי התלמידים במבחן מתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לשנה קודמת. ההישגים בכלל בתי"ס עלו ב-18 נקודות בהשוואה לתשע"ב, וחזרו לרמה שנמדדה בתשע"א.
- סך הכל, במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת קלה של 19 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 3.8 נקודות לשנה. כאמור, העלייה בהישגים התרחשה בעיקר לאורך השנים תשס"ח עד תשע"א.
- ממצאים דומים נרשמו בקרב שני מגזרי השפה. בקרב דוברי הערבית, בתשע"ג עלו הישגי התלמידים ב-19 נקודות בהשוואה לשנת תשע"ב, והם דומים ברמתם להישגים שנמדדו בתשע"א. במהלך חמש השנים שנמדדו נרשמה עלייה מצטברת קלה של 21 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 4.2 נקודות לשנה.
- גם בקרב דוברי הערבית, הישגי התלמידים בתשע"ג עלו ב-19 נקודות בהשוואה לתשע"ב, אך הם עדיין נמוכים מההישגים שנרשמו בתשע"א. במהלך חמש השנים שנמדדו נרשמה עלייה מצטברת קלה של 16 נקודות בסולם הרב-שנתי, בממוצע 3.2 נקודות לשנה.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ג עמד הפער לטובת דוברי העברית על 46 נקודות בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- בשני מגזרי השפה לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) במהלך השנים.

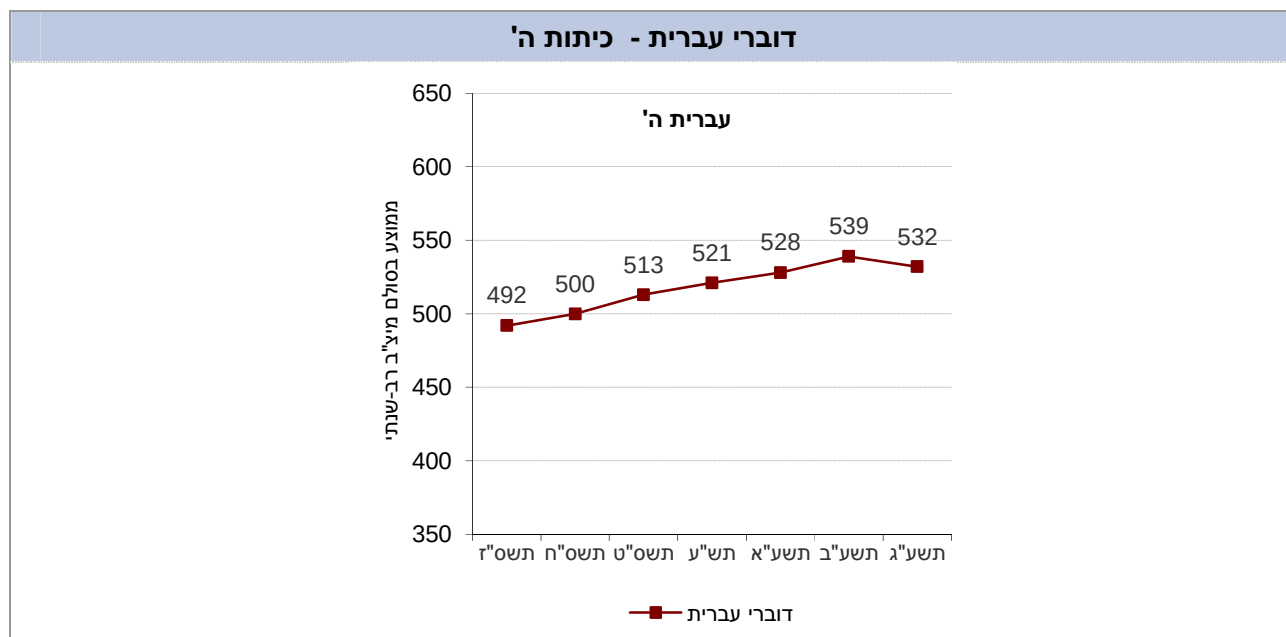
הערה: נתוני מתמטיקה ח' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-8 כיתות (2 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 1% מסך הכיתות שנבחנו - כל 8 הכיתות הן מתוך 220 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: סיפור; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** איתור מידע ; פרשנות והיסק; יישום, הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 8: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה'

עברית ה'	דוברי עברית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	492	13,899	106
תשס"ח	500	13,904	100
תשס"ט	513	13,653	91
תש"ע	521	14,138	82
תשע"א	528	15,406	72
תשע"ב	539	13,265	68
תשע"ג	532	13,445	69

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג, הישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ה' **ירדו במעט** בהשוואה לתשע"ב (ב-7 נק' בסולם הרב-שנתי), זאת לאחר עלייה עקבית ורציפה שנרשמה בכל השנים הקודמות.
- סך הכל, במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה **עלייה מצטברת מתונה** של 40 נקודות, בממוצע 6.7 נקודות לשנה.
- פיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ג דומה לזה שנרשם בתשע"ב. סך הכל, במהלך חמש השנים חל צמצום ניכר של 37 נקודות בפיזור הציונים.

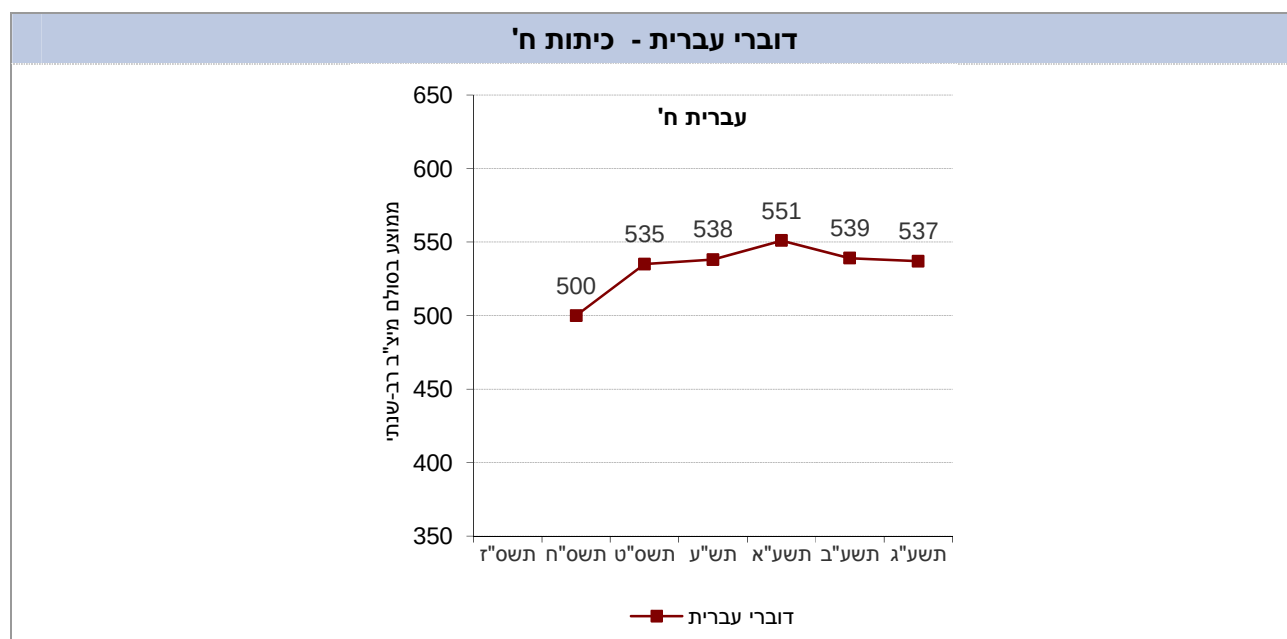
כיתות ח'

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט טיעוני/שכנוע; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 9: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח'

עברית ח'	דוברי עברית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ח	500	13,933	100
תשס"ט	535	13,376	98
תש"ע	538	13,445	92
תשע"א	551	14,528	92
תשע"ב	539	14,520	87
תשע"ג	537	13,499	89

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

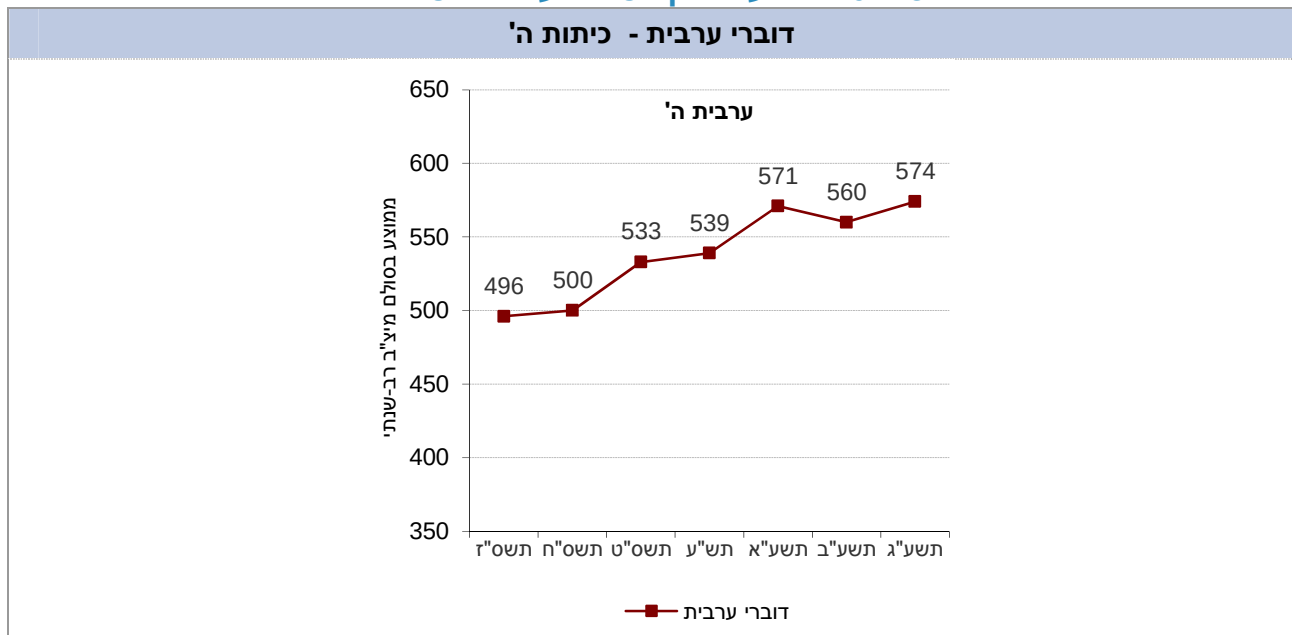
- בשנה"ל תשע"ג לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ח' בהשוואה לתשע"ב.
- במהלך חמש השנים שנמדדו חלה עלייה מצטברת ניכרת של 37 נקודות בסולם הרב-שנתי, שהתרחשה בין השנים תשס"ח לתשס"ט. הישגי התלמידים בשנת תשע"ג דומים ברמתם להישגים שנרשמו בתשס"ט.
- במבחן זה פיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ג דומה לזה שנרשם בתשע"ב. סך הכל, חלה ירידה של 11 נקודות בפיזור הציונים במהלך השנים.

המבחן בערבית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לביה"ס היסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקידים של הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. מבחן זה הועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 10: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה'

ערבית ה'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	496	5,597	103
תשס"ח	500	6,097	100
תשס"ט	533	6,058	95
תש"ע	539	6,882	95
תשע"א	571	6,659	84
תשע"ב	560	5,931	83
תשע"ג	574	5786	78

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג נרשמה **עלייה מתונה** של 14 נקודות בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בהשוואה להישגיהם בתשע"ב, והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 78 נקודות בהישגי התלמידים במבחן זה, בממוצע 13 נקודות לשנה.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים בתשע"ג נמוך מזה שנמדד בתשע"ב. בסה"כ נרשמה ירידה של 25 נקודות בפיזור הציונים בתשע"ג בהשוואה לתשס"ז.

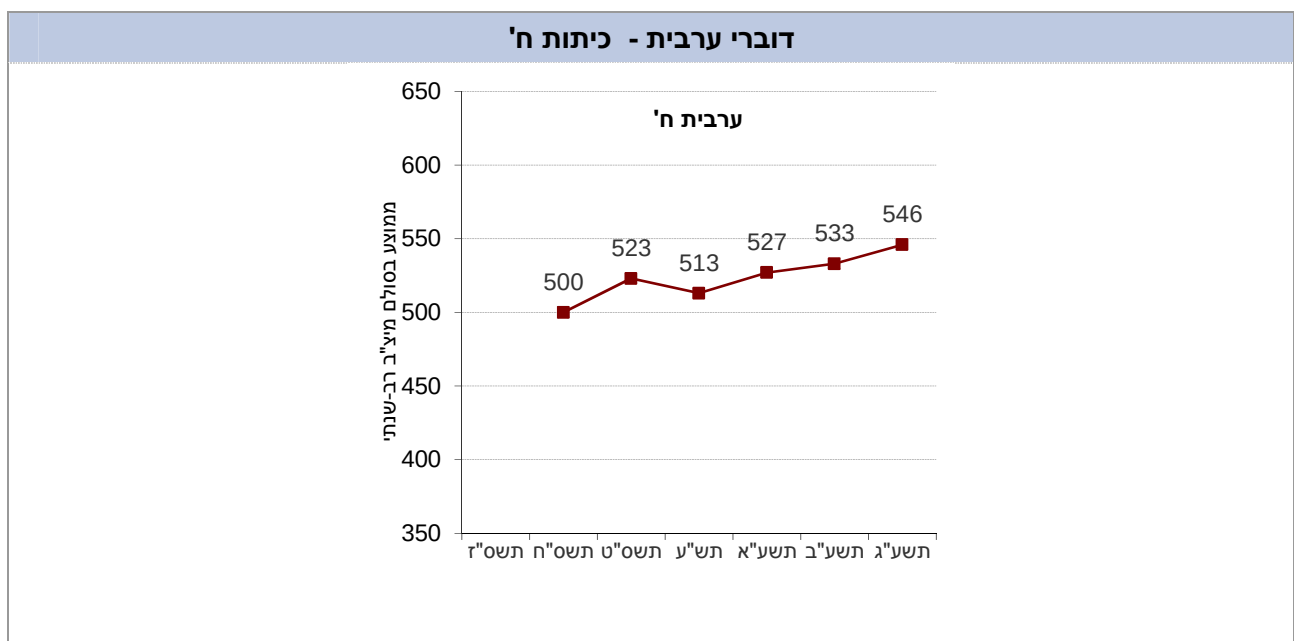
הערה: נתוני ערבית ה' תשע"ג אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 10 כיתות (3 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מתוך 274 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי; טקסט מידע וטקסט שכנועי. שאלות ההבנה במבחן בדקו **שלושה ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 11: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח'

ערבית ח'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ח	500	4,971	100
תשס"ט	523	5,374	80
תש"ע	513	6,031	88
תשע"א	527	5,913	90
תשע"ב	533	5,226	95
תשע"ג	546	5,434	93

תרשים 10: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים מעלה כי -**
- בשנה"ל תשע"ג נרשמה **עלייה מתונה** של 13 נקודות בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בתשע"ב.
 - במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** של 46 נקודות בהישגי התלמידים במבחן זה, בממוצע 9.2 נקודות לשנה.
 - בשנת תשע"ג פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים דומה לזה שנרשם בתשע"ב, והוא נמוך במעט מהפיזור בשנת הבסיס תשס"ח.

הערה: נתוני ערבית ח' תשע"ג **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 4 כיתות (בית ספר אחד) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 2% מתוך 220 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ולכיתות ח'

בשנת הלימודים תשע"ג נרשמו על פי רוב עליות בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בהשוואה לשנה הקודמת:

בכיתות ה', הישגי התלמידים גבוהים יותר במדע וטכנולוגיה, מתמטיקה ושפת-אם ערבית, דומים באנגלית ונמוכים יותר בשפת-אם עברית

בכיתות ח', הישגי התלמידים גבוהים יותר בכל תחומי הדעת, למעט שפת-אם עברית; במבחן זה ההישגים בתשע"ג דומים להישגים בתשע"ב

לאורך השנים נרשמו בכל המקצועות ודרגות הכיתה עליות מצטברות קלות עד גדולות מאד בהישגי התלמידים.

כיתות ה'

■ הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' בקרב כלל התלמידים ובמגזרי השפה מצביעים על מגמה מעורבת בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.

○ בקרב התלמידים במגזר דובר העברית נרשמה עלייה מתונה בהישגים במבחן במדע וטכנולוגיה (12 נק') ועלייה קלה במבחן במתמטיקה (6 נק'). הישגי התלמידים במבחן באנגלית דומים להישגים שנרשמו בתשע"ב, ואילו במבחן בשפת-אם עברית חלה ירידה קלה בהישגים (7 נק').

○ בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו על פי רוב עליות בהישגים: עלייה מתונה במדע וטכנולוגיה (20 נק') ובשפת-אם ערבית (14 נק'), ועלייה קלה במתמטיקה (7 נק'). לא נרשם שינוי בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן באנגלית.

■ אשר למגמה על פני שש שנים (תשס"ז - תשע"ג):

○ בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי כלל התלמידים במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.

○ בקרב התלמידים בבתי"ס דוברי עברית, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ג הובילו לעלייה ניכרת במתמטיקה (54 נק'), ועליות מתונות יותר באנגלית (43 נק'), בשפת-אם ערבית (40 נק') ובמדע וטכנולוגיה (32 נק').

○ השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ג בקרב התלמידים בבתי"ס דוברי ערבית הובילו לעלייה כוללת ניכרת באנגלית (47 נק') ולעלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (64 נק'). בשני מקצועות נרשמה עלייה כוללת גדולה מאד: בשפת-אם ערבית (78 נק') ובמתמטיקה (73 נק').

כיתות ח'

■ הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ח' בקרב כלל התלמידים ובשני מגזרי השפה מצביעים על עלייה במרבית תחומי הדעת בהשוואה לשנה הקודמת.

○ בקרב תלמידים בבתי"ס דוברי עברית בתשע"ג נרשמה עלייה ניכרת בהישגים במדע וטכנולוגיה (24 נק'), עלייה מתונה יותר במתמטיקה (19 נק') ועלייה קלה באנגלית (7 נק'). במבחן בשפת-אם עברית לא נרשם שינוי של ממש בהישגים בהשוואה לתשע"ב.

○ בקרב התלמידים בבתי"ס דוברי ערבית נרשמו בתשע"ג עליות בהישגים: עליות מתונות במתמטיקה (19 נק'), במדע וטכנולוגיה (15 נק') ובשפת-אם ערבית (13 נק'). באנגלית הישגי התלמידים עלו במעט (עלייה מזערית של 5 נקודות).

■ אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ח - תשע"ג):

○ בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ח' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי כלל התלמידים במהלך חמש השנים תשס"ח לתשע"ג. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.

○ בחמש השנים האחרונות חלה עלייה כוללת גדולה מאד בהישגי התלמידים דוברי העברית במדע וטכנולוגיה (60 נק'). בשפת-אם ערבית נרשמה עלייה כוללת ניכרת (37 נק'), ובמתמטיקה ואנגלית נרשמו עליות קלות (21 ו-18 נק', בהתאמה).

○ בדומה לדוברי העברית, גם בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמה בחמש השנים עלייה מצטברת גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (61 נק'). בשפת-אם ערבית נרשמה עלייה כוללת גדולה (46 נק'), ובמתמטיקה ואנגלית נרשמו עליות קלות (16 ו-20 נק', בהתאמה).

**פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי-כלכלי**

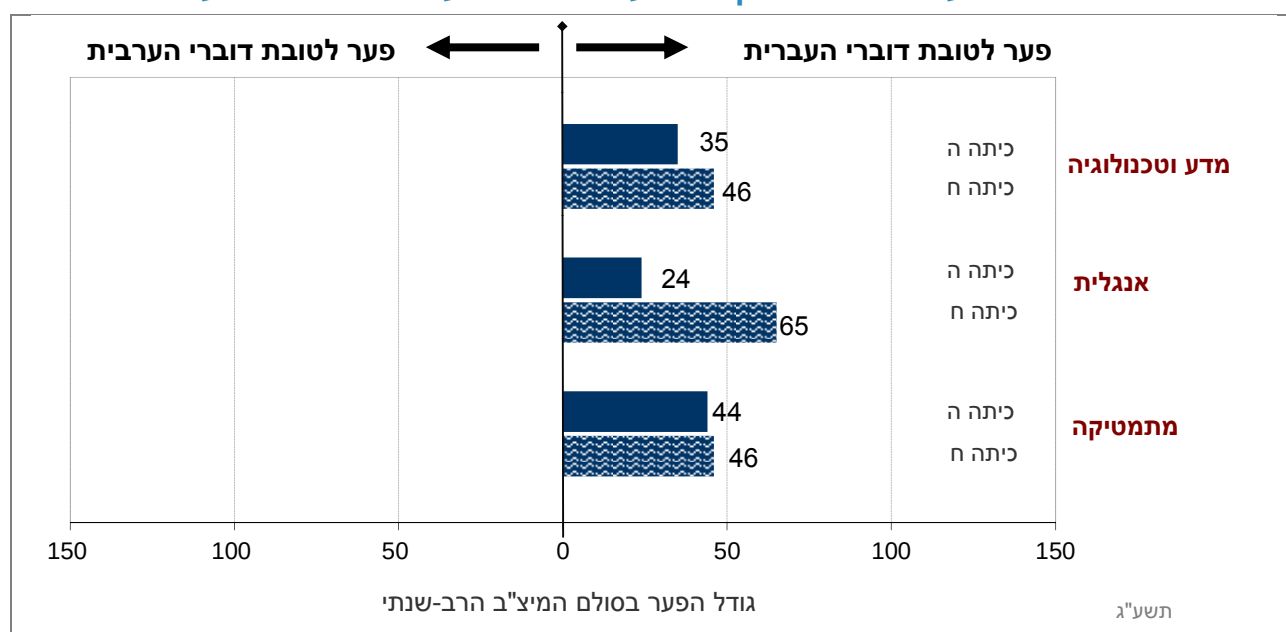
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים המועברים בשני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולעשות השוואה תקפה של ההישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר לעשות השוואה בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בערבית, שכן לכל מגזר שפה מבחן משלו, שפותח בידי צוותים נפרדים וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תוכניות לימודים שונות.

בלוחות 11-2 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ג. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי הפערים בין ההישגים של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים ביניהם על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית ודוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 11: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במיצ"ב תשע"ג

לוח 12: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"ג

פערים בין דוברי עברית ודוברי ערבית*							
תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
	מדע וטכנולוגיה						
35	43	18	26	40	80	67	ה'
46	37	22	40	66	47	**	ח'
	אנגלית						
24	31	21	38	34	31	28	ה'
65	63	46	60	82	67	**	ח'
	מתמטיקה						
44	45	38	61	61	71	63	ה'
46	46	34	44	32	41	**	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית מנתוניהם של דוברי העברית.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים בתרשים 11 ולוח 12 מעלה כי -

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"ג:

- בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') קיים **פער עקבי בהישגים לטובת התלמידים דוברי העברית** בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית, וזאת **בכל שלושת תחומי הדעת**.
- בכיתות ה', הפער הגדול ביותר בהישגים לטובת דוברי העברית נמצא במתמטיקה - 44 נקודות. במדע וטכנולוגיה נרשם פער של 35 נקודות ובאנגלית נמצא הפער הקטן ביותר לטובת דוברי העברית - 24 נקודות.**
- בכיתות ח' הפער הגדול ביותר בהישגים לטובת דוברי העברית נמצא באנגלית - 65 נקודות. במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה נמצא פער דומה של 46 נקודות.**
- במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית הפער בהישגים בכיתות ח' גדול יותר בהשוואה לפער בכיתות ה'. במתמטיקה הפער לטובת דוברי העברית דומה בשתי דרגות הכיתה.**
- השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים (כמפורט בלוח 12):**
 - השוואת הפערים שנמדדו בתשע"ג לפערים שנמדדו בשנת הבסיס תשס"ח (לפני שש שנים) מעלה תמונה מעורבת:**
 - במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה לכיתות ה' נרשם צמצום בפערים:** במדע וטכנולוגיה הפער קטן מ-80 נקודות בתשס"ח ל- 35 נקודות בתשע"ג (ירידה של 45 נקודות), ובמתמטיקה מ-71 נקודות בתשס"ח ל-44 נקודות בתשע"ג (ירידה קלה של 27 נקודות).
 - בשאר המקצועות ודרגות הכיתה הפערים בשנת תשע"ג דומים לפערים שנרשמו בתשס"ח.**

פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי

לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח').

חישוב מדד חברתי-כלכלי כראת התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי הספר בארץ חושב מדד המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. במדד זה משוקללים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות - מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח $\{1, 2, \dots, 10\}$ ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי הספר בארץ.

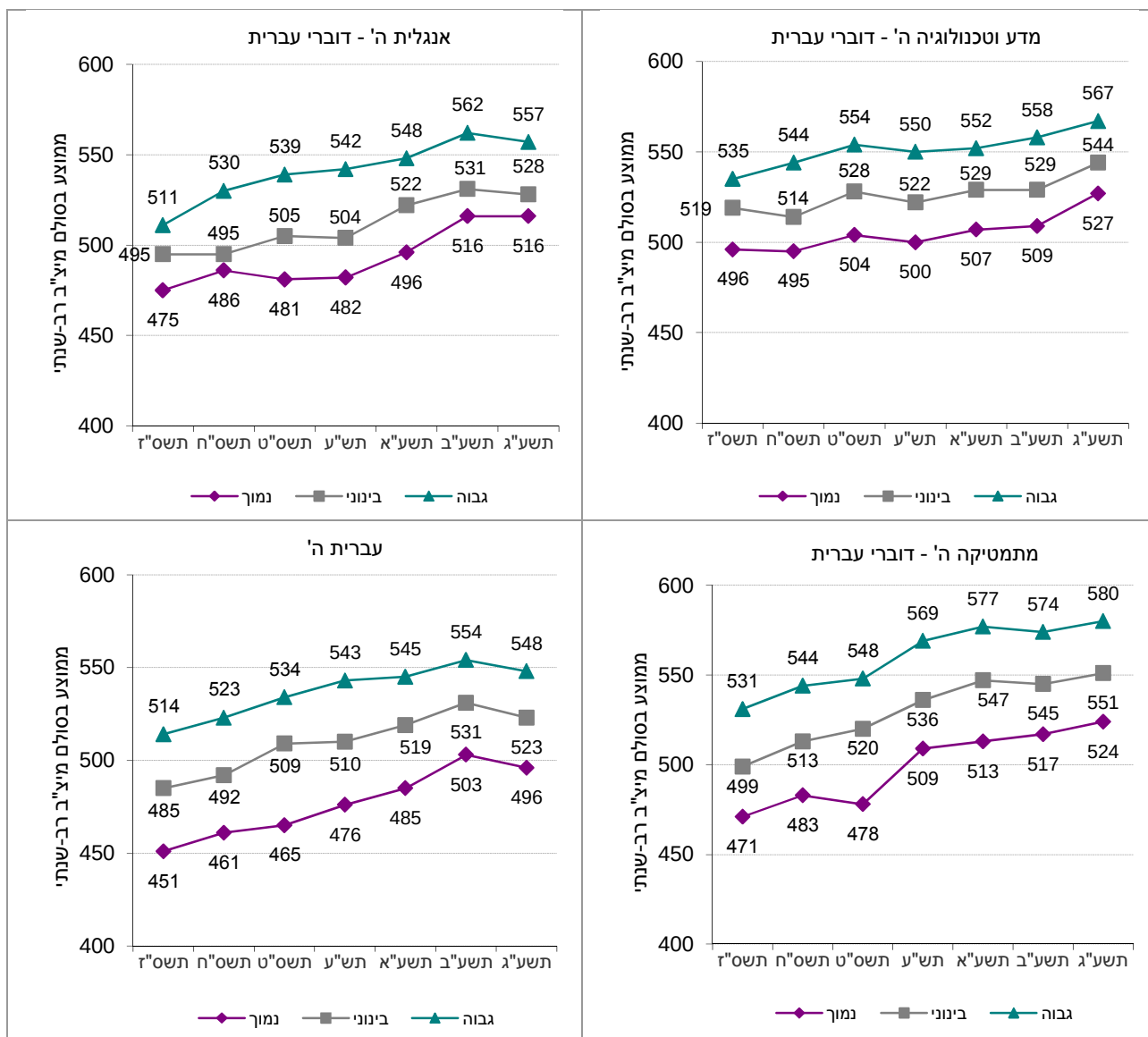
על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של רקע חברתי-כלכלי אישי: רמה נמוכה - עשירונים 8-10; רמה בינונית - עשירונים 4-7; רמה גבוהה - עשירונים 1-3. כל תלמיד סווג בהתאם לאחת משלוש רמות אלו.

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ג. בתרשימים 12-15 מוצגים נתוני ההישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד. תרשימים 16 ו-17 מסכמים את גודל הפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב תשס"ז-תשע"ג. בחינה משולבת של השינויים בהישגים של קבוצות אלו לאורך השנים ושל גודל הפערים שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשתי שאלות: האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

נזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.1 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ג בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

תרשים 12: ממוצעי הציפון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' - לפי רקע חברתי-כלכלי - בקרב דוברי עברית

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -

- בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד נרשמה לאורך השנים עלייה מצטברת בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי עברית.
- הישגי התלמידים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ומראים כי ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.

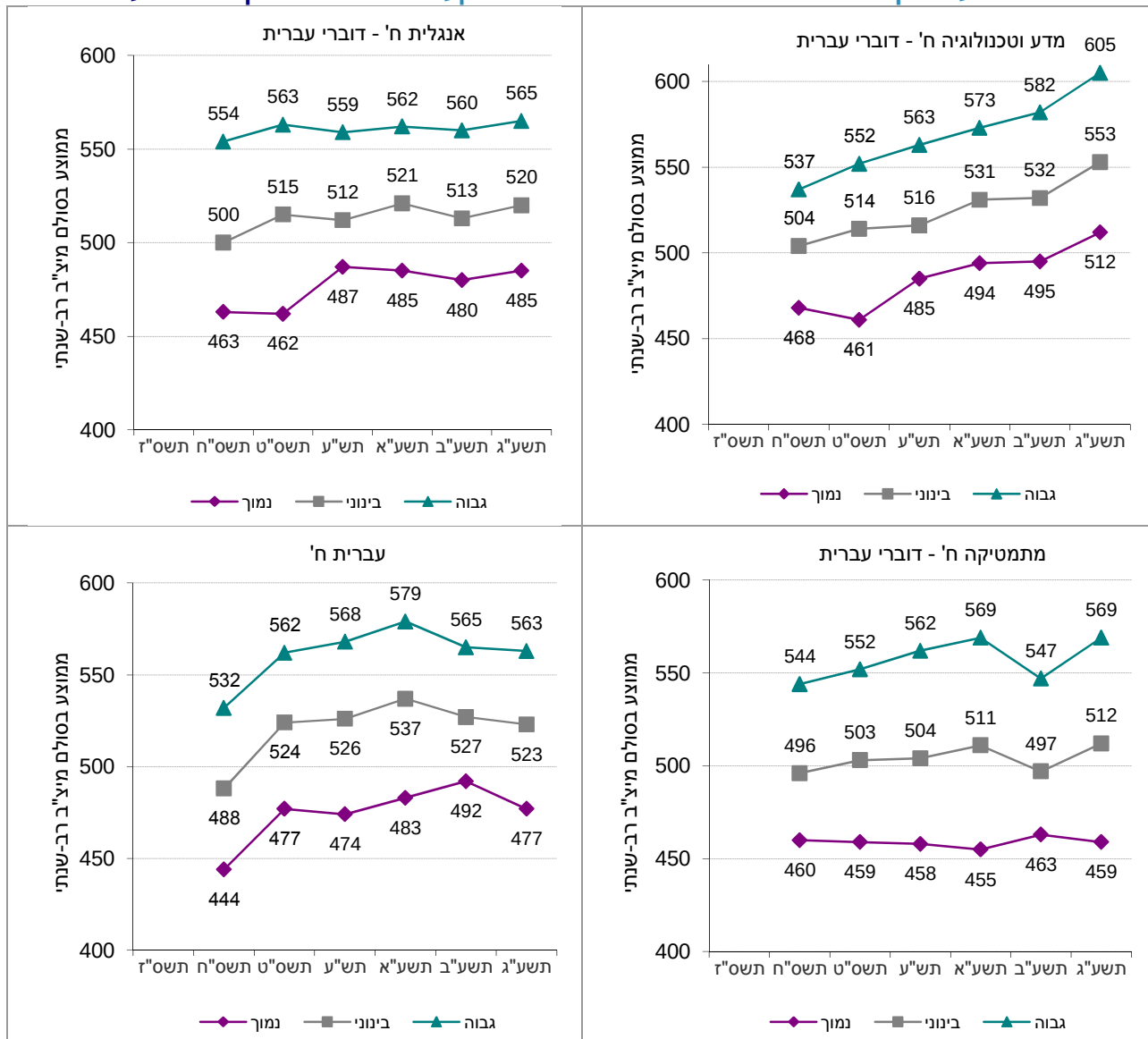
פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ג:

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 40 נקודות במדע וטכנולוגיה, 41 נקודות באנגלית, 52 נקודות בעברית ו- 56 נקודות במתמטיקה.

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- בשפת-אם עברית** נרשמו בשנתיים האחרונות פערים **נמוכים** מאלו שנרשמו בשנים הקודמות (כ-65 נקודות בשנים תשס"ז-תש"ע לעומת כ-50 נקודות בתשע"ב-תשע"ג). **הצמצום בפער** נובע מעלייה גדולה יותר בשנת תשע"ב בהישגי תלמידים בעלי רקע נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה. בתשע"ג חלה ירידה קלה בהישגים בכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי במידה שווה, ונשמר הצמצום בפערים.
- גם **באנגלית** בשלוש השנים האחרונות, תשע"א-תשע"ג, ניכרת מגמה של **צמצום בפערים** בין תלמידים מרקע נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה, זאת לאחר שהפערים שהתרחבו בשנים תשס"ט-תש"ע בהשוואה לתשס"ז-תשס"ח. בדומה למקצוע עברית, הצמצום בפער נובע מעלייה גדולה יותר בתשע"ב בהישגי תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך בהשוואה לשאר התלמידים.
- במקצועות **מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה** לא ניכרת מגמה של שינוי משמעותי בפערים לאורך השנים. **הפערים** שנמדדו בתשע"ג **דומים** לפערים שנמדדו בשנים קודמות.

תרשים 13: ממוצעי הצינן הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' - לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -

- במבחנים בעברית, אנגלית ומדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו עליות מצטברות בהישגים לאורך השנים, וזאת בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- במבחן במתמטיקה לכיתות ח' חלה עלייה מצטברת בהישגים אך ורק בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני וגבוה. הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך נותרו ללא שינוי של ממש לאורך כל שש השנים שנמדדו.
- בכל השנים נמצאו פערים ניכרים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפערים בכיתות ח' גדולים מהפערים בכיתות ה'.

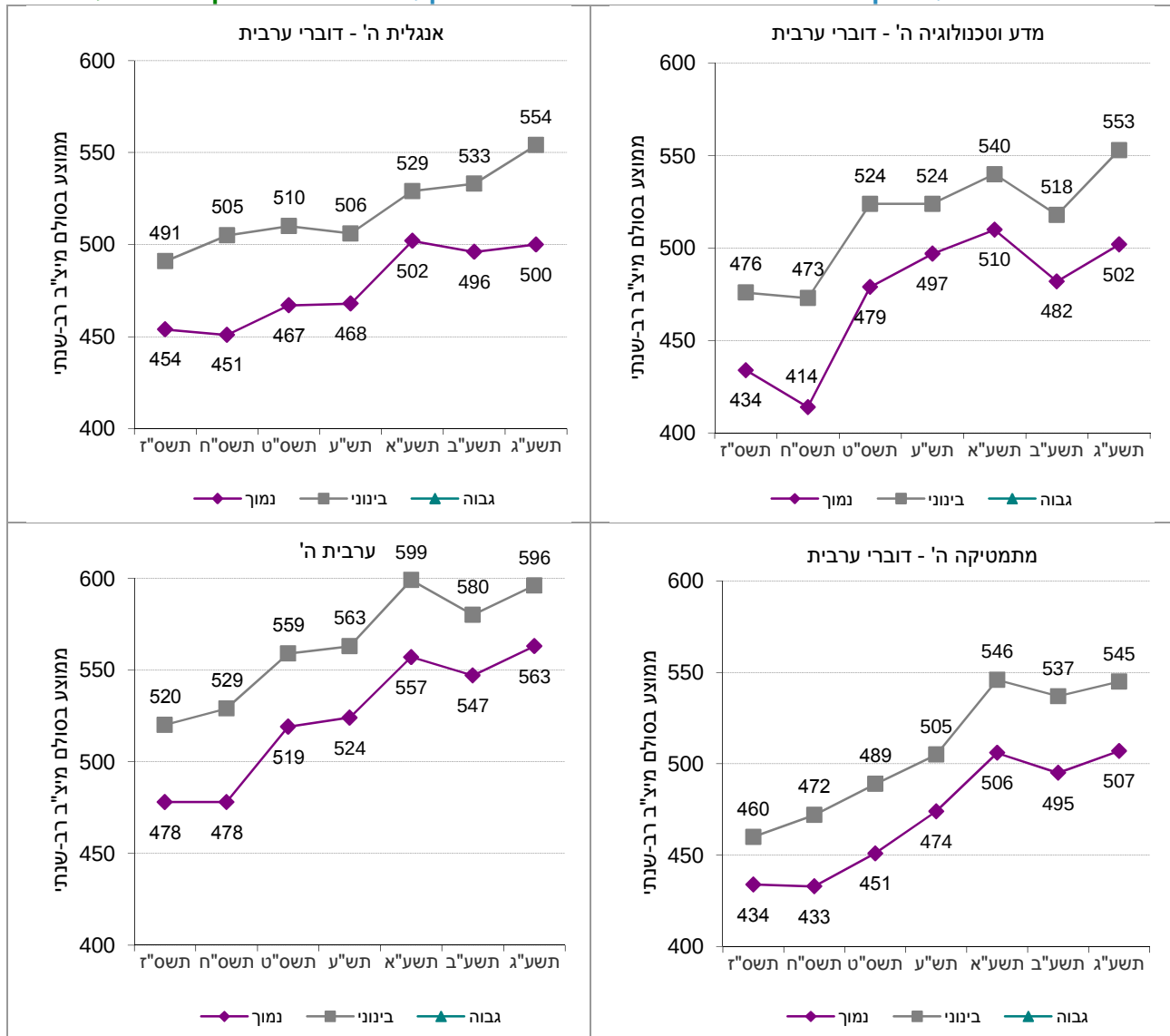
פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ג:

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 80 נקודות באנגלית, 86 נקודות בעברית, 93 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-110 נקודות במתמטיקה.

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- במתמטיקה נרשמה עם השנים התרחבות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני לבין חבריהם מרקע נמוך, הנובעת מעלייה בהישגים בקרב הראשונים וחוסר שינוי של ממש בקרב האחרונים. (נעיר כי תשע"ב הייתה שנה חריגה בה נצפו ירידות בהישגי תלמידים מרקע בינוני וגבוה.)
- גם במדע וטכנולוגיה ניכרת מגמה של התרחבות פערי ההישגים, זאת בעקבות עלייה תלולה יותר בהישגי תלמידים מרקע גבוה בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני ונמוך.
- באנגלית, בארבע השנים האחרונות לא חל שינוי של ממש בפערי ההישגים, זאת לאחר צמצום משמעותי בשנת תש"ע שנבע מעלייה תלולה בהישגי תלמידים מרקע נמוך בשנה זו.
- בעברית, פערי ההישגים בתשע"ג דומים לאלו שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.

תרשים 14: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתונים אלו מוצגים בתרשים.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי -

- העלייה המצטברת על פני השנים בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה הן בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני והן בקרב תלמידים מרקע נמוך.
- הנתונים מצביעים על פערים ניכרים ועקביים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע נמוך.

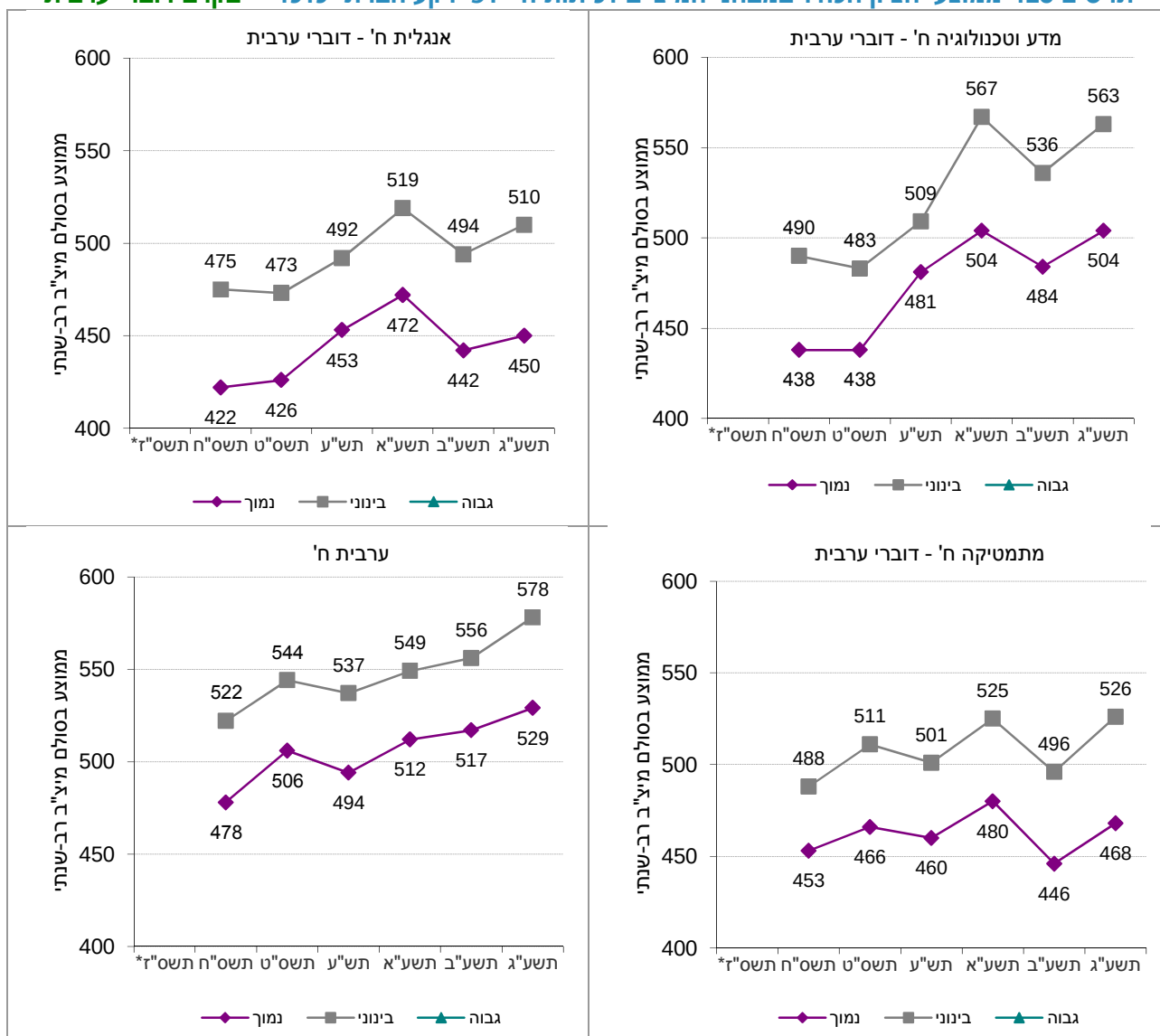
פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ג:

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 54 נקודות באנגלית, 51 נקודות במדע וטכנולוגיה, 38 נקודות במתמטיקה, ו-33 נקודות בערבית.

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- במקצועות אנגלית ומדע וטכנולוגיה חלה בשנתיים האחרונות התרחבות הפערים בהישגים, זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע בינוני בהשוואה לתלמידים מרקע נמוך.
- בערבית, בשנתיים האחרונות נרשמו פערי הישגים נמוכים במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות (33 נק' לעומת 40 ומעלה, בהתאמה).
- במתמטיקה אין שינוי של ממש בפערי הישגים לאורך השנים. הפער בשנת תשע"ג דומה לפער שנרשם בשנת הבסיס תשס"ח.

תרשים 15: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' - לפי רקע חברתי-כלכלי - בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתונים אלה אינם מוצגים בתרשים. בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי -

- בכל המבחנים לכיתות ח' נרשמו עם השנים עליות מצטברות בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית, וזאת בשתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל השנים נמצאו פערים ניכרים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך לבין חברים מרקע בינוני. הפערים בכיתות ח' גדולים מהפערים בכיתות ה', בעיקר במתמטיקה ושפת-אם ערבית.

פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ג:

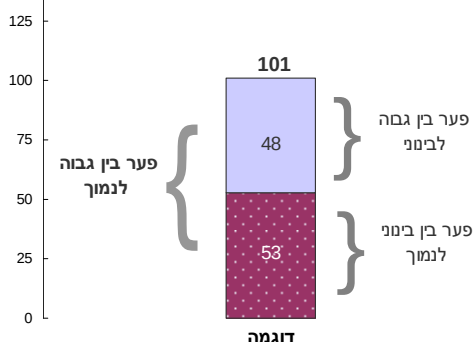
- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 60 נקודות באנגלית, 59 נקודות במדע וטכנולוגיה, 58 נקודות במתמטיקה, ו-49 נקודות בערבית.

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה ניכרת מגמה של התרחבות פערי ההישגים בשלוש השנים האחרונות (תשע"א-תשע"ג) בהשוואה לשלוש השנים הקודמות (תשס"ח-תש"ע).
- בערבית הפער בשנת תשע"ג גדול במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות (49 נק' לעומת כ-40 נק', בהתאמה).

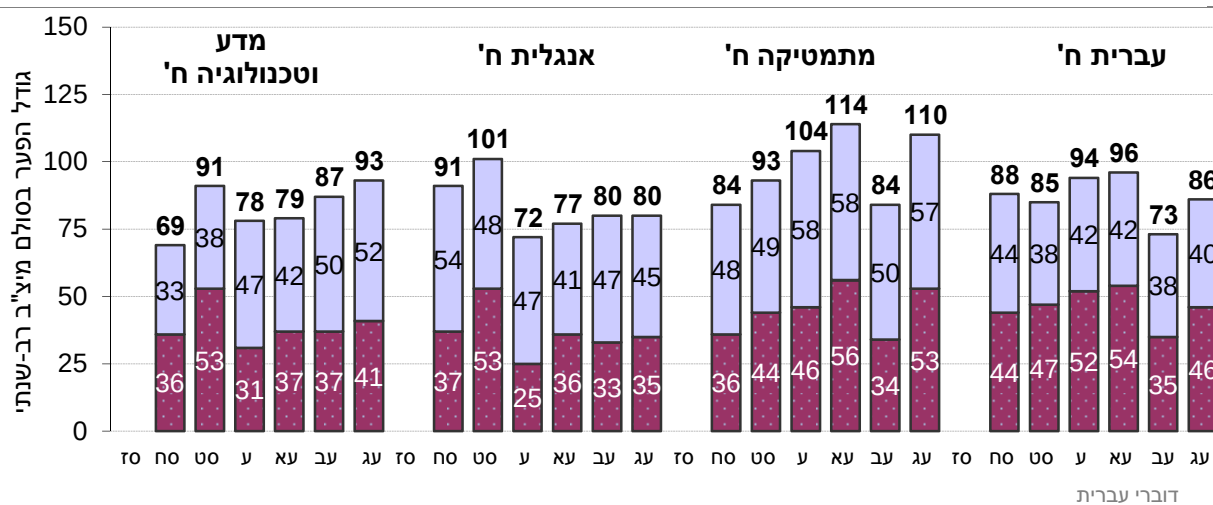
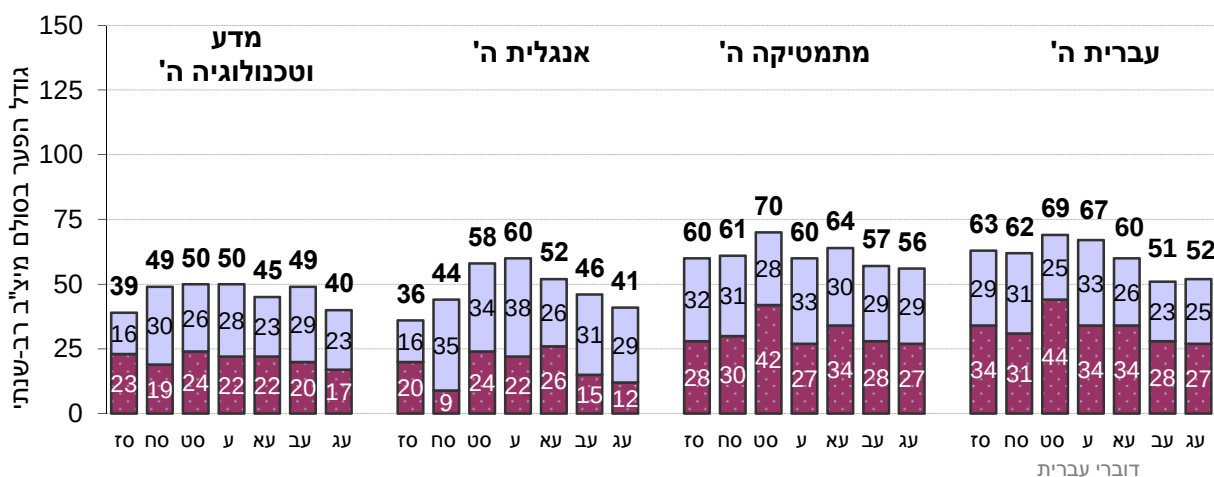
בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני ההישגים לאורך השנים תשס"ז-תשע"ג בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי. בתרשימים 16 ו-17 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

כיצד לקרוא את התרשימים שלהלן?

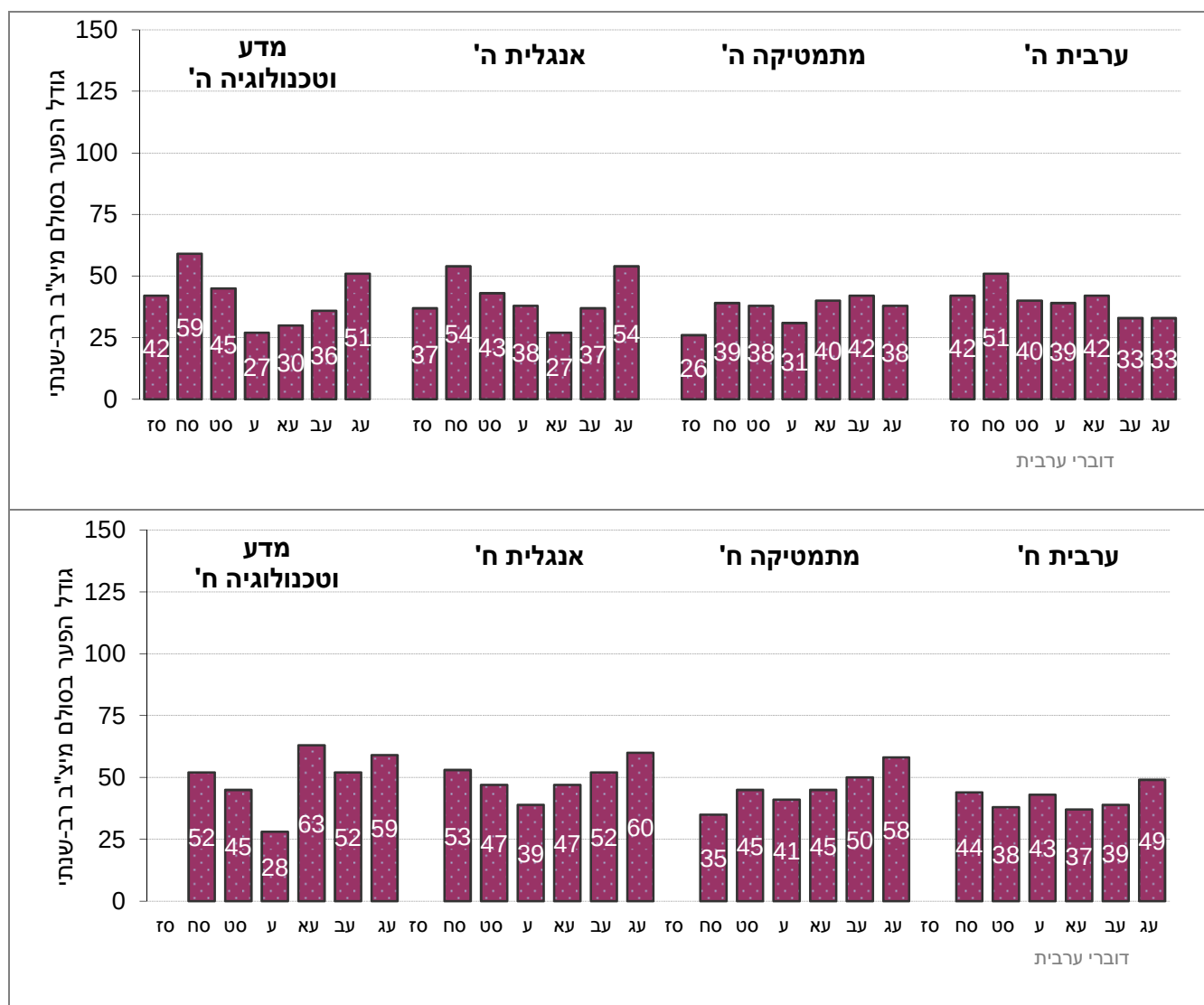
בתרשים שמשמאל, אפשר לראות כי במבחן נמצא פער הישגים של 48 נקודות בין נבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני. הפער בין נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך עמד על 53 נקודות. הפער הכולל בין הנבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך עומד על 101 נקודות (48+53).

תרשים 16: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי עברית

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 17: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים. בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג

כללי:

- במרבית המקצועות ודרגות הכיתה ניכרת עלייה מצטברת עם השנים בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל המבחנים ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר.
- במבחנים בשפת-אם לכיתות ה', עברית וערבית, נרשמו בשנתיים האחרונות פערי הישגים נמוכים במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- מאידך, במבחנים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה לכיתות ח', בשנים האחרונות ניכרת התרחבות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה, זאת הן בקרב דוברי העברית והן בקרב דוברי הערבית.

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה להישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 40 נקודות במדע וטכנולוגיה, 41 נקודות באנגלית, 52 נקודות בעברית ו- 56 נקודות במתמטיקה.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה הפערים שנרשמו בתשע"ג דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות. בשפת-אם עברית ובאנגלית נרשמו בשנים האחרונות פערים נמוכים במעט מאלו שנרשמו בשנים הקודמות. הצמצום בפערים נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 80 נקודות באנגלית, 86 נקודות בעברית, 93 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-110 נקודות במתמטיקה.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה נרשמה עם השנים התרחבות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה, הנובעת מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע גבוה בהשוואה לחבריהם מרקע נמוך. במתמטיקה, הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך נותרו ללא שינוי של ממש לאורך כל שש השנים שנמדדו. העלייה בהישגי תלמידים מרקע בינוני וגבוה יצרה התרחבות בפערים. במקצועות עברית ואנגלית אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של שינוי בפערי ההישגים בשנים האחרונות.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 54 נקודות באנגלית, 51 נקודות במדע וטכנולוגיה, 38 נקודות במתמטיקה, ו-33 נקודות בערבית.
- במקצועות אנגלית ומדע וטכנולוגיה חלה בשנתיים האחרונות התרחבות בפערי ההישגים, זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע בינוני בהשוואה לתלמידים מרקע חלש. בערבית, בשנתיים האחרונות נרשמו פערי הישגים נמוכים במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות, ובמתמטיקה אין שינוי של ממש בפערי ההישגים לאורך השנים.

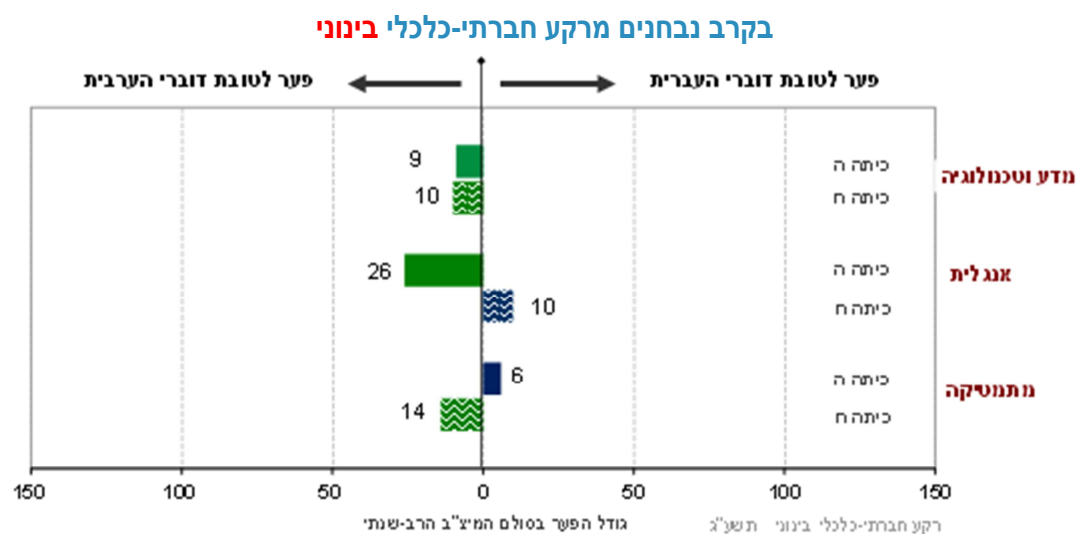
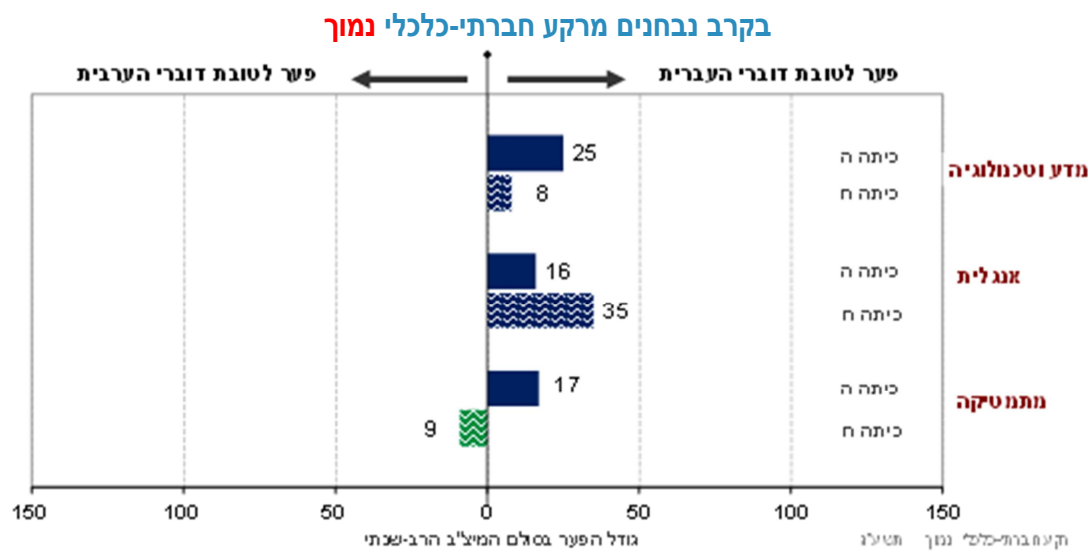
בכיתות ח'

- בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם כ-60 נקודות באנגלית, 59 נקודות במדע וטכנולוגיה, 58 נקודות במתמטיקה, ו-49 נקודות בערבית.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה ניכרת בשנים האחרונות מגמה של התרחבות פערי ההישגים. בערבית הפער בשנת תשע"ג גדול במעט מהפערים שנרשמו בשנים קודמות.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק הקודם, בין הישגיהם של דוברי עברית להישגיהם של דוברי ערבית, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, והפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**, במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה.

תרשים 18: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ג

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, לא נערכה השוואה בקרב קבוצה זו.

- כאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי כלכלי של התלמידים, הפערים בהישגים בין תלמידים בבתי ספר דוברי העברית לבין תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית **מצטמצמים במידה ניכרת**. בקרב תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי בינוני** (בעיקר), נמצא כי בחלק מן המבחנים **הישגי דוברי הערבית עולים על הישגי דוברי העברית**.
- תמונת מצב זו אינה משתקפת בממוצעים של **כלל התלמידים** במגזרי השפה. ממוצעים אלו הצביעו על פערים גדולים יותר בהישגים לטובת דוברי העברית (ר' תרשים 11 עמוד 32). זאת, בין היתר, בשל ההבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 15%, 40% ו-45% בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 65%, 30% ו-5% בהתאמה.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- **בשנה"ל תשע"ג, במרבית המקצועות ודרגות הכיתה נרשם פער בהישגים לטובת דוברי העברית.**
- הפער הגדול ביותר לטובת דוברי העברית נמצא במבחן באנגלית לכיתות ח' - 35 נקודות בסולם הרב-שנתי, והפער הקטן ביותר במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' - 8 נקודות.
- במבחן במתמטיקה לכיתות ח' נמצא פער קל של 9 נקודות לטובת דוברי הערבית.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- **בשנה"ל תשע"ג, בחלק ניכר מהמקצועות ודרגות הכיתה נרשם פער בהישגים לטובת דוברי הערבית.**
- הפער הגדול ביותר לטובת דוברי הערבית נמצא במבחן באנגלית לכיתות ה' - 26 נקודות בסולם הרב-שנתי, והפער הקטן ביותר במבחנים במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' וח' - 10 נקודות.
- במבחנים במתמטיקה לכיתות ה' ובאנגלית לכיתות ח' נרשם פער לטובת דוברי העברית - 6 נקודות ו-10 נקודות, בהתאמה.

**פּעריס בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי מגדר**

פערים בהישגים בין בנים ובנות

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) והפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור כל מגזר שפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.1 מוצגים נתונים מקבילים על ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג.

כלל בתי הספר

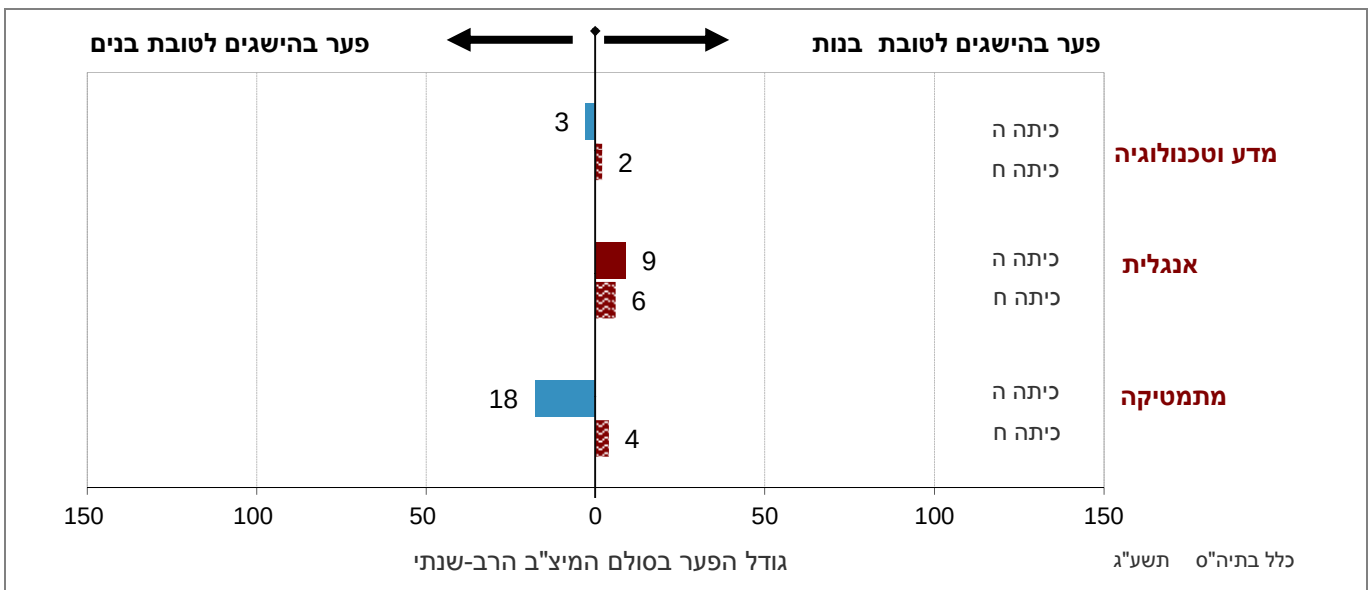
בלוח הבא ובתרשימים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ג במקצועות השונים בכלל בתי הספר בארץ.

לוח 13: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - כלל בתי הספר

כלל בתי הספר	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	20,089	542	71	10,240	541	68	9,849	544	75	-3
ח'	19721	559	106	10120	560	100	9601	558	111	2
אנגלית										
ה'	20,493	534	90	10,523	539	86	9,970	530	93	9
ח'	20,019	517	92	10,352	520	88	9,667	514	95	6
מתמטיקה										
ה'	19,181	549	86	9,955	540	85	9,226	558	87	-18
ח'	18,738	519	101	9,632	521	98	9,106	517	105	4

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 19: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - כלל בתי הספר

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג, בקרב כלל הנבחרים, הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית, זאת בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- במבחנים במתמטיקה נמצא כי בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (ב- 18 נקודות בסולם הרב-שנתי). בכיתות ח' הישגי הבנות והבנים דומים.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה נמצא כי אין הבדל של ממש בין הישגי הבנות לבין הישגי הבנים, וזא בשתי דרגות הכיתה.
- במבחנים באנגלית לכיתות ה' ו-ח' נמצאו פערים קלים בהישגים לטובת הבנות (9 נקודות בכיתות ה' ו-6 נקודות בכיתות ח').

בתי ספר דוברי עברית

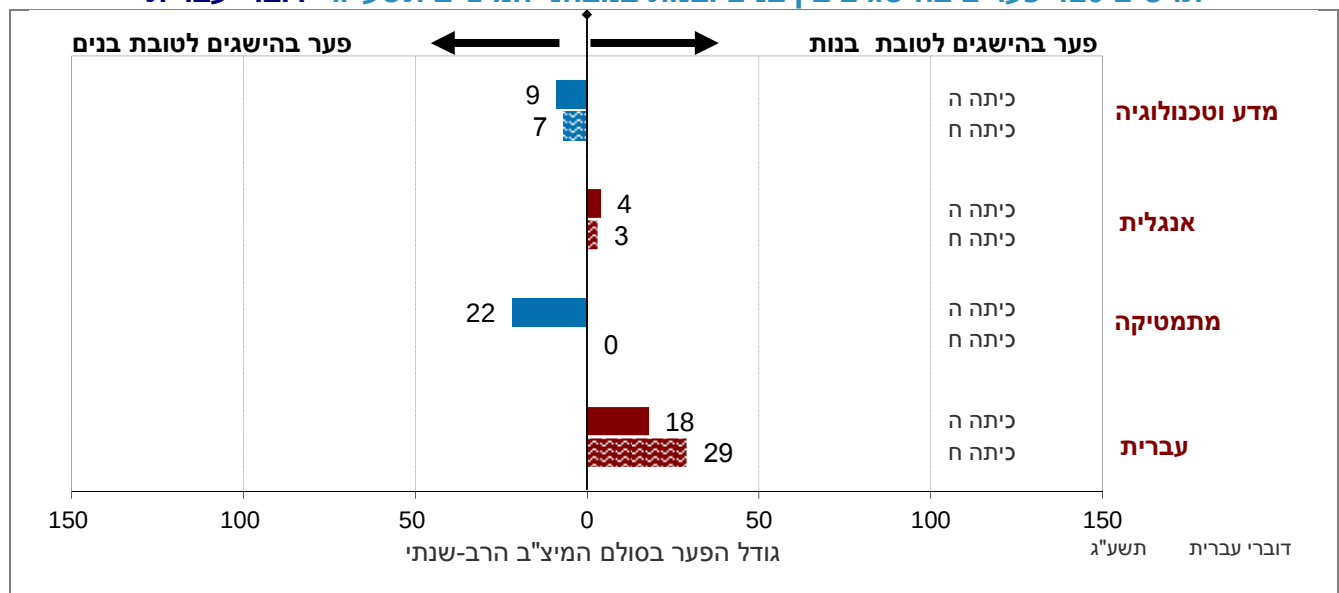
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב. תשע"ג במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי עברית.

לוח 14: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - דוברי עברית

דוברי עברית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	14,613	553	65	7,377	549	63	7,236	558	68	-9
ח'	14,410	573	104	7,301	570	100	7,109	577	108	-7
אנגלית										
ה'	14,726	542	88	7,455	544	86	7,271	540	91	4
ח'	14,351	537	88	7,297	539	85	7,054	536	90	3
מתמטיקה										
ה'	13,433	562	82	6,922	551	80	6,511	573	81	-22
ח'	13,543	533	98	6,954	533	96	6,589	533	101	0
עברית										
ה'	13,445	532	69	6,948	541	65	6,497	523	72	18
ח'	13,499	537	89	6,960	551	82	6,539	522	94	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 20: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - דוברי עברית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי העברית:

- במקצוע שפת-אם עברית לכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים: 18 ו-29 נקודות בסולם הרב-שנתי, בהתאמה.
- במקצוע מתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות - 22 נקודות בסולם הרב-שנתי. לעומת זאת, במתמטיקה לכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.
- במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ו-ח' נמצאו הבדלים קלים בהישגים לטובת הבנים - פער של 9 נקודות ו-7 נקודות, בהתאמה.
- באנגלית לכיתות ה' ו-ח' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ג בקרב דוברי העברית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

בתי ספר דוברי ערבית

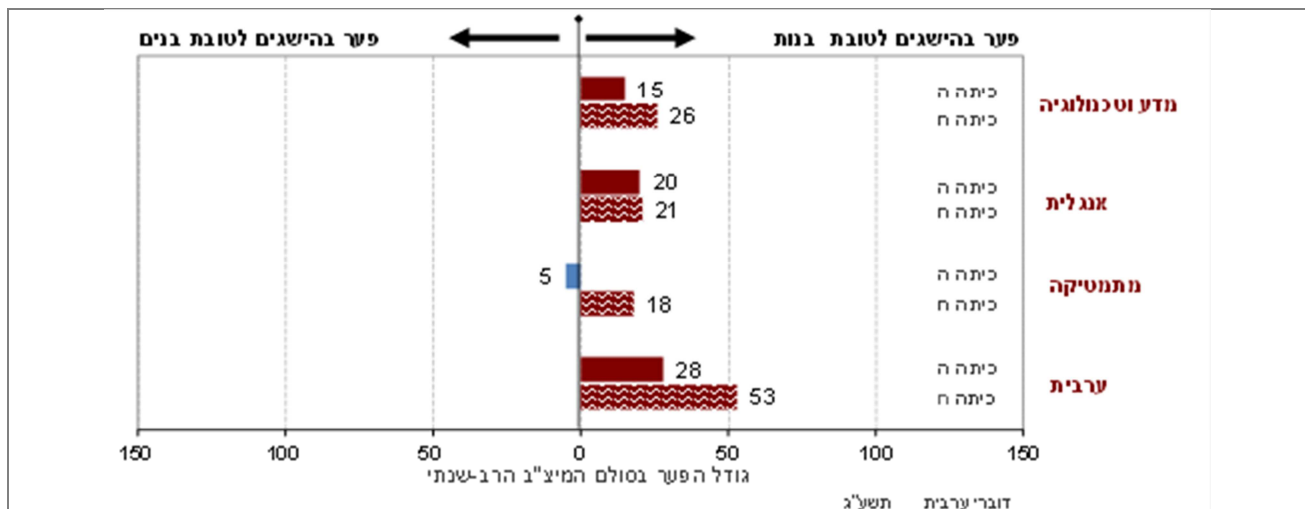
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים במקצועות השונים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית.

לוח 15: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - דוברי ערבית

דוברי ערבית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	5,476	518	77	2,863	525	75	2,613	510	79	15
ח'	5,311	527	101	2,819	539	97	2,492	513	103	26
אנגלית										
ה'	5,767	518	91	3,068	527	87	2,699	507	95	20
ח'	5,668	472	84	3,055	481	80	2,613	460	86	21
מתמטיקה										
ה'	5,748	518	89	3,033	516	88	2,715	521	90	-5
ח'	5,195	487	101	2,678	496	98	2,517	478	103	18
ערבית										
ה'	5,786	574	78	3,057	587	73	2,729	559	80	28
ח'	5,434	546	93	2,801	572	78	2,633	519	100	53

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 21: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - דוברי ערבית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי הערבית:

- הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי בכל שכבות הגיל ומקצועות המיצ"ב (למעט מתמטיקה ה'), וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית לא נמצא פער בין הישגי בנות ובנים במתמטיקה לכיתות ה'.
- הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נמצא בערבית לכיתות ח' - 53 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, הפער הקטן ביותר לטובת הבנות נרשם במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' - 15 נקודות. על פי רוב, הפערים לטובת הבנות בכיתות ח' גבוהים מהפערים בכיתות ה'.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ג בקרב דוברי הערבית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ג

- בקרב דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים במבחנים בשפת-אם לכיתות ה' ו-ח' (ב-18 נקודות ו-29 נקודות, בהתאמה), ואילו במתמטיקה לכיתה ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (ב-22 נקודות). במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ו-ח' נמצאו הבדלים קלים לטובת הבנים (9 נקודות ו-7 נקודות, בהתאמה). במתמטיקה לכיתות ח' באנגלית לכיתות ה' ו-ח' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- בקרב דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה'). הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים על פי רוב מהפערים המקבילים בכיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית לכיתות ח' (53 נקודות). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.
- בשני מגזרי השפה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ח'. במבחן במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (בקרב דוברי העברית) או דומים להם (בקרב דוברי הערבית).
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ג תואמת לתמונה שהתקבלה בשנה קודמת, זאת בקרב דוברי העברית ובקרב דוברי הערבית.

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'

לפי מגזר שפה

הישגים במבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

המבחן בעברית לכיתות ב'

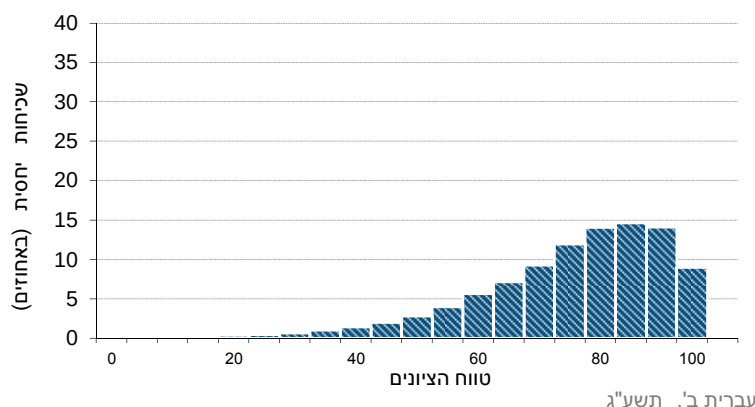
המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בעברית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי עברית. **הנושאים במבחן** היו: דיוק בקריאה ובכתיבה של מילים; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של טקסטים קצרים ואחרות בהבנה של טקסטים ארוכים משתי סוגות: טקסט מידע וסיפור. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ג בעברית לכיתות ב'. **כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**⁹.

תרשים 22: המבחן בעברית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ג

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם		ממוצע וסטיית התקן במבחן			
אחוזון	90	95	ממוצע	N	ס"ת
אחוזון	75	89	77	15,908	עברית ב'
אחוזון	50	81			
אחוזון	25	69			
אחוזון	10	55			

התפלגות הציון הכולל במבחן

- עיון בנתונים מעלה כי -
- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כמחצית מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-81.
 - עשירית מהנבחנים השיגו ציון הנמוך או שווה ל-55 נקודות.

⁹ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

המבחן בערבית לכיתות ב'

המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בערבית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי ערבית. **הנושאים במבחן** היו: שליטה בצופן האלפביתי; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של משפטים ואחרות בהבנה של טקסטים משתי סוגות: טקסט מידע וטקסט נרטיבי. שאלות ההבנה במבחן בדקו את **ממדי ההבנה** הבאים: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ג בערבית לכיתות ב'. כל הנתונים המדווחים להלן מבוטאים במונחי **סולם ציוני הגלם (0-100)**¹⁰.

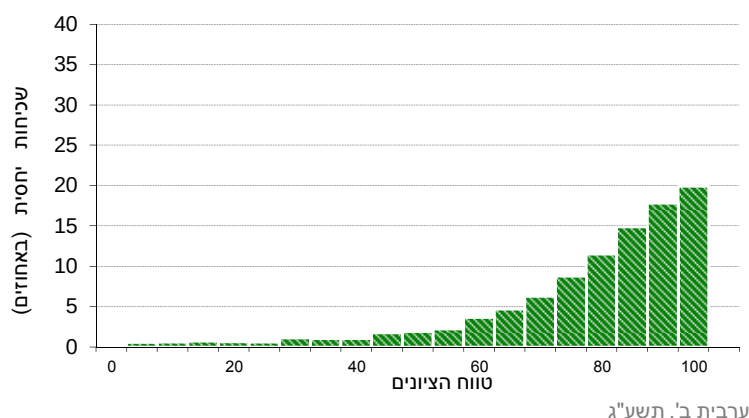
תרשים 23: המבחן בערבית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ג

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
97	אחוזון 90
94	אחוזון 75
86	אחוזון 50
73	אחוזון 25
54	אחוזון 10

ממוצע וסטיות התקן במבחן

ס"ת	ממוצע	N	
ערבית ב	80	6,314	19

התפלגות הציון הכולל במבחן

ערבית ב', תשע"ג

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהשיגו ציון הגבוה מ-86.
- כעשירית מהנבחנים קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-54.

¹⁰ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב' - לפי רקע חברתי-כלכלי

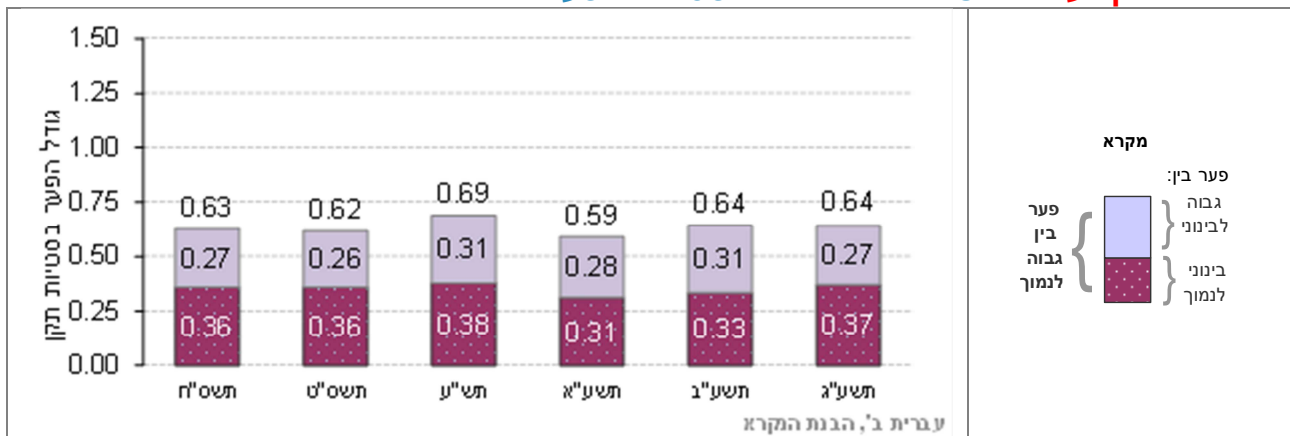
לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות - לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 34). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית וערבית לכיתות ב' בתשע"ג, בחלוקה לפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשימים שבהמשך, מוצגים פערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח-תשע"ג (להסבר על אופן קריאת התרשים ר' עמוד 40). ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"ג), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ג לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות ובשני מגזרי השפה (עברית/ערבית), הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן.

בפירוש הממצאים בהשוואה בין המבחן בעברית לבין המבחן בערבית יש לזכור כי מדובר בשני מבחנים שונים שפותחו בידי צוותים נפרדים, על פי תכנית הלימודים הייחודית לכל שפת-אם, ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל שפה.

לוח 16 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ג - לפי רקע חברתי-כלכלי

	בסולם ציוני הגלם			רמת הרקע החברתי-כלכלי	
	ממוצע	N	ס"ת		
עברית ב'	68	1,679	21	נמוך	
	75	5,847	18	בינוני	
	80	8,288	16	גבוה	
	77	15,908	18	כלל הנבחנים	

תרשים 24: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשס"ח - תשע"ג*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

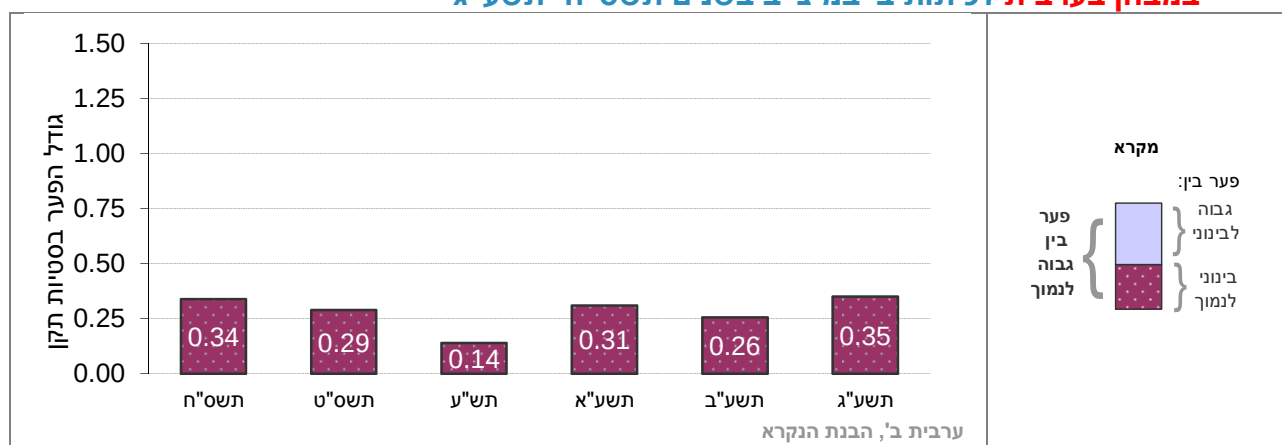
- בכל השנים שנמדדו, כבר **בכיתות ב'** קיים **פער** משמעותי בהישגים של תלמידים דוברי עברית מרמות שונות של רקע חברתי כלכלי בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי עברית נמצא בכל שש השנים שנמדדו **פער עקבי** בהישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה להישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. בתשע"ג הפער עמד על 0.64 סטיות תקן, בדומה לשנים קודמות.

לוח 17 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ג - לפי רקע חברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
	ממוצע	N	ס"ת
ערבית ב'	78	4,085	22
	86	1,994	16
	81	6,314	21
			נמוך בינוני כלל הנבחים

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

תרשים 25: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ג*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.
בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

עיון בנתונים מעלה כי -

- גם בקרב דוברי הערבית כבר **בכיתות ב' קיים פער** משמעותי בהישגים בהבנת הנקרא בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- בשנה"ל תשע"ג נמצא **פער** של 0.35 סטיות תקן בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני, בדומה לפער שנרשם חמש שנים קודם בשנת תשס"ח.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב'

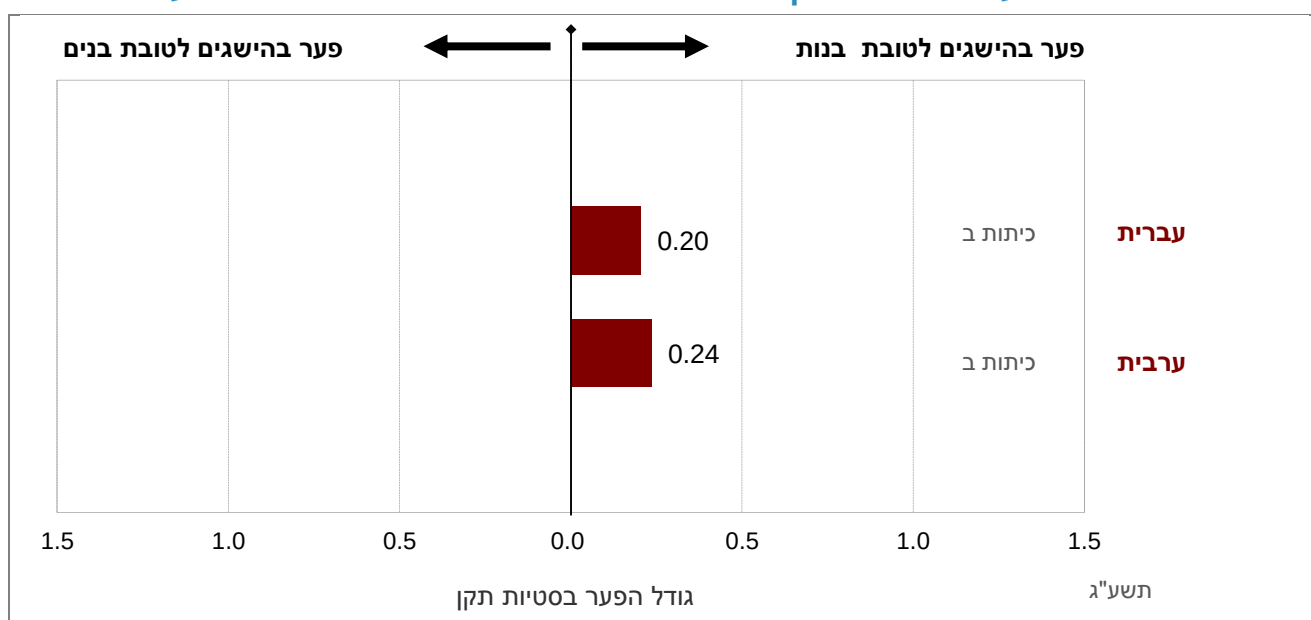
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' במיז"ב תשע"ג. הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן כדי לאפשר השוואה תקפה בין גודל הפערים בקרב דוברי העברית לבין גודלם בקרב דוברי ערבית.

לוח 18 : ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

כלל התלמידים	בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסטיות תקן		
עברית ב'	15,908	77	17	8,185	79	16	0.20		
ערבית ב'	6,314	80	19	3,269	82	18	0.24		

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 26: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים.
- הפער לטובת הבנות בקרב דוברי העברית עומד על 0.20 סטיות תקן.
- בקרב דוברי הערבית הפער לטובת הבנות גדול יותר, והוא עומד על 0.24 סטיות תקן.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ג דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.
- בשני מגזרי השפה, הפער בין בנים ובנות נובע בעיקר מההישגים בהבעה בכתב ופחות מההישגים בתחום הבנת הנקרא.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ג
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים בעבור כלל בתי ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח (ממלכתי/ממלכתי-דתי)¹¹. נתוני שכבות ה' ו-ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב¹². כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 19: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ג ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי סוג פיקוח

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	303	673	17,500	94%
	ה'	607	1,270	32,332	93%
	ח'	326	1,136	30,819	91%
	כלל השכבות	852	3,079	80,651	92%
פיקוח ממלכתי	ב**	199	458	12,606	94%
	ה'	412	897	24,139	93%
	ח'	200	846	24,360	91%
	כלל השכבות	563	2,201	61,105	93%
פיקוח ממ"ד	ב**	104	215	4,894	93%
	ה'	195	373	8,193	92%
	ח'	126	290	6,459	89%
	כלל השכבות	289	878	19,546	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב לכיתות ב' וה' בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי-דתי דומה לשיעור הנבחנים בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי. בכיתות ח' השיעור מעט נמוך יותר (89% לעומת 91%, בהתאמה).

¹¹ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ג' ובמבחן בשפת-אם באשכול א'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

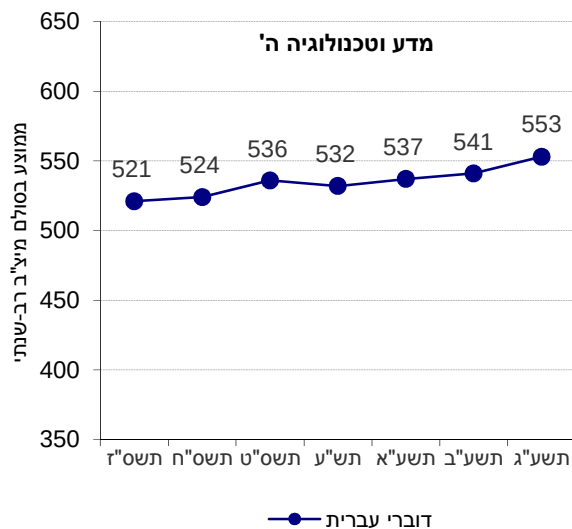
¹² נתוני ההשתתפות בלוח 19 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים.

**הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

כיתות ה'

לוח 20: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

תרשים 27: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר **דוברי העברית** בתשע"ג **גבוהים** במידה מתונה מהישגים שנמדדו בתשע"ב. בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** נרשמה **עלייה קלה** של 8 נקודות בסולם הרב-שנתי, ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** נרשמה **עלייה ניכרת** של 27 נקודות.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז-תשע"ג חלה **עלייה מצטברת קלה** של 29 נקודות בהישגי התלמידים בפיקוח **הממלכתי** (בממוצע 4.8 נק' לשנה), **ועלייה מצטברת ניכרת** של 43 נקודות בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** (בממוצע 7.2 נק' לשנה).
- הישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח **הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל תשע"ג **הצטמצם מאד פער ההישגים** בין תלמידים משני סוגי הפיקוח. השנה נרשם פער של 14 נקודות **לטובת הפיקוח הממלכתי**. לעומת פער של כ-30 נקודות בכל השנים שקדמו.

ה'ישגים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח בכיתות ה' ובכיתות ח'

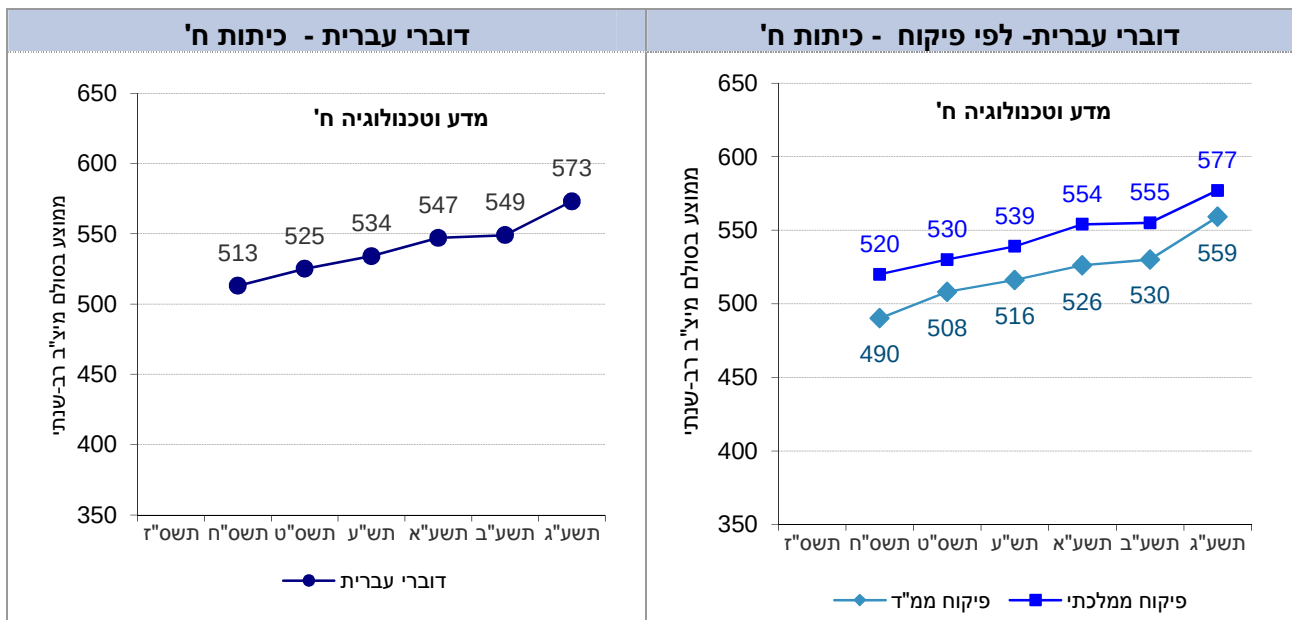
כיתות ח'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי העברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 16).

לוח 21: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
93	490	2,956	93	520	9,992	94	513	12,948	תשס"ח
103	508	2,761	98	530	10,740	99	525	13,501	תשס"ט
93	516	2,932	95	539	10,850	95	534	13,782	תש"ע
96	526	2,899	97	554	10,440	97	547	13,339	תשע"א
97	530	3,294	100	555	10,704	100	549	13,998	תשע"ב
101	559	2,896	105	577	11,514	104	573	14,410	תשע"ג

תרשים 28: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג חלה עלייה ניכרת בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית בשני סוגי הפיקוח במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בהשוואה לתשע"ב. בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי עלו ההישגים ב-22 נקודות בסולם הרב-שנתי ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי ב-29 נקודות.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ג חלה עלייה מצטברת גדולה מאד בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: 57 נקודות בפיקוח הממלכתי (בממוצע 11.4 נק' לשנה) ו- 69 נקודות בפיקוח הממלכתי-דתי (בממוצע 13.8 נק' לשנה).
- הישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל תשע"ג הצטמצם במעט פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי. השנה נרשם פער של 18 נק' לעומת פער של כ-25 נק' בשנים שקדמו.

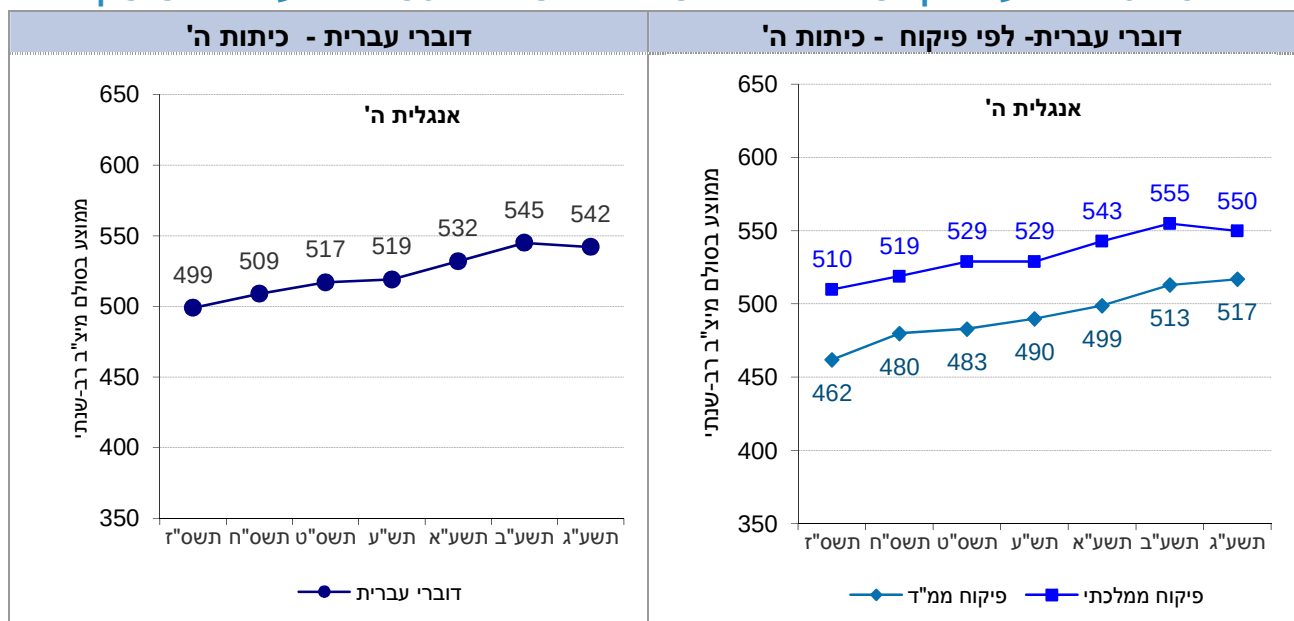
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 18).

לוח 22: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	100	499	12,925	96	510	9,714	106	462	3,211
תשס"ח	96	509	14,408	91	519	11,208	102	480	3,200
תשס"ט	97	517	14,986	92	529	11,500	102	483	3,486
תש"ע	95	519	13,436	90	529	9,865	102	490	3,571
תשע"א	92	532	13,680	88	543	10,132	98	499	3,548
תשע"ב	89	545	13,824	86	555	10,853	91	513	2,971
תשע"ג	88	542	14,726	85	550	11,341	92	517	3,385

תרשים 29: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

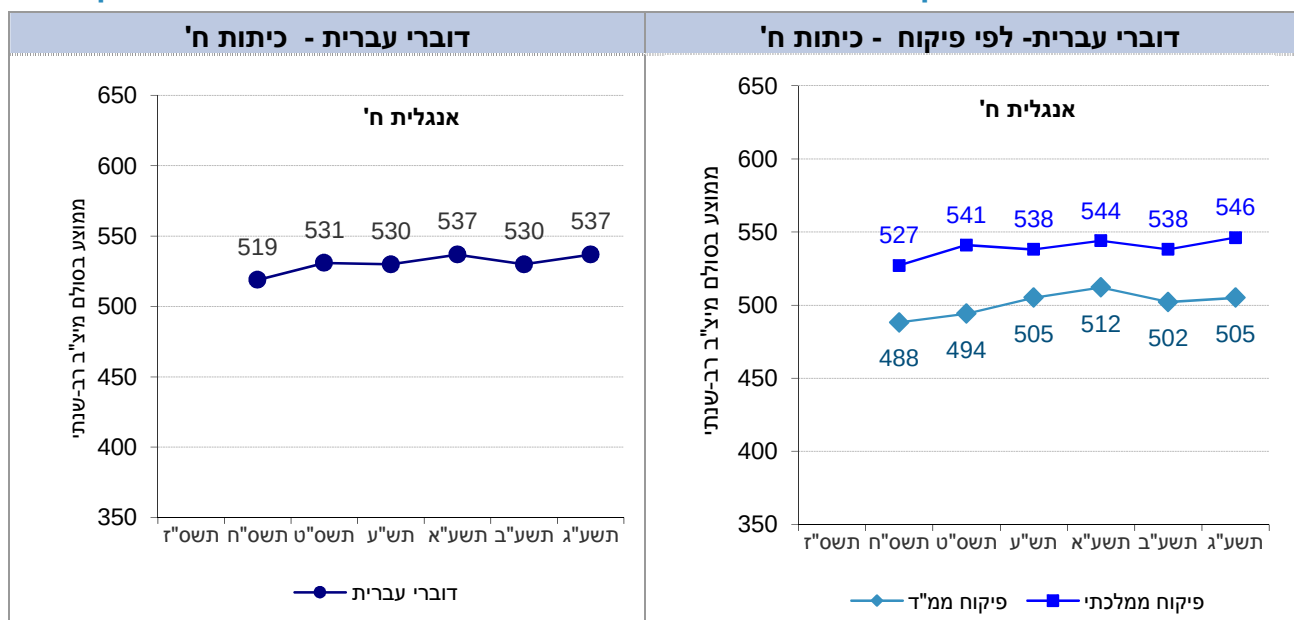
- בשנה"ל תשע"ג, הישגי תלמידים **דוברי העברית** בשני סוגי הפיקוח במבחן באנגלית לכיתות ה' **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"ב.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"ג חלה **עלייה מצטברת** בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח: **עלייה מתונה של 40 נקודות בפיקוח הממלכתי** (בממוצע 6.7 נק' לשנה) **ועלייה גדולה יותר של 55 נקודות בפיקוח הממלכתי-דתי** (בממוצע 9.2 נק' לשנה).
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל תשע"ג **הצטמצם במעט פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי: 33 נק' השנה לעומת פער של כ-45 נק' בשנים שקדמו. (הצמצום בפער נובע מירידה מזערית בפיקוח הממלכתי ועלייה מזערית בפיקוח הממלכתי-דתי).

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 20).

לוח 23: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	99	519	13,142	96	527	10,154	102	488	2,988
תשס"ט	95	531	13,754	92	541	10,910	96	494	2,844
תש"ע	92	530	14,089	89	538	11,068	97	505	3,021
תשע"א	83	537	13,197	81	544	10,386	88	512	2,811
תשע"ב	85	530	13,967	82	538	10,752	89	502	3,215
תשע"ג	88	537	14,351	84	546	11,554	92	505	2,797

תרשים 30: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן באנגלית לכיתות ח' **עלו במעט** בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **עלייה קלה** של 8 נק', ואילו בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** לא חל שינוי של ממש.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ג חלה **עלייה מצטברת קלה** בקרב תלמידים **בשני סוגי הפיקוח**: 19 נק' בפיקוח הממלכתי (בממוצע 3.8 נק' לשנה) ו- 17 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי (בממוצע 3.4 נק' לשנה).
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שנרשם בתשע"ג (41 נק') דומה לפער שנרשם בתשס"ח (39 נק').

הערה: נתוני אנגלית ח' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-8 כיתות (מתוך 602 כיתות) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. 8 הכיתות (מתוך 156) שייכות לפיקוח הממלכתי-דתי.

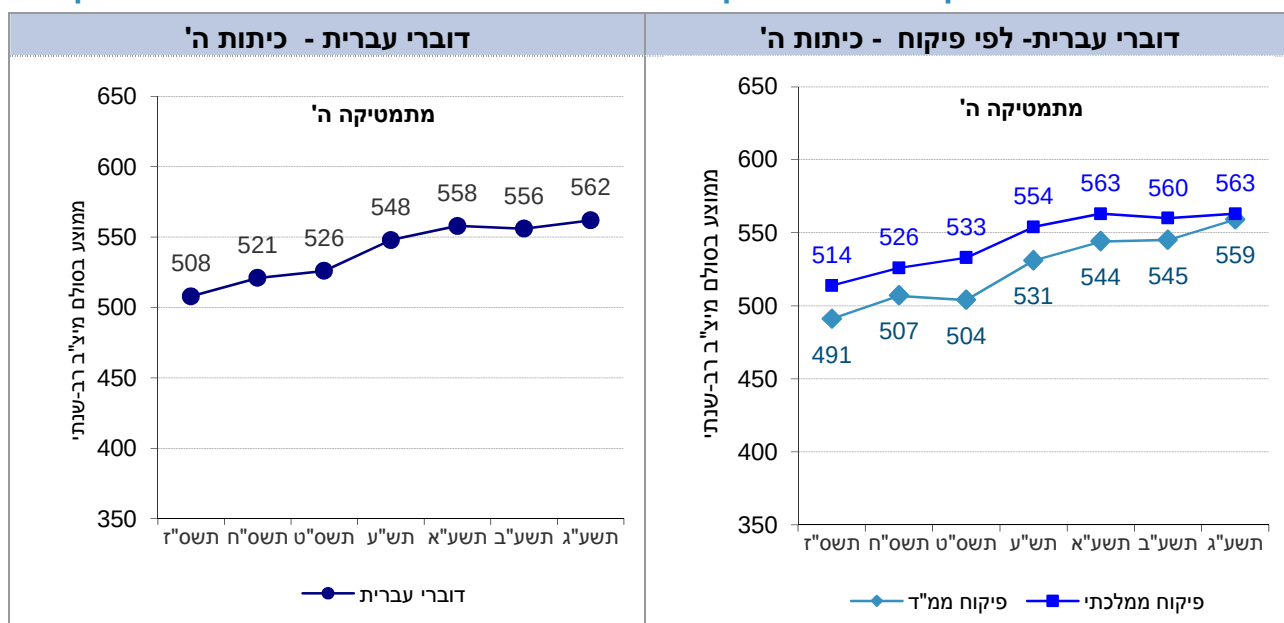
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 22).

לוח 24: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
97	491	3,283	91	514	10,901	93	508	14,184	תשס"ז
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א
86	545	3,479	81	560	9,739	82	556	13,218	תשע"ב
85	559	3,601	80	563	9,832	82	562	13,433	תשע"ג

תרשים 31: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג חלה עלייה מתונה של 14 נקודות בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בהשוואה להישגים שנרשמו תשע"ב. לעומת זאת לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה עלייה מצטברת בהישגים בשני סוגי הפיקוח: עלייה מצטברת ניכרת של 49 נקודות בפיקוח הממלכתי (בממוצע 8.2 נק' לשנה), ועלייה מצטברת גדולה מאד של 68 נקודות בפיקוח הממלכתי-דתי (בממוצע 11.3 נק' לשנה).
- בשנה"ל תשע"ג, לראשונה, הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי דומים להישגי חבריהם בפיקוח הממלכתי. הצמצום בפער ההישגים התרחש בתהליך הדרגתי החל משנת תש"ע. במהלך השנים שקדמו לתש"ע הישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי היו גבוהים מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי ב-20 עד 30 נקודות.

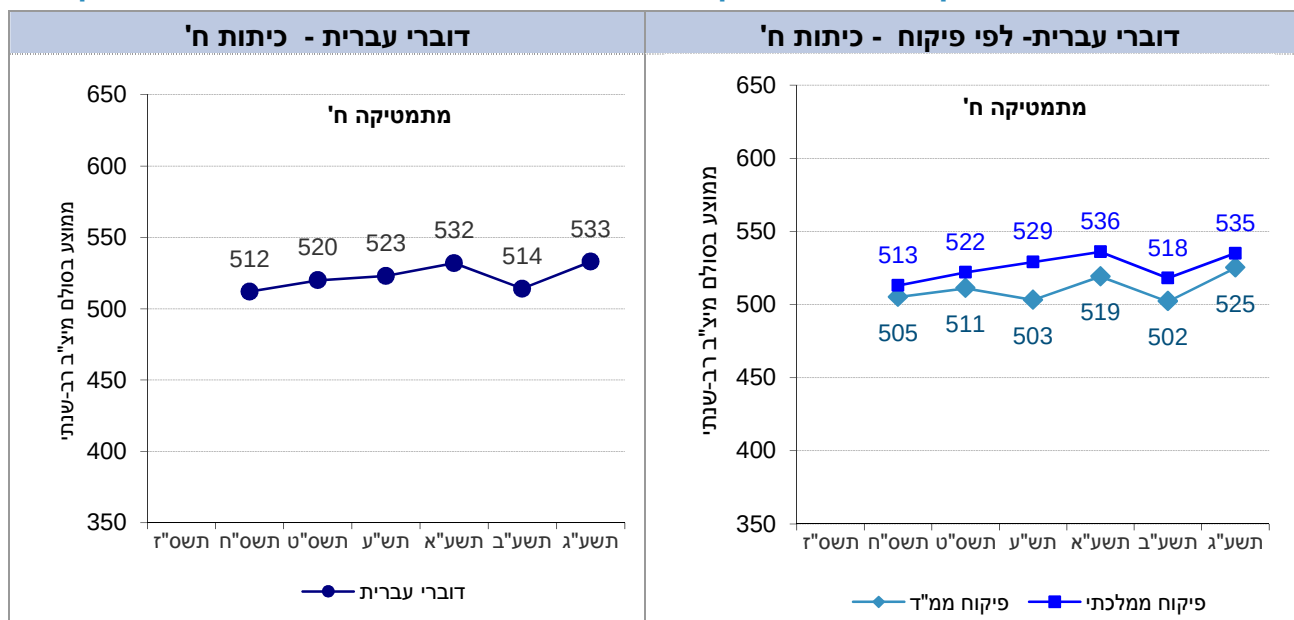
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 24).

לוח 25: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
94	505	2,838	104	513	10,637	102	512	13,475	תשס"ח
100	511	2,988	100	522	10,233	100	520	13,221	תשס"ט
99	503	3,180	101	529	10,219	101	523	13,399	תש"ע
96	519	2,903	98	536	11,567	97	532	14,470	תשע"א
95	502	3,228	98	518	11,262	97	514	14,490	תשע"ב
97	525	2,882	99	535	10,661	98	533	13,543	תשע"ג

תרשים 32: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- במבחן במתמטיקה לכיתות ח' הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח עלו** בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב: בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** חלה עלייה **מתונה** של 17 נקודות והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א, ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה עלייה **ניכרת** של 23 נקודות והם גבוהים במעט מההישגים שנמדדו בתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג חלה עלייה **מצטברת קלה** בהישגים בשני סוגי הפיקוח: עלייה מצטברת של 22 נקודות בפיקוח הממלכתי (בממוצע 4.4 נק' לשנה), ועלייה מצטברת דומה של 20 נקודות בפיקוח הממלכתי-דתי (בממוצע 4.0 נק' לשנה).
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים במעט** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **הצטמצם קלות** בתשע"ג והוא דומה לפער שנרשם בשנת הבסיס תשס"ח - פער של 10 נק' בסולם הרב-שנתי.

המבחנים בעברית

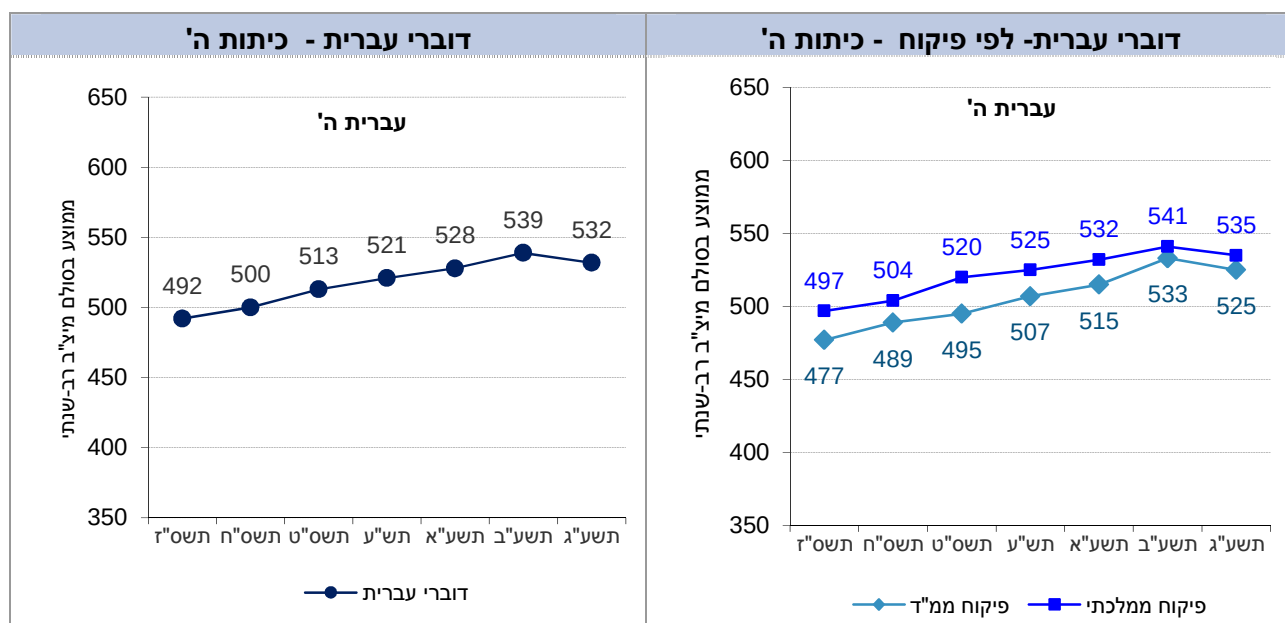
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 26).

לוח 26: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	106	492	13,899	103	497	10,696	111	477	3,203
תשס"ח	100	500	13,904	97	504	10,297	106	489	3,607
תשס"ט	91	513	13,653	87	520	9,888	102	495	3,765
תש"ע	82	521	14,138	80	525	10,955	84	507	3,183
תשע"א	72	528	15,406	69	532	11,937	79	515	3,469
תשע"ב	68	539	13,265	67	541	9,743	70	533	3,522
תשע"ג	69	532	13,445	67	535	9,809	73	525	3,636

תרשים 33: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

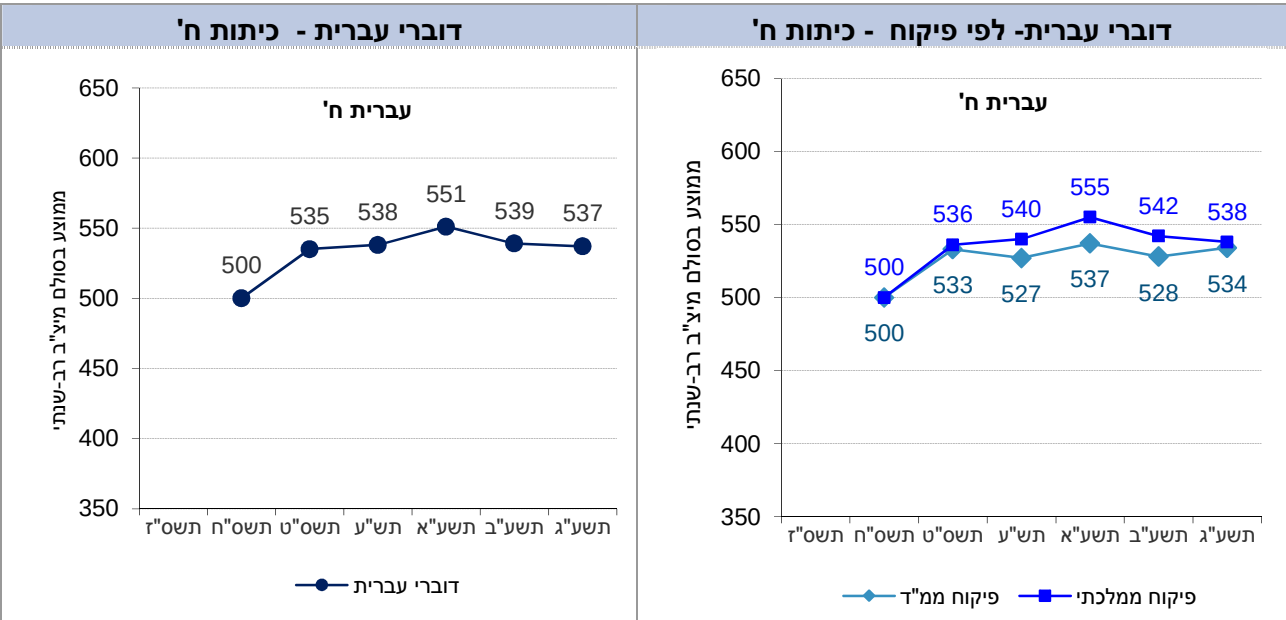
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית בשני סוגי הפיקוח במבחן בעברית לכיתות ה' ירדו במעט בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב: ירידה של 6 נקודות בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי וירידה של 8 נקודות בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"ג חלה בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי עלייה מצטברת מתונה של 38 נקודות (בממוצע 6.3 נק' בשנה), ובפיקוח הממלכתי-דתי עלייה מצטברת ניכרת של 48 נקודות (בממוצע 8.0 נק' בשנה).
- הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים במעט מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנתיים האחרונות הצטמצם פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לשנים קודמות, והוא עומד בתשע"ג על 10 נקודות בסולם הרב-שנתי.

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 27).

לוח 27: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			עברית ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	תשס"ח
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376	תשס"ט
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	תש"ע
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528	תשע"א
89	528	3,281	86	542	11,239	87	539	14,520	תשע"ב
93	534	2,890	88	538	10,609	89	537	13,499	תשע"ג

תרשים 34: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ג הישגיהם של כלל התלמידים **דוברי העברית** במבחן בעברית לכיתות ח' **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"ב. בשני סוגי הפיקוח חלו שינויים קלים בלבד: עלייה קלה בקרב הפיקוח הממלכתי דתי (6 נק') וירידה מזערית ולא מובהקת בקרב הפיקוח הממלכתי (4 נק').
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ג חלה בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי **עלייה מצטברת ניכרת** בהישגים של 38 נקודות (בממוצע 7.6 נק' בשנה), ובפיקוח **הממלכתי-דתי** עלייה מצטברת מעט מתונה של 34 נקודות (בממוצע 6.8 נק' בשנה).
- פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שנפתח בשנת תש"ע נסגר בתשע"ג, והשנה הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי דומים** להישגי חבריהם **בפיקוח הממלכתי**.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג - בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

שנה"ל תשע"ג מתאפיינת בעליות בהישגי תלמידים הלומדים בפיקוח הממלכתי דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה, ובצמצום פערים בינם לבין חבריהם הלומדים בפיקוח הממלכתי. השינויים שחלו בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי מתונים יותר.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' בקרב כלל דוברי העברית ובקרב שני סוגי הפיקוח מצביעים על מגמה מעורבת בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
 - במדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה קלה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי (8 נק') ועלייה ניכרת בפיקוח הממלכתי-דתי (27 נק'). כתוצאה מכך, הצטמצם מאד פער ההישגים שבין תלמידים משני סוגי הפיקוח.
 - במתמטיקה לא חל שינוי בהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי לצד עלייה מתונה בהישגי חבריהם שבפיקוח הממלכתי-דתי (14 נק'). כתוצאה מכך, הצטמצם פער ההישגים והשנה לתלמידים בשני סוגי הפיקוח הישגים דומים.
 - באנגלית הישגי התלמידים משני סוגי הפיקוח דומים להישגיהם בשנת תשע"ב: חלה ירידה מזערית בפיקוח הממלכתי ועלייה מזערית ולא מובהקת בפיקוח הממלכתי דתי. צירוף שינויים קטנים אלו, אשר כל אחד בפני עצמו אינו משמעותי, הוביל לצמצום קל בפער ההישגים שבין שני סוגי הפיקוח.
 - בשפת-אם עברית חלה ירידה קלה בהישגי תלמידים בשני סוגי הפיקוח: בפיקוח הממלכתי (6 נק') ובפיקוח הממלכתי-דתי (8 נק'). פער ההישגים שהצטמצם בשנת תשע"ב נותר השנה ללא שינוי.
- אשר למגמה על פני שש השנים (תשס"ז - תשע"ג):
 - בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי.
 - בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי נרשמו לאורך השנים עליות מצטברות מתונות יחסית: עלייה מצטברת מתונה במדע וטכנולוגיה (29 נק'), בעברית (38 נק') ובאנגלית (40 נק'), ועלייה ניכרת במתמטיקה (49 נק').
 - לעומת זאת, בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמו לאורך השנים עליות מצטברות גדולות יותר: עליות ניכרות במדע וטכנולוגיה (43 נק') ובעברית (48 נק'), עלייה גדולה באנגלית (55 נק'), ועלייה גדולה מאד במתמטיקה (68 נק').

כיתות ח'

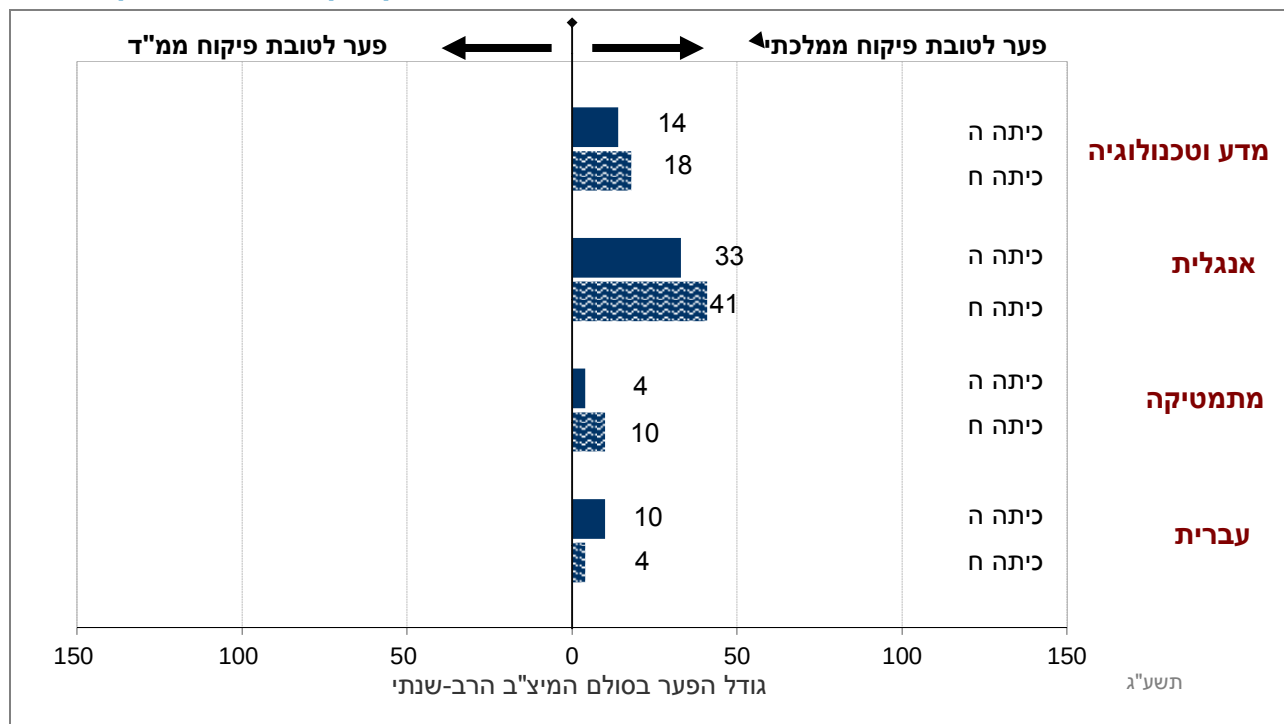
- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ח' בקרב כלל דוברי העברית ובקרב שני סוגי הפיקוח מצביעים על פי רוב על עליות בתחומים השונים (למעט בעברית) בהשוואה לשנה הקודמת.
 - במדע וטכנולוגיה נרשמו עליות ניכרות בהישגי תלמידים בשני סוגי הפיקוח: בפיקוח הממלכתי (22 נק') ובפיקוח הממלכתי-דתי (29 נק'). פער ההישגים הצטמצם במעט.
 - במתמטיקה נרשמה עלייה מתונה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי (17 נק') ועלייה ניכרת בפיקוח הממלכתי-דתי (23 נק'). כתוצאה מכך, הצטמצם פער ההישגים שבין תלמידים משני סוגי הפיקוח.
 - בשפת-אם עברית לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי לצד עלייה קלה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי דתי (6 נק'). כתוצאה מכך, הצטמצם פער ההישגים והשנה לתלמידים בשני סוגי הפיקוח הישגים דומים.
 - באנגלית נרשמה עלייה קלה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי לא חל שינוי של ממש. פער ההישגים בין שני סוגי הפיקוח דומה בתשע"ג לפער בשנים קודמות.
- אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ח - תשע"ג):
 - בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ח' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי.
 - בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי נרשמו לאורך השנים עליות מצטברות קלות עד גדולות מאד: עליות מצטברות קלות באנגלית ובמתמטיקה (19 נק' ו-22 נק', בהתאמה), עלייה מצטברת ניכרת בעברית (38 נק') ועלייה גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (57 נק').
 - בדומה, בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמו לאורך השנים עליות מצטברות קלות באנגלית ובמתמטיקה (17 נק' ו-20 נק', בהתאמה), עלייה מצטברת מתונה בעברית (34 נק') ועלייה גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (69 נק').

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי

בלוחות 20-27 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ג. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' תשע"ג במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי הפיקוח הממלכתי והפיקוח הממלכתי-דתי, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 35: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד

לוח 28: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד בשנים תשס"ז-תשע"ג

פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד							
תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
14	33	28	34	27	29	28	מדע וטכנולוגיה ה'
18	25	28	23	22	30	**	ח'
33	42	44	39	46	39	48	אנגלית ה'
41	36	32	33	47	39	**	ח'
4	15	19	23	29	19	23	מתמטיקה ה'
10	16	17	26	11	8	**	ח'
10	8	17	18	25	15	20	עברית ה'
4	14	18	13	3	0	**	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

בשנת הלימודים תשע"ג נרשמו פערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי לעומת הפיקוח הממלכתי-דתי במרבית תחומי הדעת ודרגות הכיתה:

- **באנגלית** נרשמו הפערים **הגדולים ביותר לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי**, הן בכיתות ה' (33 נק') והן בכיתות ח' (41 נק').
- **במדע וטכנולוגיה** נרשמו **פערים מתונים יותר**, בכיתות ה' (14 נק') ובכיתות ח' (18 נק').
- **במתמטיקה לכיתות ה'** הישגי התלמידים בשני סוגי הפיקוח **דומים**, ואילו **בכיתות ח'** נרשם **פער קל לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי** (10 נק').
- **בשפת-אם עברית** התמונה הפוכה: **בכיתות ה'** נרשם **פער קל לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי** (10 נק'), ואילו **בכיתות ח'** הישגי התלמידים **בשני סוגי הפיקוח דומים**.

כאמור, נתוני מיצ"ב תשע"ג מצביעים על מגמה של צמצום בפערי ההישגים בין תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי:

- בשנה"ל תשע"ג, בשישה מתוך שמונה מבחנים חל **צמצום בפערים** בהשוואה לשנה קודמת: **מדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ו-ח'**, **מתמטיקה לכיתות ה' ו-ח'**, **אנגלית לכיתות ה' ושפת-אם עברית לכיתות ח'**.
- במקצועות **מתמטיקה לכיתות ה' ועברית לכיתות ח'**, הפערים הצטמצמו לחלוטין, והישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי דומים להישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **בשפת-אם עברית לכיתות ה'**, הפער השנה דומה לזה שנרשם בתשע"ב, **ונשמר הצמצום** שחל בפער ההישגים במקצוע זה בשנים קודמות.
- **לעומת זאת, במקצוע אנגלית לכיתות ח' לא חל שינוי בפערי ההישגים לאורך השנים.**

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ג. הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי ובעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי-דתי, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח'). לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' עמוד 34).

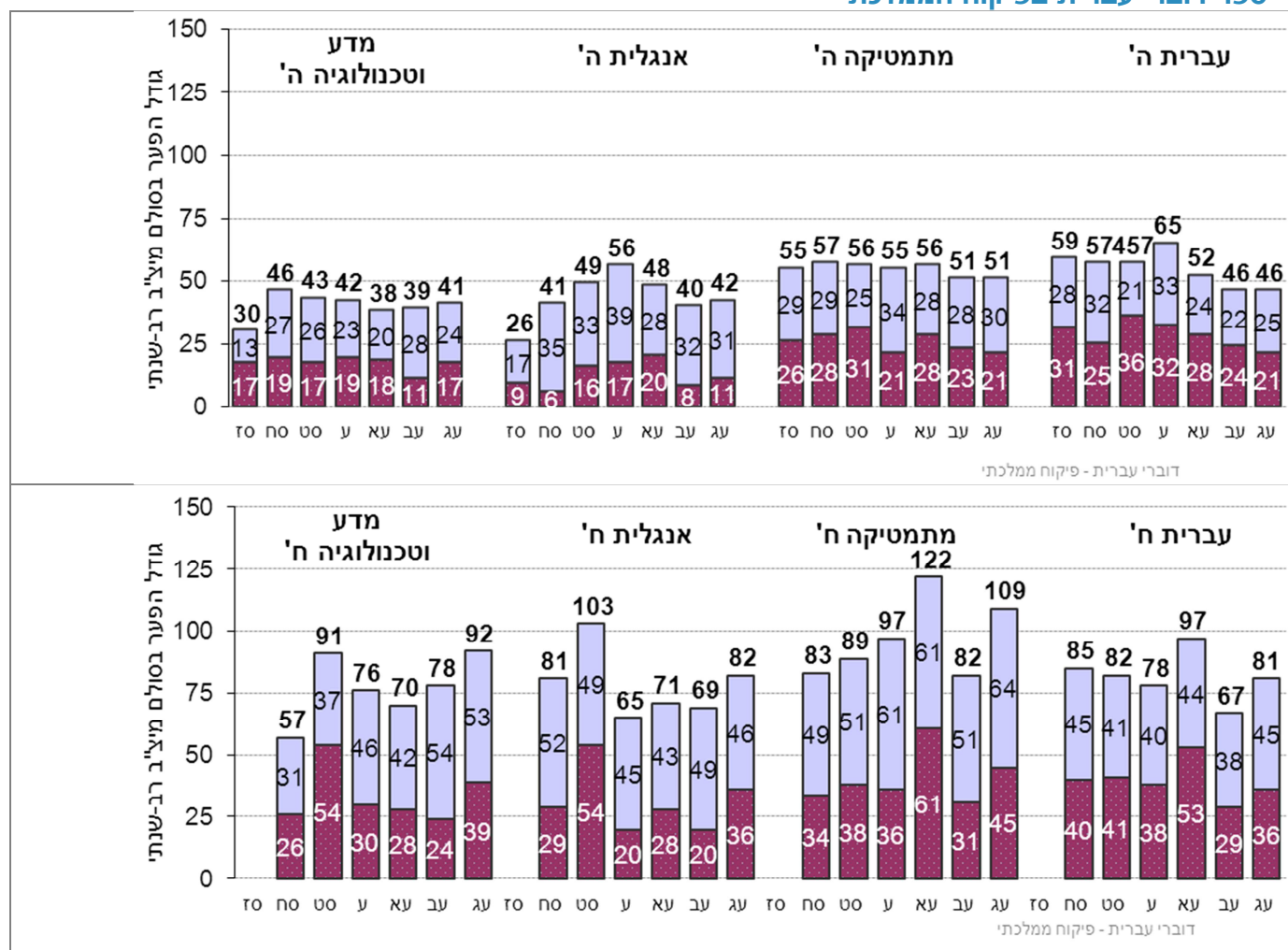
בתרשימים 36 ו-37 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ז-תשע"ג. בעבור כל אחד מסוגי הפיקוח וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

מזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.2 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ג בסולם הרב-שנתי, לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

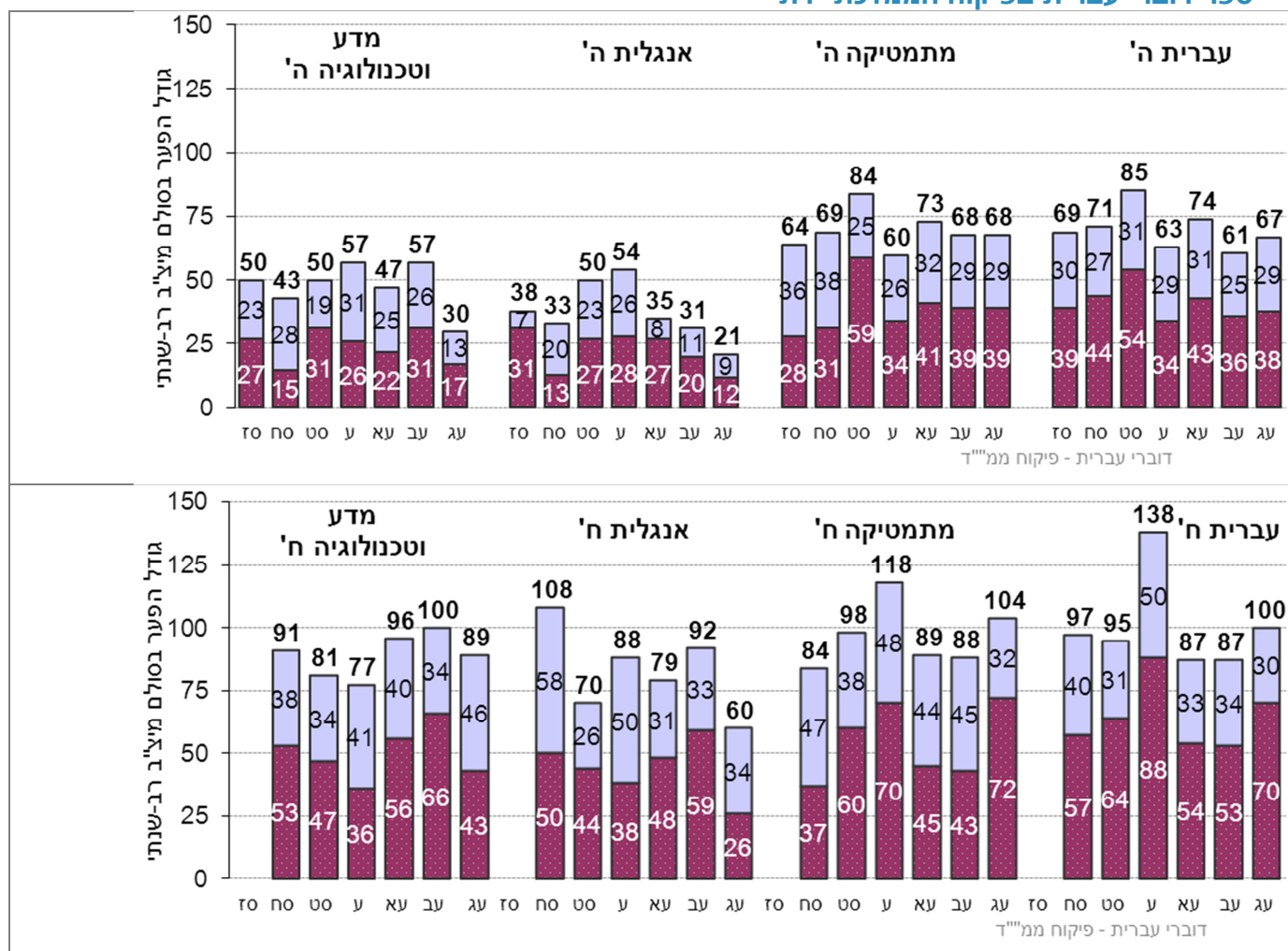

תרשים 36: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפקוח הממלכתי

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 37: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

בפיקוח הממלכתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי, פערי ההישגים בתשע"ג בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 51 נקודות במתמטיקה, 46 נקודות בשפת-אם עברית, 42 נקודות באנגלית, ו-41 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במקצועות **שפת-אם עברית ואנגלית** הפערים בהישגים בתשע"ג דומים לפערים שנרשמו בתשע"ב ונשמר הצמצום שחל בשנים תשע"א-תשע"ב. **במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה** יש יציבות לאורך השנים והפערים שנרשמו בתשע"ג דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ג הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 109 נקודות במתמטיקה, 92 במדע וטכנולוגיה, 82 באנגלית, ו-81 בשפת-אם עברית.
- במבחן **במתמטיקה**, לאחר ששנת תשע"ב נרשם צמצום בפער בעקבות ירידה משמעותית בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני אך לא בהישגי תלמידים מרקע נמוך, חזרו ועלו ההישגים של התלמידים מרקע גבוה ובינוני לרמה שנמדדה בתשע"א; וכך גם פערי ההישגים. **הפערים** שנרשמו בשנת תשע"ג (ובתשע"א) **גבוהים במידה ניכרת** מאלו שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.
- במבחן **במדע וטכנולוגיה** נרשמה השנה **התרחבות בפער** ההישגים כתוצאה מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע בינוני וגבוה בהשוואה לתלמידים מרקע נמוך, עלייה של כ-20 נקודות לעומת 7 נקודות, בהתאמה (ר' נספח 3).
- גם במבחן **באנגלית** נרשמה השנה **התרחבות בפער** ההישגים, זאת בעקבות עלייה קלה בהישגי תלמידים מרקע גבוה ובינוני וירידה קלה בהישגי תלמידים מרקע נמוך.
- במבחן **בשפת-אם עברית** פערי ההישגים בין תלמידים מרמות שונות של רקע-חברתי-כלכלי בתשע"ג גבוהים מאלו שנרשמו בתשע"ב ודומים לפערים שנרשמו בשנים הראשונות תשס"ח-תש"ע.

בפיקוח הממלכתי-דתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי-דתי, פערי ההישגים בשנת תשע"ג בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 68 נקודות במתמטיקה, 67 נקודות בשפת-אם עברית, 30 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-21 נקודות באנגלית.
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** נרשם **צמצום משמעותי** בפערי ההישגים. הצמצום בפערים נובע מעלייה תלולה יותר של הישגי תלמידים מרקע נמוך בהשוואה לחבריהם מרקע בינוני וגבוה. במדע וטכנולוגיה חלה השנה עלייה של 41 נקודות בקרב תלמידים מרקע נמוך לעומת 27 נקודות ו-14 נקודות בקרב תלמידים מרקע בינוני וגבוה, בהתאמה (ר' נספח 3). באנגלית ההבדלים בעלייה בהישגים השנה מתונים יותר, וצמצום הפער התרחש בתהליך מדורג החל משנת תשע"א.
- במבחנים **במתמטיקה ובשפת-אם עברית** פערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה **דומים** לפערים שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ח'

- כמו בפיקוח הממלכתי, גם בפיקוח הממלכתי-דתי פערי ההישגים בכיתות ח' רחבים יותר בהשוואה לפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ג הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 104 נקודות במתמטיקה, 100 נקודות בשפת-אם עברית, 89 נק' במדע וטכנולוגיה ו-60 נקודות אנגלית.
- במבחן **באנגלית** נרשם בתשע"ג **צמצום משמעותי** בפערי ההישגים, הנובע מעלייה של 30 נקודות בהישגי תלמידים מרקע נמוך לעומת חוסר שינוי בקרב תלמידים מרקע בינוני וגבוה (ר' נספח 3).
- בשאר המקצועות **לא נצפתה במהלך השנים מגמה ברורה של שינוי** בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את פערי ההישגים, שהוצגו בפרק הקודם, בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי לרקע החברתי-כלכלי של הנבחרים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגי עמיתיהם שבפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, **בינוני** ו**גבוה**, במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית.

עיון בתרשים 38 שלהלן מעלה כי -

כאשר בוחנים את פערי ההישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי דומה מתקבלת תמונה מעורבת:

בקרב תלמידים מרקע נמוך:

- **בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה קיימים בתשע"ג פערים בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי** בהשוואה לממלכתי-דתי. הפערים נעים מפער קל של 6 נקודות במדע וטכנולוגיה ה' עד פער ניכר יותר של 22 נקודות בעברית ה'.
- תשע"ג מתאפיינת בעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בפיקוח הממלכתי דתי במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית** לכיתות ה' ו-ח', וכך **בצמצום הפערים** בינם לבין חבריהם בפיקוח הממלכתי במקצועות אלו.

בקרב תלמידים מרקע בינוני:

- בקרב קבוצת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני תמונת הפערים שונה בין תחומי הדעת.
- **באנגלית ובמדע וטכנולוגיה** נרשמו **פערים קלים** עד ניכרים **לטובת הפיקוח הממלכתי**: במדע וטכנולוגיה 6 נק' בכיתות ה' ו-ח', באנגלית 19 נק' בכיתה ה' ו-31 נק' בכיתה ח'.
- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** התמונה הפוכה: **בכיתות ח' נרשם פער מתון לטובת התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי** (16 נק' ו-14 נק', בהתאמה). **בכיתות ה'** הישגי התלמידים מרקע בינוני **דומים** בשני סוגי הפיקוח (פער זעיר לטובת הממלכתי-דתי במתמטיקה ופער זעיר לטובת הממלכתי בעברית).

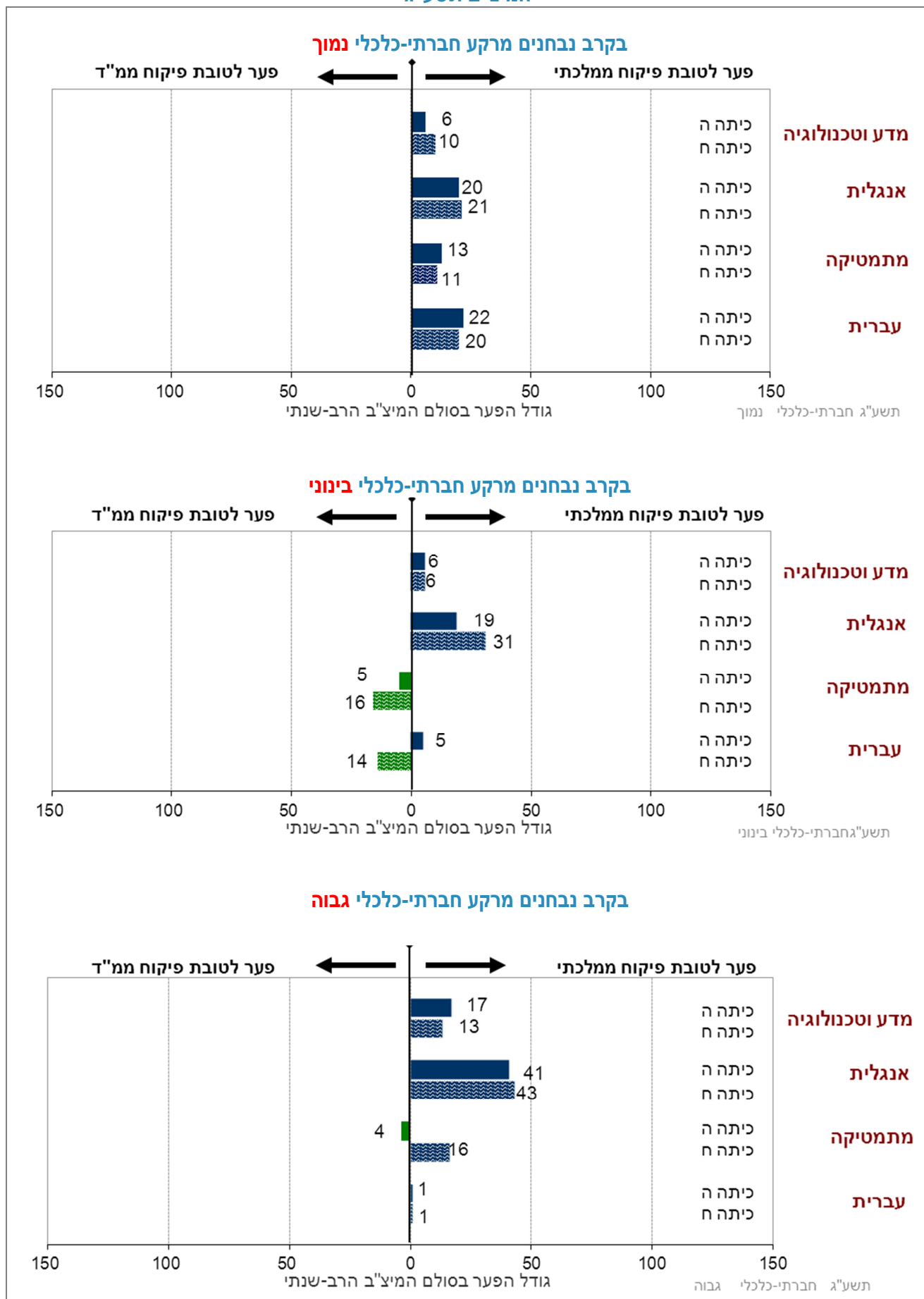
בקרב תלמידים מרקע גבוה:

- גם בקרב קבוצת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה תמונת הפערים שונה בין תחומי הדעת, בדומה לתלמידים מרקע בינוני.
- **באנגלית ובמדע וטכנולוגיה** נרשמו **פערים לטובת הפיקוח הממלכתי**: פערים מתונים במדע וטכנולוגיה של 17 נק' בכיתה ה' ו-13 נק' בכיתה ח', ופערים גדולים באנגלית של 41 נק' בכיתה ה' ו-43 נק' בכיתה ח'.
- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הישגי תלמידים מרקע גבוה בשני סוגי הפיקוח **דומים**, למעט **במתמטיקה ח'** שם נרשם השנה **פער של 16 נקודות לטובת הפיקוח הממלכתי**.

קיימים הבדלים בהרכב החברתי-כלכלי של התלמידים בשני סוגי הפיקוח: שיעורי התלמידים בפיקוח הממלכתי בעלי רקע נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 10%, 40% ו-50%, בהתאמה, ואילו בפיקוח הממלכתי-דתי הם 20%, 45% ו-35% בהתאמה.

כאשר משקללים את הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי לפי התפלגות הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים בפיקוח הממלכתי, הפערים בהישגי התלמידים משני סוגי הפיקוח מצטמצמים מאוד, ועל פי רוב נעלמים. רק באנגלית לכיתות ה' וח' נותרים פערים ניכרים גם לאחר השקלול.

תרשים 38: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב תשע"ג

**פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ולפי מגדר**

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית- לפי סוג פיקוח

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי הספר שבפיקוח הממלכתי ובתי הספר שבפיקוח הממלכתי-דתי. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.2 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג.

לוח 29: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	11,235	557	65	5,616	552	63	5,619	562	68	-10
ח'	11,514	577	105	5,880	571	101	5,634	584	109	-13
אנגלית										
ה'	11,341	550	85	5,686	551	84	5,655	549	87	2
ח'	11,554	546	84	5,908	546	83	5,646	546	86	0
מתמטיקה										
ה'	9,832	563	80	5,086	551	80	4,746	576	79	-25
ח'	10,661	535	99	5,431	532	98	5,230	539	99	-7
עברית										
ה'	9,809	535	67	5,088	544	63	4,721	526	70	18
ח'	10,609	538	88	5,412	550	82	5,197	525	92	25

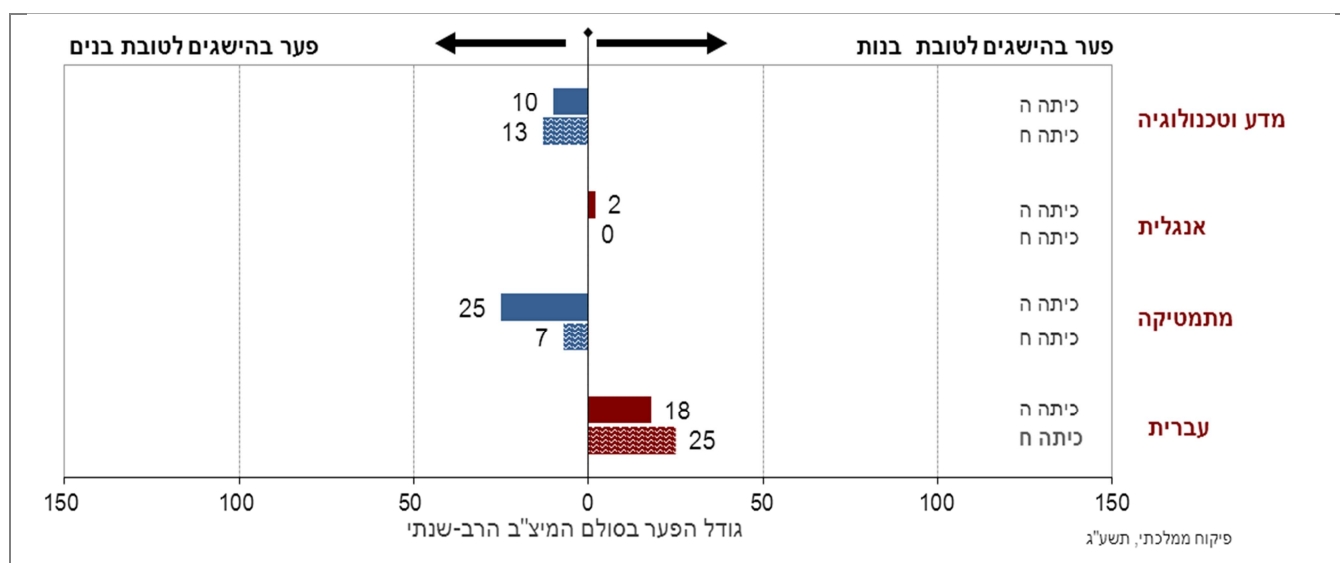
* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

לוח 30: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - פיקוח ממלכתי-דתי

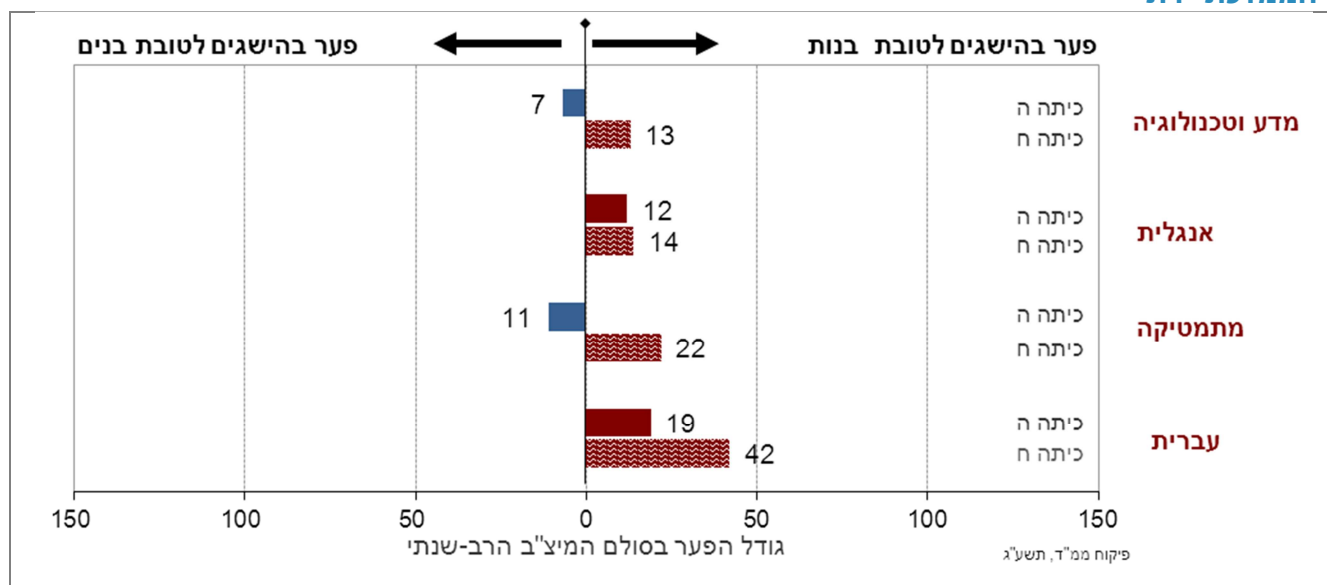
דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
כיתות										הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	3,378	543	64	1,761	539	61	1,617	546	67	-7
ח'	2,896	559	101	1,421	565	98	1,475	552	105	13
אנגלית										
ה'	3,385	517	92	1,769	523	88	1,616	511	96	12
ח'	2,797	505	92	1,389	512	88	1,408	498	96	14
מתמטיקה										
ה'	3,601	559	85	1,836	554	82	1,765	565	87	-11
ח'	2,882	525	97	1,523	535	90	1,359	513	104	22
עברית										
ה'	3,636	525	73	1,860	534	68	1,776	515	76	19
ח'	2,890	534	93	1,548	553	84	1,342	511	98	42

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 39: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

תרשים 40: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

סיכום נתוני הפערים במבחני המיצ"ב בתשע"ג בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

הפערים בהישגי בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית שנרשמו בשנה"ל תשע"ג דומים מאד לפערים שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ה'

- **בשפת-אם עברית** נמצא כי **הישגי הבנות גבוהים** מהישגי הבנים הן **בפיקוח הממלכתי** והן **בפיקוח הממלכתי-דתי** - 18 נקודות ו-19 נקודות, בהתאמה.
- **בשני סוגי הפיקוח, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה** נמצא כי **הישגי הבנים גבוהים** מהישגי הבנות. במתמטיקה הפער בפיקוח הממלכתי גבוה מהפער בפיקוח הממלכתי-דתי, 25 נקודות לעומת 11 נקודות, בהתאמה. במדע וטכנולוגיה הפער בפיקוח הממלכתי דומה לפער בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **באנגלית** נמצא כי **בפיקוח הממלכתי-דתי הישגי הבנות גבוהים** מהישגי הבנים ואילו **בפיקוח הממלכתי לא נמצא פער של ממש**.

בכיתות ח'

- תמונת הפערים בין בנים ובנות לפי סוג פיקוח שונה בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא פער משמעותי לטובת הבנות בכל ארבעת המקצועות**: פער גדול של 42 נקודות בשפת-אם עברית, פער ניכר של 22 נקודות במתמטיקה, ופערים מתונים של 14 נקודות באנגלית ו-13 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- לעומת זאת, בקרב תלמידי כיתות ח' **בפיקוח הממלכתי נמצא פער לטובת הבנות רק בשפת-אם עברית** - 25 נקודות בסולם הרב-שנתי. באנגלית הישגי הבנים והבנות דומים, ובמדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה נמצאו פערים קטנים יחסית לטובת הבנים - 7 נקודות במתמטיקה ו-13 נקודות במדע וטכנולוגיה.

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח

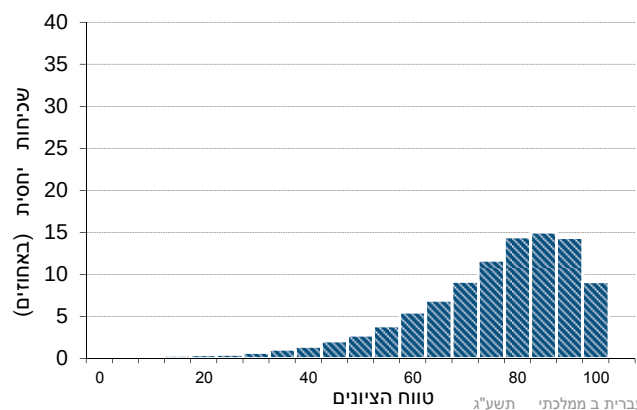
המבחן בעברית לכיתות ב'

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ג בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)¹³. (לתיאור מפורט אודות המבחן ר' עמוד 52).

תרשים 41: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ג

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם		ממוצע וסטיות התקן במבחן			
		עברית ב'	N	ממוצע	סט
אחוזון 90	95	פיקוח ממלכתי	11,545	77	17
אחוזון 75	90				
אחוזון 50	81				
אחוזון 25	69				
אחוזון 10	55				

התפלגות הציון הכולל במבחן

עיון בנתונים מעלה כי -

- שיעור גדול של תלמידים בפיקוח הממלכתי שהשיגו ציון הגבוה או שווה ל-90.
- כעשירית מהתלמידים קיבלו ציון הנמוך מ-55.

¹³ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ג בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי. כל הנתונים המדווחים להלן מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)¹⁴.

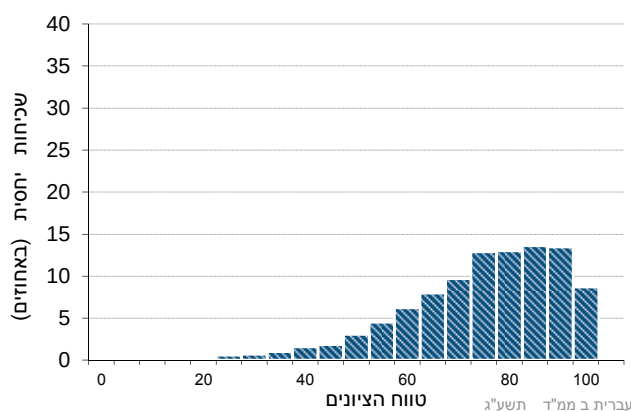
תרשים 42: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ג

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
94	אחוזון 90
89	אחוזון 75
80	אחוזון 50
68	אחוזון 25
55	אחוזון 10

ממוצע וסטיות התקן במבחן

עברית ב'	N	ממוצע	סטיות
פיקוח ממ"ד	4,363	76	17

התפלגות הציון הכולל במבחן

עיון בנתונים מעלה כי -

- גם בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא שיעור גבוה של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מהנבחנים השיגו ציון הגבוה או שווה ל-89, וכעשירית ציון הנמוך מ-55.
- ציוני האחוזונים בפיקוח הממלכתי-דתי דומים מאד לציונים שנרשמו בפיקוח הממלכתי.

¹⁴ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ג, בין תלמידים בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי דתי. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע-תשע"ג לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן.

לוח 31: פערים בהישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח בשנים תשס"ח-תשע"ג

פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד*						עברית ב'
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ג	
0.20	0.19	0.14	0.08	0.04	0.06	

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- ניכרת מגמה ברורה לאורך השנים של **צמצום הדרגתי בפער ההישגים** במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' בין תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל **תשע"ג** הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי **דומים** להישגים בפיקוח הממלכתי (פער קטן של 0.06 סטיית תקן).

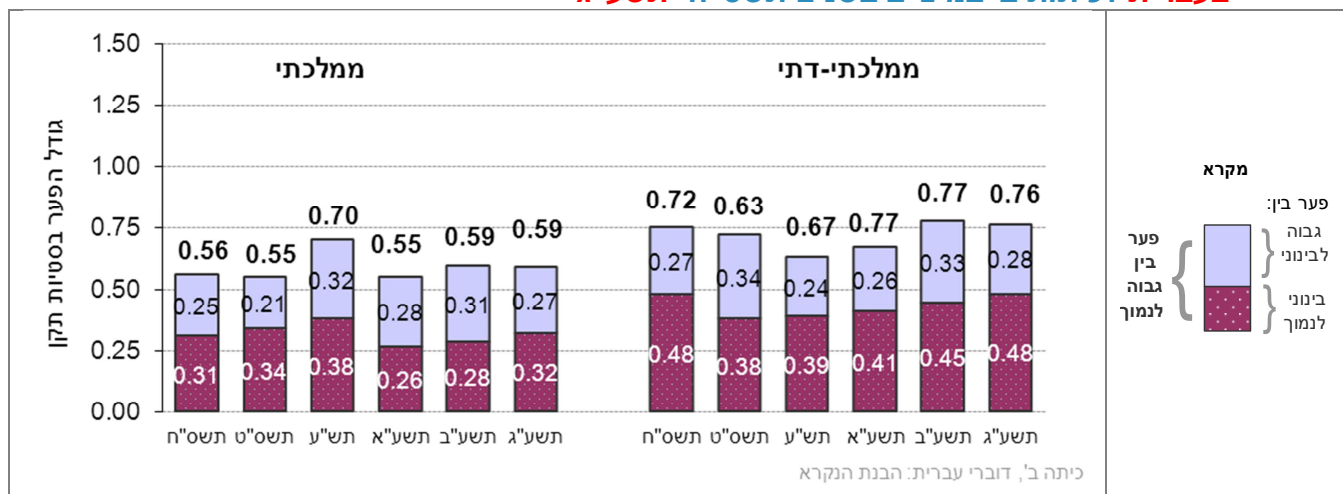
פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 34). בלוח הבא מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בתשע"ג לפי סוג פיקוח ולפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשימים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח-תשע"ג*. ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות.

לוח 32: הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ג - לפי רקע חברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם			ס"ת
	N	ממוצע	ס"ת	
עברית ב' ממלכתי	נמוך	69	1,151	21
	בינוני	75	4,077	18
	גבוה	80	6,248	16
	כלל הנבחנים	77	11,545	18
עברית ב' ממלכתי-דתי	נמוך	66	528	22
	בינוני	75	1,770	18
	גבוה	80	2,040	16
	כלל הנבחנים	76	4,363	18

תרשים 43: פערי ההישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ג*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר בפעם הראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשימים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בכל חמש השנים, כבר בכיתות ב' קיים פער ניכר בהישגים של תלמידי הפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בכל השנים, למעט תש"ע, נמצא כי הפער בין הישגי תלמידים מרקע נמוך לחבריהם מרקע בינוני וגבוה בפיקוח הממלכתי-דתי גבוה מהפער בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי. בתשע"ג הפער בין רקע נמוך לבינוני עומד על 0.48 סטיות תקן בממלכתי-דתי לעומת 0.32 סטיות תקן בממלכתי.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח

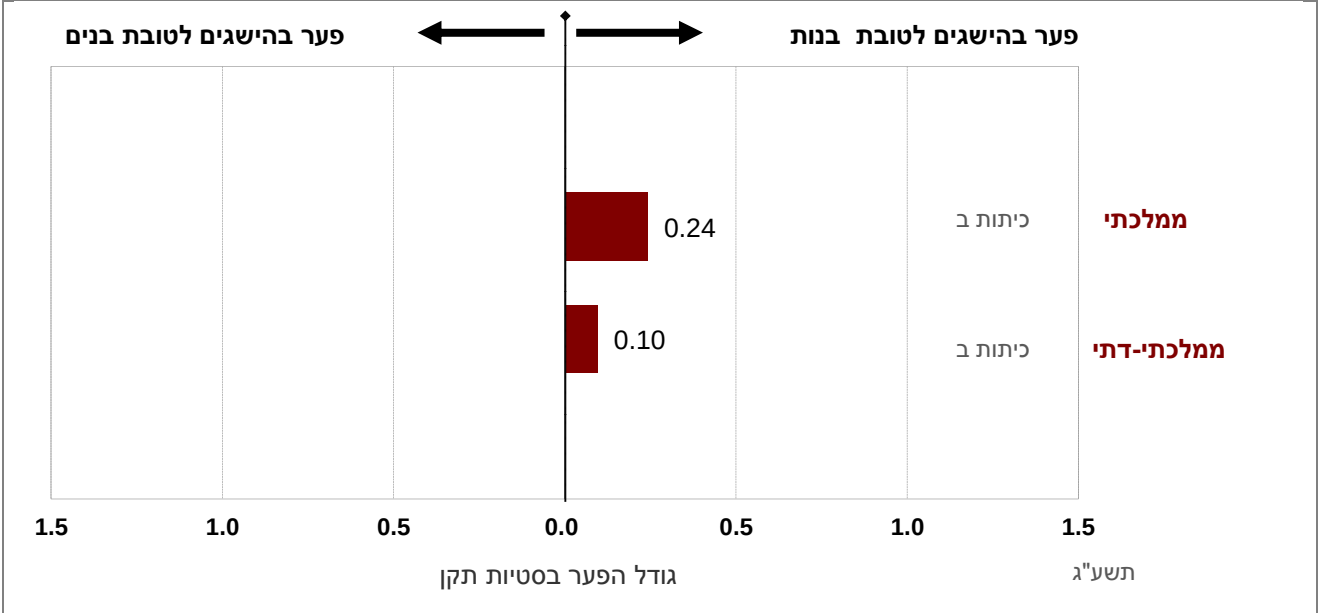
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן פערי ההישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ג- לפי סוג פיקוח.

לוח 33: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

פיקוח ממלכתי	דוברי עברית			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
פיקוח ממלכתי	11,545	77	17	5,898	79	16	5,647	75	18	0.24
פיקוח ממלכתי-דתי	4,363	76	17	2,287	77	16	2,076	76	17	0.10

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 44: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

- עיון בנתונים מעלה כי -

 - בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח' הישגי **הבנות** במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' **גבוהים** מהישגי **הבנים**.
 - הפער לטובת הבנות גבוה במעט בפיקוח הממלכתי בהשוואה לפיקוח הממלכתי-דתי.
 - בשני סוגי הפיקוח, הפער בין בנים ובנות נובע בעיקר מההישגים בהבעה בכתב ופחות מההישגים בתחום הבנת הנקרא.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ג
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית (ערבי, דרוזי, בדואי-דרום ובדואי צפון)¹⁵. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג'. מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א'. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו¹⁶, והם כוללים גם תלמידים משולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 34: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזרים

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
ערבי	ב'*	64	163	4,580	93%
	ה'	131	364	9,197	94%
	ח'	70	308	8,429	91%
	כלל השכבות	177	835	22,206	93%
דרוזי	ב'*	11	24	715	97%
	ה'	22	49	1,203	93%
	ח'	10	42	1,095	89%
	כלל השכבות	31	115	3,013	93%
בדואי דרום	ב'*	20	52	1,404	90%
	ה'	47	129	2,975	89%
	ח'	37	100	2,346	84%
	כלל השכבות	55	281	6,725	88%
בדואי צפון**	ב'*	4	8	205	94%
	ה'	12	24	559	91%
	ח'	6	19	495	91%
	כלל השכבות	16	51	1,259	91%
כלל דוברי הערבית	ב'*	99	247	6,904	93%
	ה'	212	566	13,934	93%
	ח'	123	469	12,365	89%
	כלל השכבות	279	1,282	33,203	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול א'.

** בשל מיעוט בתי הספר במגזר הבדואי בצפון הארץ- נתוניהם אינם מדווחים בהמשך פרק זה.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים בשכבות ב' וה' שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית הוא 93% ובשכבת ח' – 89%. שיעורי ההשתתפות של התלמידים במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בצפון דומים. במגזר הבדואי בדרום שיעורי ההשתתפות במיצ"ב נמוכים בהשוואה לשיעורי ההשתתפות בשאר המגזרים, וזאת בכל דרגות הכיתה ב', ה' ו-ח'.

¹⁵ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ג' ובמבחן בשפת-אם באשכול א'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

¹⁶ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

**הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים המבחנים במדע וטכנולוגיה

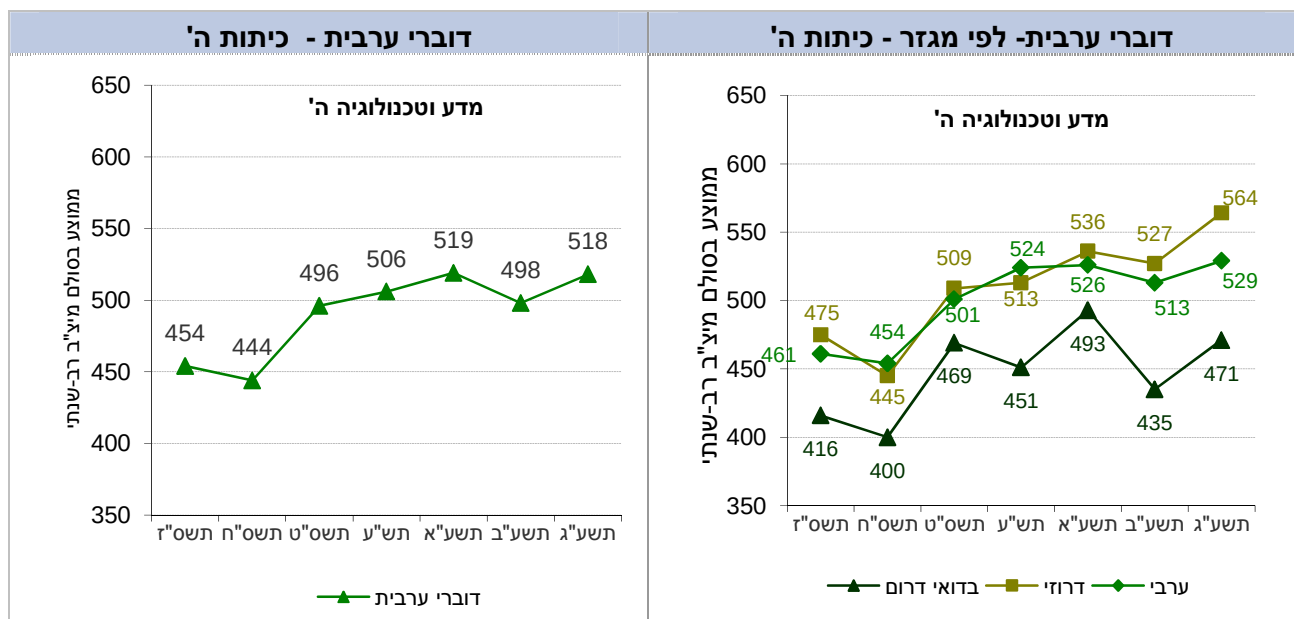
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לתיאור מפורט של המבחן ראה עמוד 14).

לוח 35: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	118	454	5,502	117	461	3,780	104	475	671	123	416	865
תשס"ח	111	444	6,941	108	454	5,112	101	445	571	118	400	869
תשס"ט	106	496	5,857	103	501	4,117	94	509	455	117	469	1,126
תש"ע	101	506	5,786	98	524	3,449	81	513	666	103	451	1,283
תשע"א	81	519	5,670	80	526	4,012	79	536	642	82	493	803
תשע"ב	82	498	6,265	77	513	4,580	69	527	556	75	435	733
תשע"ג	77	518	5,476	74	529	3,412	61	564	440	72	471	1,328

תרשים 45: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **עלו** בתשע"ג והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 64 נקודות בהישגים, בעיקר בין השנים תשס"ח לתשס"ט.
- ההישגים עלו בכל שלושת המגזרים: הערבי הדרוזי והבדואי בדרום:
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **עלו במידה מתונה** בהשוואה לתשע"ב (16 נק'). סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי חלה **עלייה מצטברת גדולה מאד** במהלך השנים (68 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג **עלייה גדולה** של 37 נקודות בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ז- תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (89 נק').
- גם בקרב תלמידים **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בתשע"ג **עלייה גדולה** בהישגים, 36 נקודות בסולם הרב-שנתי. סך הכל, לאורך השנים עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה** (55 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי גבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שש השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזר הבדואי בדרום לבין המגזר הערבי עומד בתשע"ג על כ- 60 נקודות, ובין המגזר הדרוזי על כ-90 נקודות.

הערה: נתוני מדע וטכנולוגיה ה' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 42 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 14% מתוך 292 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 32 כיתות מתוך 181 במגזר הערבי (18%), ו-2 כיתות מתוך 23 במגזר הדרוזי (9%) ו-8 כיתות מתוך 73 במגזר הבדואי בדרום (11%). לא נפסלו כיתות במגזר הבדואי בצפון.

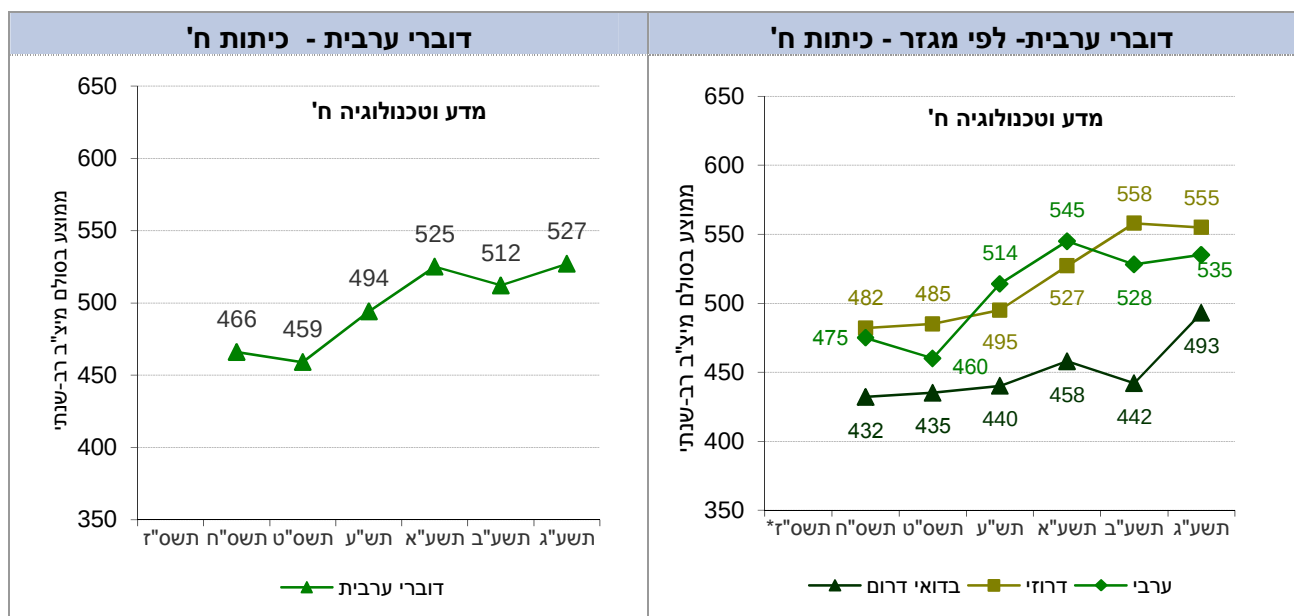
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 16).

לוח 36: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי הערבית - לפי מגזרים

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	107	466	5,920	108	475	4,442	95	482	473	103	432	717
תשס"ט	106	459	5,087	106	460	3,446	100	485	466	105	435	914
תש"ע	105	494	5,090	104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224
תשע"א	112	525	3,910	107	545	2,708	103	527	654	107	458	447
תשע"ב	100	512	4,666	98	528	3,724	100	558	423	68	442	423
תשע"ג	101	527	5,311	101	535	3,364	103	555	429	92	493	1,257

תרשים 46: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **גבוהים** בתשע"ג ב- 15 נקודות מההישגים שנרשמו בתשע"ב.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה מאד** של 61 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **עלו במידה קלה** ב-7 נקודות בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי חלה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** במהלך חמש השנים (60 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** לא חל שינוי של ממש בהישגים בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב, זאת לאחר עליות גדולות שנרשמו בין השנים תש"ע לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (73 נק').
- בהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בתשע"ג עלייה חריגה של 51 נקודות בסולם הרב-שנתי. בשנים קודמות חלו שינויים קלים בלבד בהישגי המגזר במבחן זה. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאד** (61 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**, וזאת לאורך שש השנים. בשנים תשע"א ותשע"ב **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזר הערבי לבין המגזר הבדואי בדרום, מ-43 נק' בתשס"ח ל- 86 נקודות בתשע"ב, הפער שב והצטמצם בתשע"ג (כאמור, בעקבות עלייה חריגה בהישגי המגזר הבדואי בדרום).

הערה: נתוני מדע וטכנולוגיה ח' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 34 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 14% מתוך 249 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 32 כיתות מתוך 159 במגזר הערבי (20%), 2 כיתות מתוך 20 במגזר הדרוזי (10%), לא נפסלו כיתות במגזר הבדואי בדרום ובצפון.

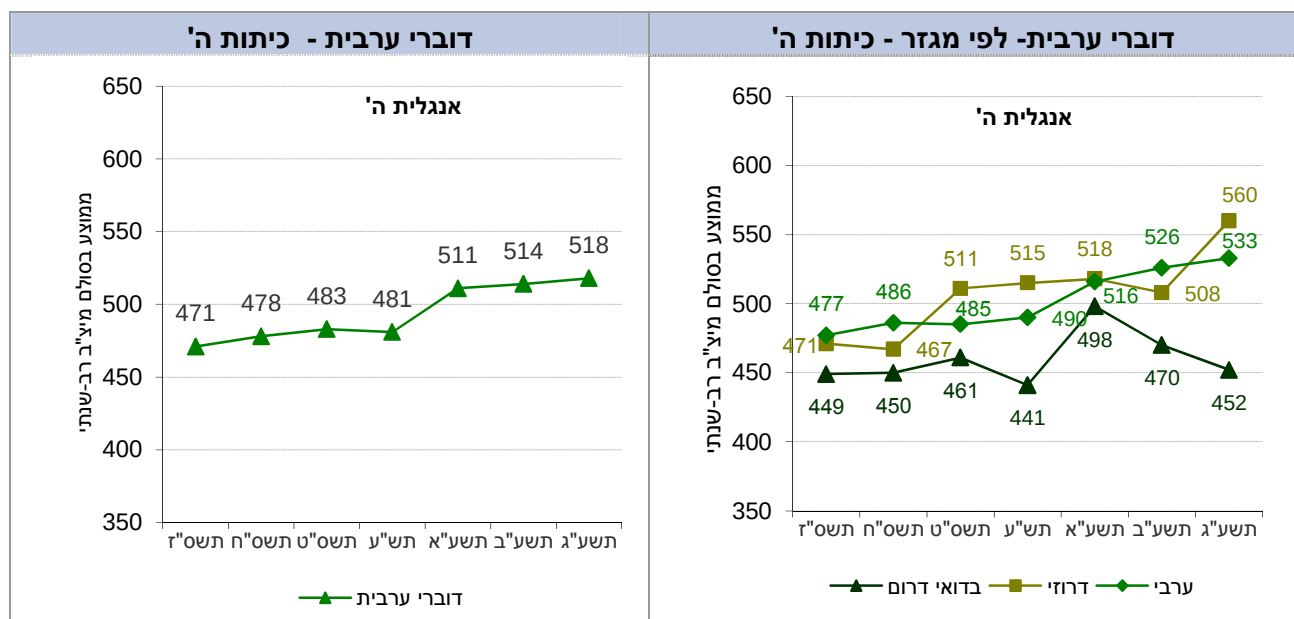
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית
ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 18).

לוח 37: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

אנגלית ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	106	471	5,532	105	477	3,755	96	471	675	112	449	923
תשס"ח	107	478	6,926	105	486	5,109	107	467	574	112	450	839
תשס"ט	104	483	6,099	102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245
תש"ע	103	481	5,912	101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317
תשע"א	85	511	6,273	83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126
תשע"ב	89	514	6,181	86	526	4,561	75	508	564	95	470	656
תשע"ג	91	518	5,767	85	533	3,766	65	560	427	91	452	1,326

תרשים 47: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן באנגלית לכיתות ה' **נשארו ללא שינוי של ממש** בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב.
- במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת ניכרת** של 47 נקודות בהישגים, הנובעת בעיקר מעלייה ניכרת של 30 נקודות בין תש"ע לתשע"א.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **עלו במידה קלה** ב-7 נקודות בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי עלו **עלייה מצטברת גדולה** במהלך השנים תשס"ז-תשע"ג (56 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג **עלייה חריגה** של 52 נק' בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאד** (89 נק').
- לעומת זאת, הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ג **נמוכים** מההישגים שנרשמו בתשע"ב ב-18 נקודות, והם חזרו לרמה שנמדדה בתשס"ז. **סך הכל**, בין השנים תשס"ז לתשע"ג **לא חל שינוי של ממש** בהישגי מגזר זה באנגלית לכיתות ה'.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי גבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שבע השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום **התרחב** בשנים האחרונות (בתשע"ג הוא עומד על כ-80 נקודות ויותר), זאת בעקבות עלייה בהישגי המגזרים הערבי והדרוזי לעומת חוסר שינוי של ממש במגזר הבדואי בדרום.

הערה: נתוני אנגלית ה' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-31 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 11% מתוך 292 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 15 כיתות מתוך 181 במגזר הערבי (8%) ו-10 כיתות מתוך 73 במגזר הבדואי בדרום (14%). 3 כיתות מתוך 23 במגזר הדרוזי (13%). 3 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון.

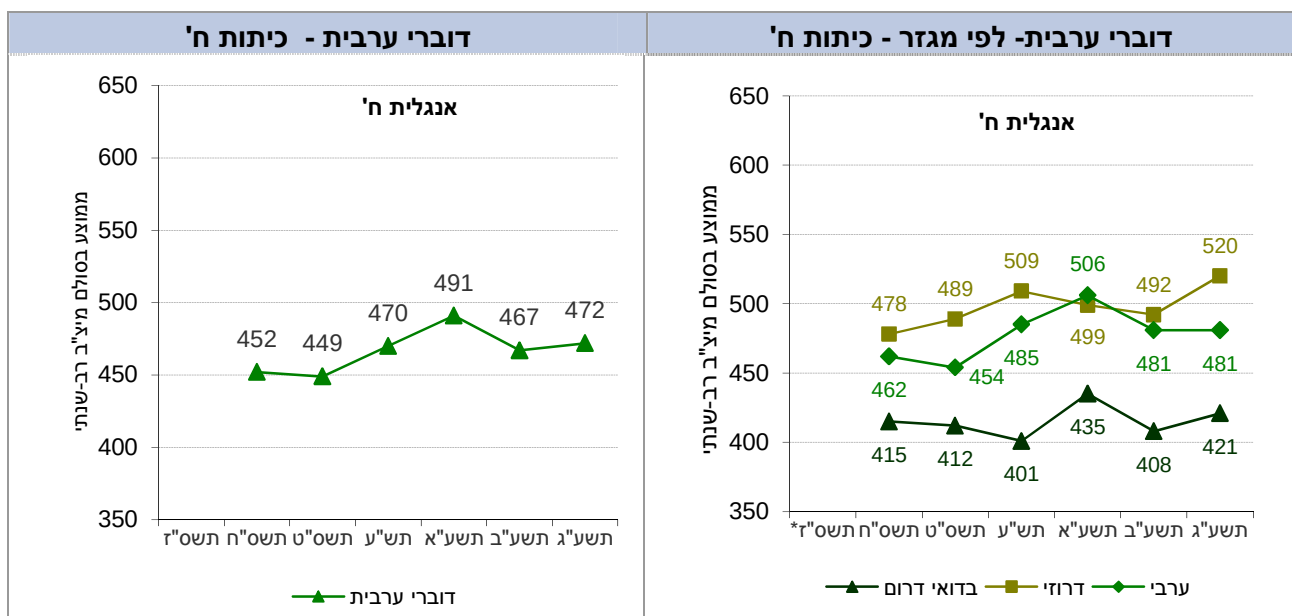
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 20).

לוח 38: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

אנגלית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	86	452	5,853	87	462	4,381	78	478	455	77	415	719
תשס"ט	87	449	5,329	88	454	3,641	88	489	457	68	412	971
תש"ע	95	470	5,180	93	485	2,951	80	509	722	77	401	1,213
תשע"א	80	491	5,069	76	506	3,461	77	499	579	69	435	840
תשע"ב	82	467	5,350	81	481	4,443	78	492	463	56	408	352
תשע"ג	84	472	5,668	83	481	3,763	78	520	494	65	421	1,162

תרשים 48: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בהישגי **דוברי הערבית** חלה בתשע"ג עלייה מזערית של 5 נקודות בהשוואה לתשע"ב, זאת לאחר ירידה ניכרת בשנה הקודמת.
- במהלך שש השנים שנמדדו נרשמה **עלייה מצטברת קלה** של 20 נקודות.
- בהישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **לא חל שינוי** בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת קלה** במהלך השנים תשס"ח- תשע"ג (19 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג **עלייה ניכרת** בהישגים של 28 נק' בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת ניכרת** (42 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ג **גבוהים במידה מתונה** מההישגים שנרשמו בתשע"ב (13 נק'), סך הכל לא חל שינוי משמעותי בהישגי מגזר זה במהלך השנים.
- בכל שש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מההישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנת תש"ע **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, בתשע"ג הוא שב והצטמצם במעט והוא עומד על 60 נקודות ויותר בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני אנגלית ח' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 23 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 9% מתוך 249 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 16 כיתות מתוך 159 במגזר הערבי (10%) ו-7 כיתות מתוך 59 במגזר הבדואי בדרום (12%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בצפון.

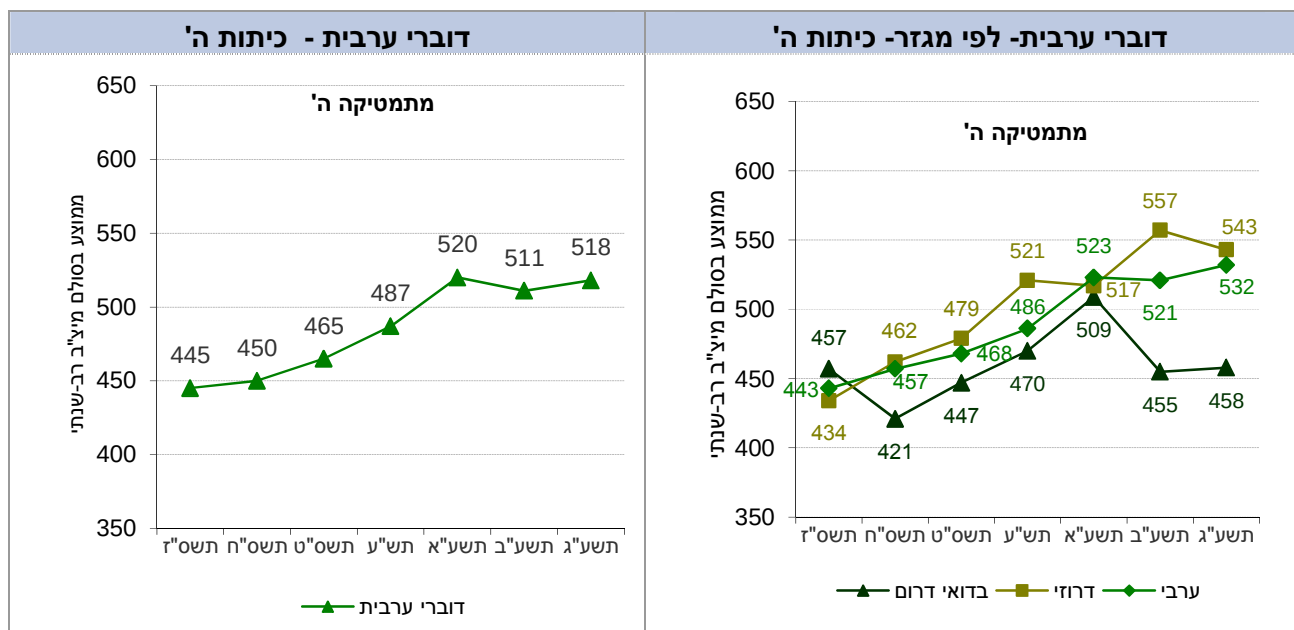
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 22).

לוח 39: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בדואי דרום			דרוזי			ערבי			דוברי ערבית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
101	457	1,169	79	434	525	97	443	3,790	96	445	5,642	תשס"ז
104	421	1,276	85	462	704	96	457	3,675	97	450	5,941	תשס"ח
91	447	1,057	88	479	681	97	468	4,082	95	465	6,039	תשס"ט
106	470	1,007	80	521	503	98	486	4,980	99	487	6,876	תש"ע
96	509	1,519	76	517	495	84	523	4,411	86	520	6,708	תשע"א
88	455	1,082	81	557	712	87	521	3,577	91	511	5,718	תשע"ב
81	458	1,019	82	543	585	85	532	3,948	89	518	5,748	תשע"ג

תרשים 49: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' **עלו במידה קלה** בתשע"ג (7 נק').
- בשלוש השנים האחרונות לא חל שינוי של ממש בהישגי דוברי הערבית, וזאת בניגוד למגמת העלייה שנרשמה בשנים תשס"ז-תשע"א. סך הכל, במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג חלה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 73 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **עלו במידה מתונה** בהשוואה לתשע"ב (11 נק'). סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** במהלך השנים תשס"ז-תשע"ג (89 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג ירידה מתונה בהישגים בהשוואה לתשע"ב (14 נק'), זאת לאחר **עלייה גדולה מאד** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 109 נקודות.
- בהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** בתשע"ג **לא חל שינוי של ממש** בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, ההישגים שנרשמו בשנתיים האחרונות דומים ברמתם להישגים שנרשמו בתשס"ז.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ג **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד על כ- 75 נקודות ויותר בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני מתמטיקה ה' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-9 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מתוך 274 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 5 כיתות מתוך 183 במגזר הערבי (3%) ו-4 כיתות מתוך 56 במגזר הבדואי בדרום (7%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בצפון.

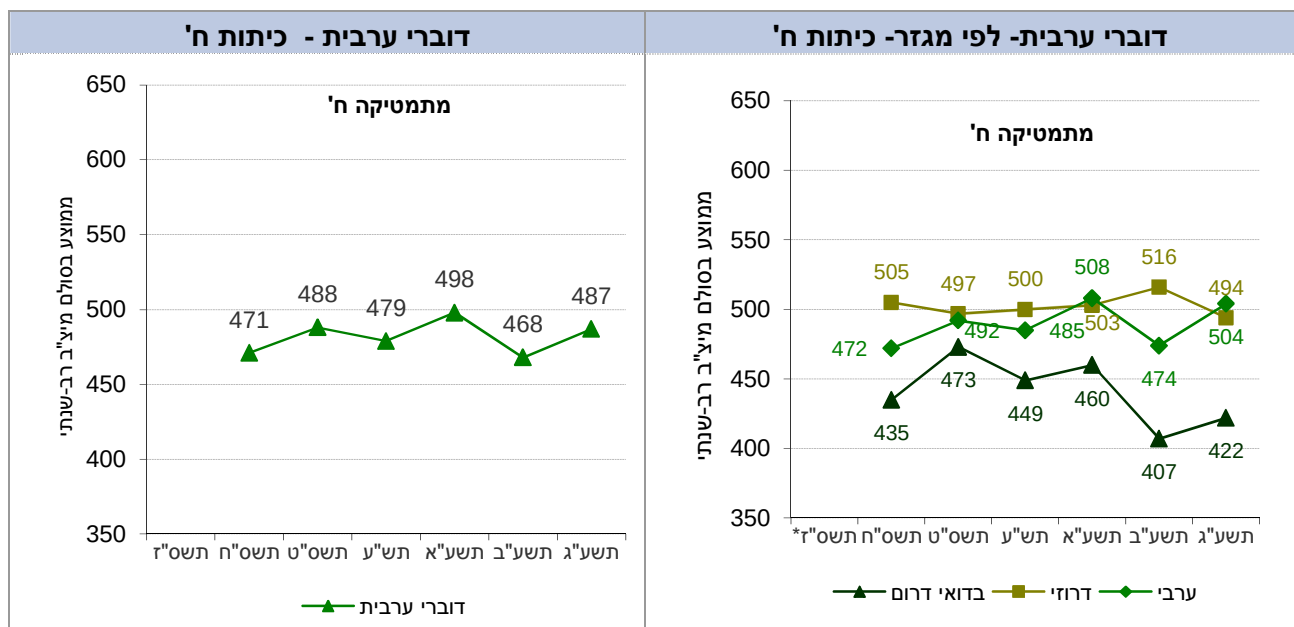
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 24).

לוח 40: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בדואי דרום			דרוזי			ערבי			דוברי ערבית			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
71	435	876	98	505	680	89	472	2,969	89	471	4,758	תשס"ח
88	473	867	91	497	640	95	492	3,445	94	488	5,124	תשס"ט
90	449	539	95	500	525	91	485	4,574	92	479	5,905	תש"ע
78	460	1,089	90	503	462	93	508	4,063	92	498	5,867	תשע"א
67	407	1,190	95	516	648	95	474	2,765	95	468	4,931	תשע"ב
85	422	924	99	494	554	98	504	3,524	101	487	5,195	תשע"ג

תרשים 50: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- לאחר ירידה ניכרת בהישגים בשנה"ל תשע"ב, נרשמה בתשע"ג עלייה מתונה בהישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לשנה קודמת (19 נק').
- סך הכל, במהלך שש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג חלה עלייה מצטברת קלה (16 נק') בסולם הרב-שנתי.
- בהישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג נרשמה עלייה ניכרת (30 נק') בהשוואה לתשע"ב, והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי חלה עלייה מצטברת מתונה במהלך השנים (32 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג ירידה ניכרת (22 נק') בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, לאורך השנים תשס"ח- תשע"ג ניכרת יציבות בהישגי המגזר הדרוזי, למעט הירידה השנה שהובילה לכך שהישגיהם בתשע"ג נמוכים מהישגיהם בשנת הבסיס.
- הישגי תלמידים **במגזר הבדואי בדרום עלו במידה מתונה** (15 נק') בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב, זאת לאחר ירידה דרמטית שחלה בתשע"ב. סך הכל, ההישגים בתשע"ג נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח ב-13 נקודות.
- בכל שש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תש"ע החל פער ההישגים להתרחב, ועומד כיום על כ- 70 נקודות ויותר בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני מתמטיקה ח' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 8 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מתוך 220 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 8 הכיתות מתוך 149 במגזר הערבי (5%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

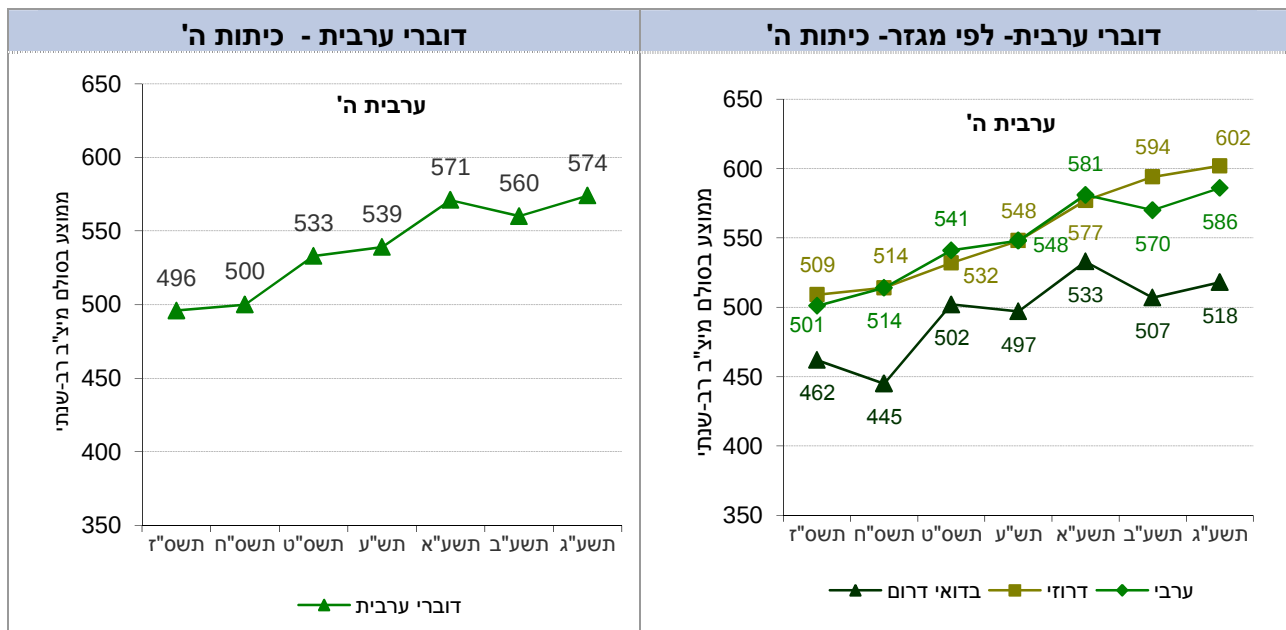
המבחנים בערבית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 28).

לוח 41: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום			ערבית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
103	496	5,597	103	501	3,775	88	509	511	105	462	1,152	תשס"ז
100	500	6,097	93	514	3,675	88	514	702	112	445	1,318	תשס"ח
95	533	6,058	92	541	4,077	94	532	684	99	502	1,056	תשס"ט
95	539	6,882	92	548	4,983	85	548	505	100	497	995	תש"ע
84	571	6,659	78	581	4,377	73	577	501	97	533	1,485	תשע"א
83	560	5,931	77	570	3,559	65	594	706	91	507	1,267	תשע"ב
78	574	5,786	71	586	4,030	63	602	586	82	518	928	תשע"ג

תרשים 51: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי –

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ה' **עלו במידה מתונה** בתשע"ג (14 נק') בהשוואה לתשע"ב, והם חזרו לרמה שנמדדה בתשע"א. במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג **חלה עלייה מצטברת גדולה מאד** של 78 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ג **עלו במידה מתונה** (16 נק'), בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 85 נקודות במהלך השנים תשס"ז-תשע"ג.
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ג **עלייה קלה** של 8 נקודות בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 93 נקודות.
- גם בהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בתשע"ג **עלייה מתונה** (11 נק') בהשוואה להישגים שנרשמו אצלם בתשע"ב. סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ג נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** של 56 נקודות.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ב **התרחב פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום ובשנתיים האחרונות הוא עומד על כ- 65 נקודות ויותר בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני ערבית ה' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 10 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מתוך 274 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית – 2 כיתות מתוך 183 במגזר הערבי (1%) ו-8 כיתות מתוך 56 במגזר הבדואי בדרום (14%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בצפון.

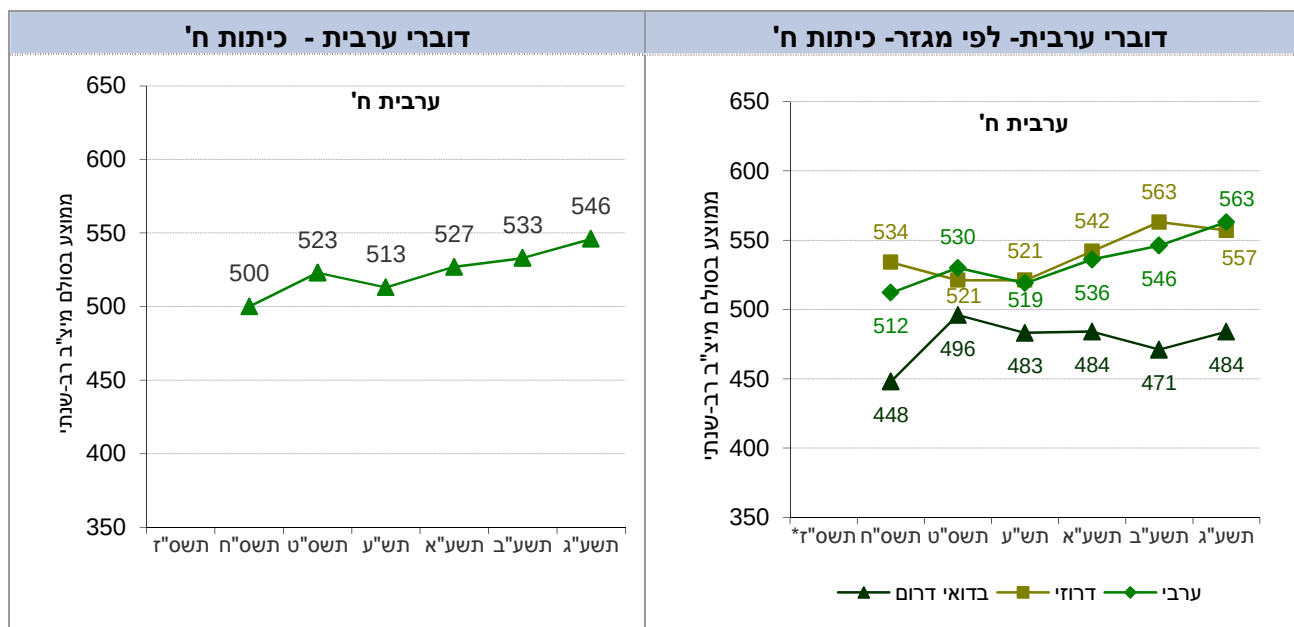
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 29).

לוח 42: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	4,971	97	512	3,038	76	534	689	106	448	929
תשס"ט	80	523	5,374	79	530	3,630	72	521	668	84	496	876
תש"ע	88	513	6,031	85	519	4,678	83	521	523	94	483	557
תשע"א	90	527	5,913	86	536	4,122	75	542	462	101	484	1,075
תשע"ב	95	533	5,226	90	546	3,103	77	563	652	98	471	1,138
תשע"ג	93	546	5,434	83	563	3793	86	557	577	102	484	932

תרשים 52: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנת תשע"ג נרשמה עלייה מתונה (13 נק') בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בתשע"ב. במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת גדולה של 46 נקודות בהישגי התלמידים במבחן זה.
- הישגי התלמידים במגזר הערבי בתשע"ג עלו במידה מתונה (17 נק') בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי עלו עלייה מצטברת גדולה של 51 נקודות במהלך השנים תשס"ח-תשע"ג.
- בקרב התלמידים במגזר הדרוזי חלה בתשע"ג ירידה קלה (6 נק') בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בשנים תשס"ח-תשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה עלייה מצטברת קלה של 23 נקודות.
- גם בהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נרשמה עלייה מתונה (13 נק') בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ג עלו הישגי התלמידים במגזר זה עלייה מצטברת ניכרת של 36 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים ביניהם וגבוהים מהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום. בשנה"ל תשע"ג פער ההישגים בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום הוא כ-75 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני ערבית ח' תשע"ג שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-4 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 2% מתוך 220 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 4 כיתות במגזר הבדואי בצפון. לא נפסלו כיתות במגזר הערבי, הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בהישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ג נרשמו, על פי רוב, עליות מתונות בהישגים בהשוואה לשנה קודמת. השינוי בהישגים משתנה בין המבחנים השונים ובין המגזרים השונים. הישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום נותרו נמוכים משמעותית מהישגי המגזרים הערבי והדרוזי.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה, בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמו במהלך השנים עליות מצטברות קלות עד גדולות מאד בהישגים. ניתוח על פי מגזרים מעלה כי: במגזר הערבי והדרוזי נרשמו בכל המבחנים עליות מצטברות, אך במגזר הבדואי בדרום אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה לאורך השנים - בחלק מהמבחנים הישגי התלמידים בתשע"ג נמוכים או דומים להישגים שנרשמו בשנת המדידה הראשונה (תשס"ז/תשס"ח).

המגזר הערבי

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי חלו, על פי רוב, עליות בהישגים בתשע"ג בהשוואה לתשע"ב.
- 0 בכיתות ה' נרשמה עלייה קלה באנגלית (7 נק') ועליות מתונות בשפת-אם ערבית (16 נק'), במדע וטכנולוגיה (16 נק') ובמתמטיקה (11 נק').
- 0 גם בכיתות ח' נרשמו ברוב המקצועות עליות: עלייה גדולה במתמטיקה (30 נק'), עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (17 נק') ועלייה קלה במדע וטכנולוגיה (7 נק'). באנגלית לא חל שינוי בהישגים בהשוואה לשנה קודמת.

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 בקרב תלמידים במגזר הערבי נרשמו במהלך השנים עליות מצטברות בהישגים, וזאת בכל תחומי הדעת ודרגות הכיתה.
- 0 בכיתות ה' נרשמו במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג עליות מצטברות גדולות מאד במקצועות: במתמטיקה (89 נק') ובשפת-אם ערבית (85 נק'), במדע וטכנולוגיה (68 נק') ובאנגלית (56 נק').
- 0 בכיתות ח', במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת גדולה במדע וטכנולוגיה (60 נק'), עלייה ניכרת בשפת-אם ערבית (51 נק'), עלייה מתונה במתמטיקה (32 נק') ועלייה קלה באנגלית (19 נק').

המגזר הדרוזי

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי נרשמה בתשע"ג מגמה מעורבת של שינוי בהישגים בהשוואה לתשע"ב.
- 0 בכיתות ה' במתמטיקה חלה ירידה מתונה בהישגים (14 נק'), ובשפת-אם ערבית נרשמה עלייה קלה (8 נק'), ועליות גדולות במדע וטכנולוגיה (37 נק') ובאנגלית (52 נק').
- 0 בכיתות ח' חלה ירידה ניכרת במתמטיקה (22 נק'), וירידה קטנה בשפת-אם ערבית (6 נק'). לעומת זאת, באנגלית נרשמה עלייה ניכרת (28 נק'). במדע וטכנולוגיה לא חל שינוי של ממש בהישגים.

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 במרבית תחומי הדעת ודרגות הכיתה נרשמו בקרב תלמידים במגזר הדרוזי עליות מצטברות במהלך השנים.
- 0 בכיתות ה' נרשמו במהלך שש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג עליות מצטברות גדולות בכל המקצועות: במתמטיקה חלה עלייה דרמטית (109 נק'), עלייה גדולה מאד בשפת-אם ערבית (93 נק'), ובמדע וטכנולוגיה ובאנגלית (89 נק' בשני המקצועות).
- 0 בכיתות ח', במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג נרשמה עלייה מצטברת גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (73 נק'), עלייה ניכרת באנגלית (42 נק') ועלייה קלה בשפת-אם ערבית (23 נק'). במתמטיקה הישגי התלמידים במגזר הדרוזי בתשע"ג נמוכים ב-11 נקודות מהישגיהם בתשס"ח.

המגזר הבדואי בדרום

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 גם בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום נרשמה בתשע"ג מגמה מעורבת של שינוי בהישגים בהשוואה לתשע"ב.

- 0 **בכיתות ה'**, הישגי התלמידים באנגלית נמוכים בתשע"ג ב-18 נקודות מהישגיהם בתשע"ב. במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם ערבית נרשמו עליות: עלייה גדולה של 36 נקודות במדע וטכנולוגיה ועלייה מתונה של 11 נקודות בערבית.
- 0 **בכיתות ח'** נרשמה עלייה גדולה מאד של 51 נקודות במדע וטכנולוגיה, ועליות מתונות בשאר המקצועות: 15 נקודות במתמטיקה, ו-13 נקודות באנגלית ושפת-אם ערבית.

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה בהישגי התלמידים בבתי ספר במגזר הבדואי בדרום לאורך השנים. בחלק מהמבחנים הישגי התלמידים בתשע"ג **נמוכים או דומים** להישגים שנרשמו אצלם בשנת המדידה הראשונה.
- 0 **בכיתות ה'** נרשמה במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ג עלייה מצטברת גדולה בשפת-אם ערבית (56 נק') ובמדע וטכנולוגיה (55 נק'). לעומת זאת, באנגלית ובמתמטיקה לא חל שינוי בהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום.
- 0 **בכיתות ח'**, במהלך חמש השנים שבין תשס"ח לתשע"ג, נרשמה עלייה מצטברת ניכרת בשפת-אם ערבית (36 נק') ועלייה מצטברת גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (61 נק', בעיקר בין תשע"ב לתשע"ג). לעומת זאת, באנגלית חלה עלייה מצטברת קלה בלבד (6 נק'), ובמתמטיקה, הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום בתשע"ג נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח (13 נק').

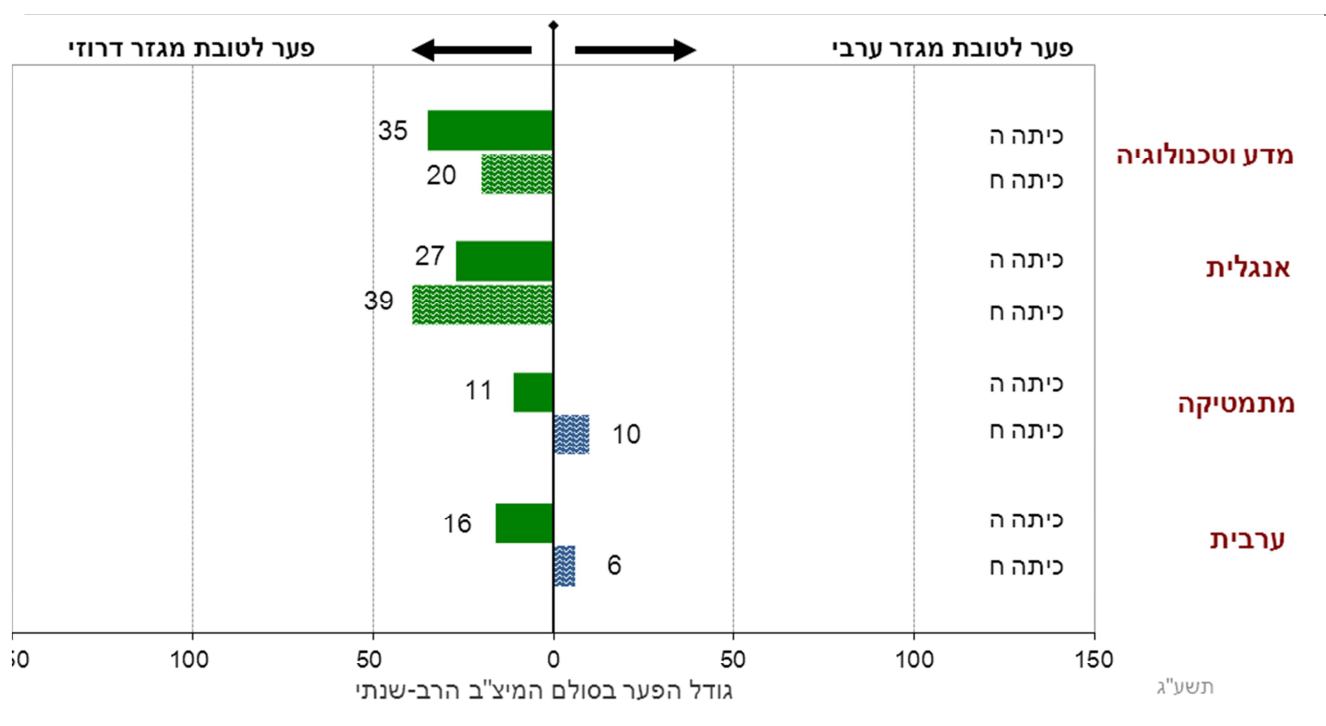
**פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

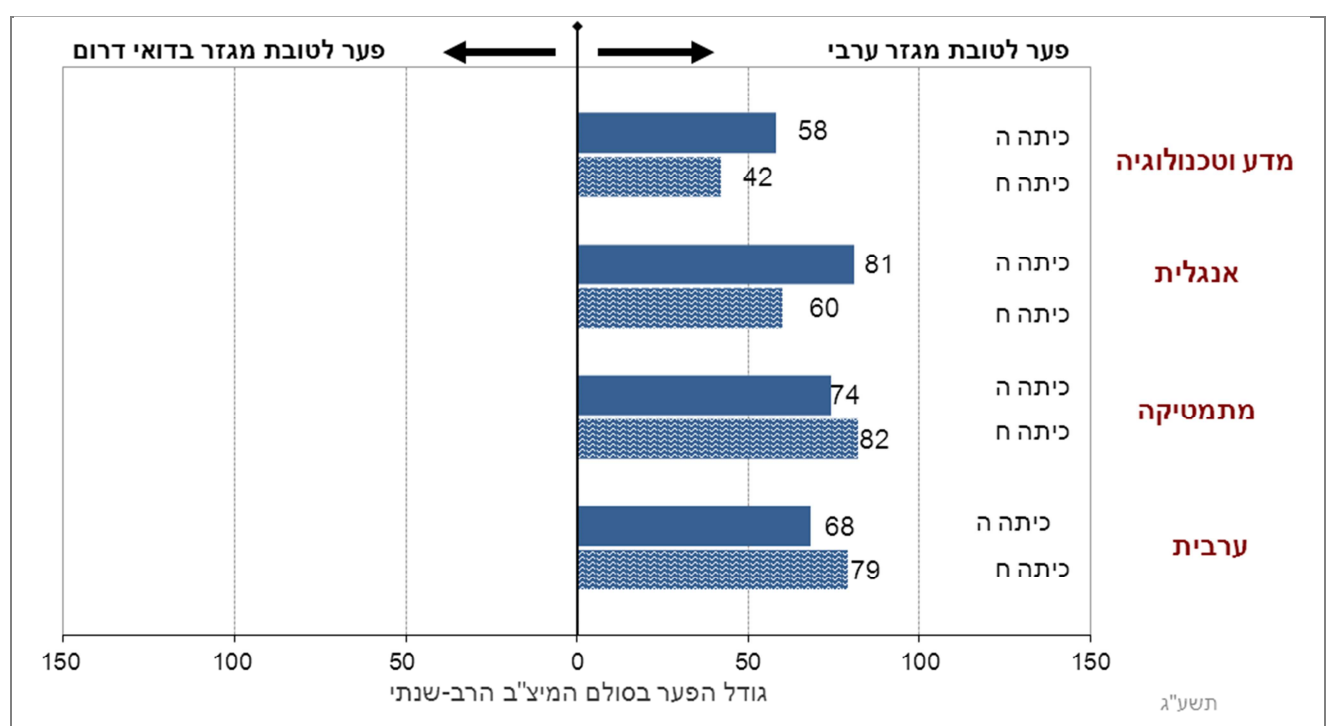
בלוחות 35-42 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ז-תשע"ג. בתרשימים הבאים מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה וערבית. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי המגזר הערבי וממוצעי המגזרים הדרוזי והבדואי בדרום בנפרד, וזאת במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 53: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי.

תרשים 54: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום.

עיון בנתונים שלעיל מעלה כי -

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנה"ל תשע"ג:

- על פי רוב, בתשע"ג הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הערבי.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית לכיתות ה' ו-ח' נרשמו פערים ניכרים לטובת המגזר הדרוזי, כ-20 עד 40 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- במבחנים במתמטיקה ובשפת-אם ערבית לכיתות ה' נרשמו פערים מתונים יותר לטובת המגזר הדרוזי: 11 נקודות ו-16 נקודות, בהתאמה; ובכיתות ח' לטובת המגזר הערבי: 10 נקודות ו-6 נקודות, בהתאמה.

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנה"ל תשע"ג:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה נמצאו **פערים גדולים מאד** בהישגים לטובת המגזר הערבי בהשוואה למגזר הבדואי בדרום. גודל הפערים נע בין 40 עד 80 נקודות בסולם הרב-שנתי.

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג לכיתות ה' ו-ח' במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם ערבית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.3 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

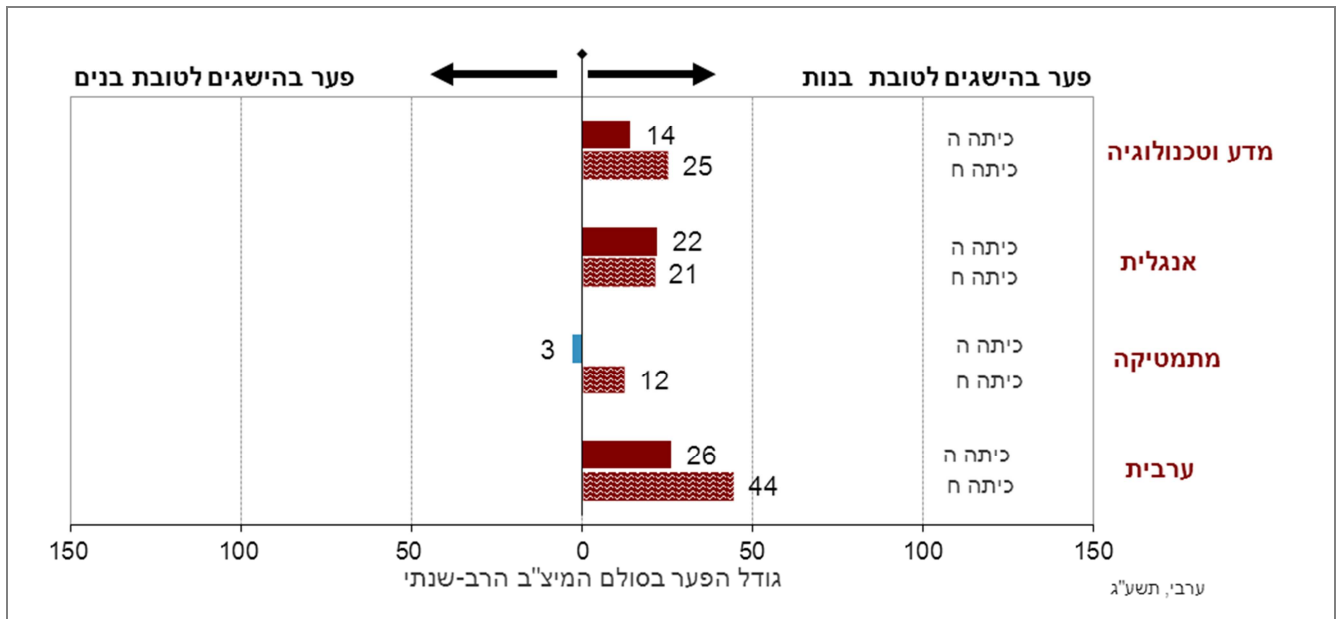
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ג במקצועות המיצ"ב השונים **בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי**.

לוח 43: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

דוברי ערבית מגזר ערבי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	3,412	529	74	1,754	535	71	1,658	521	77	14
ח'	3,364	535	101	1,773	547	97	1,591	522	103	25
אנגלית										
ה'	3766	533	85	1,973	544	80	1,793	522	89	22
ח'	3763	481	83	2,039	490	79	1,724	469	86	21
מתמטיקה										
ה'	3948	532	85	2,043	530	85	1,905	533	85	-3
ח'	3,524	504	98	1,819	510	96	1,705	498	101	12
ערבית										
ה'	4,030	586	71	2,100	599	66	1,930	573	74	26
ח'	3,793	563	83	1,963	584	69	1,830	540	91	44

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 55: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג במגזר הערבי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי במגזר הערבי -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה, למעט מתמטיקה ה', הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (26 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במדע וטכנולוגיה (14 נק'). במתמטיקה הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.
- בכיתות ח' הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (44 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (12 נק').
- על פי רוב הפערים בין בנים ובנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לפערים בכיתות ח'.
- לאורך השנים אין שינויים משמעותיים בתמונת הפערים בין בנים ובנות.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

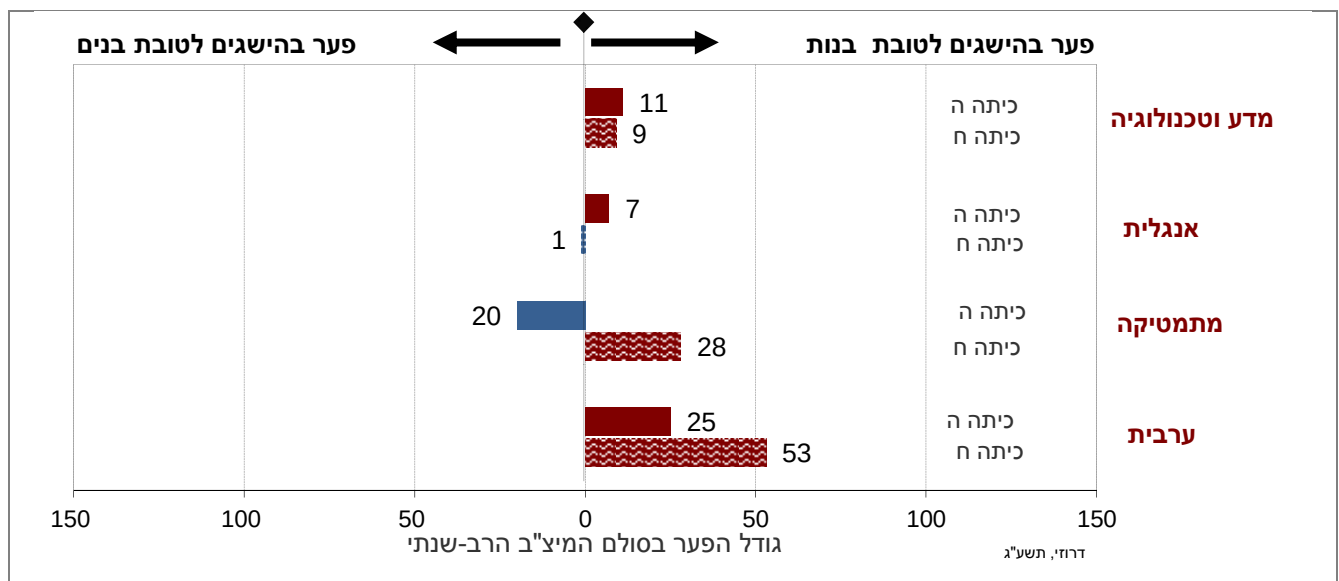
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ג במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי.

לוח 44: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג במגזר הדרוזי

דוברי ערבית מגזר דרוזי			כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
כיתות			N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה												
ה'			440	564	61	242	569	63	198	558	59	11
ח'			429	555	103	229	559	101	200	550	106	9
אנגלית												
ה'			427	560	65	235	563	64	192	556	66	7
ח'			494	520	78	259	519	79	235	520	78	-1
מתמטיקה												
ה'			585	543	82	312	534	82	273	554	82	-20
ח'			554	494	99	285	507	91	269	479	106	28
ערבית												
ה'			586	602	63	310	614	58	276	589	65	25
ח'			577	557	86	298	583	73	279	530	89	53

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 56: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג במגזר הדרוזי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי במגזר דרוזי -

- בקרבת תלמידים במגזר הדרוזי, הישגי הבנות בכל מבחני המיצ"ב גבוהים מהישגי הבנים, למעט באנגלית לכיתות ח' ובמתמטיקה לכיתות ה'.
- בכיתות ה' נרשם פער בהישגים של 25 נקודות לטובת הבנות בשפת-אם ערבית, פער של 11 נקודות במדע וטכנולוגיה ופער קטן של 7 נקודות באנגלית. במתמטיקה הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות ב-20 נקודות.
- פערי ההישגים שנמדדו בכיתות ח' הם: 53 נקודות בשפת-אם ערבית, 28 נקודות במתמטיקה, ו-9 נקודות במדע וטכנולוגיה. באנגלית הישגי הבנים והבנות דומים.
- לאור ההבדל הניכר בין דרגות הכיתה בתמונת הפערים במתמטיקה במגזר הדרוזי, ראוי לבדוק מה הגורמים שמובילים להישגים נמוכים יחסית בקרב הבנות בכיתה ה' מחד, ולהישגים נמוכים יחסית בקרב הבנים בכיתות ח' מאידך.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום

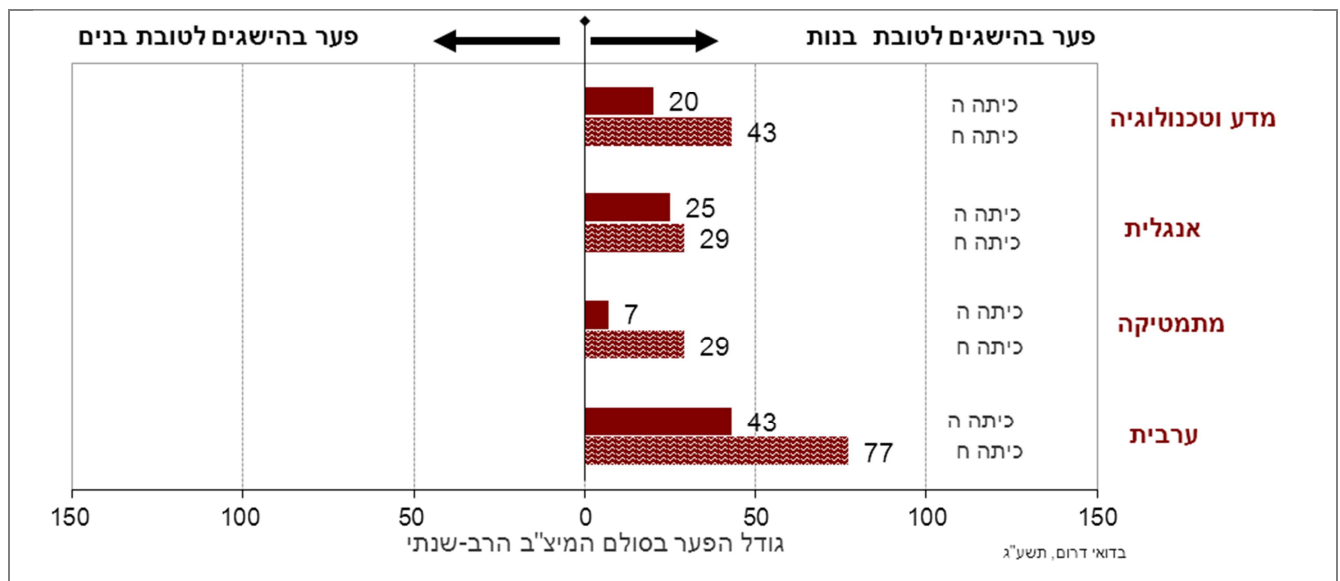
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ג במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום.

לוח 45: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג במגזר הבדואי בדרום

דוברי ערבית מגזר בדואי בדרום	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	1,328	471	72	718	480	73	610	460	70	20
ח'	1,257	493	92	662	513	91	595	470	89	43
אנגלית										
ה'	1,326	452	91	732	463	87	594	438	93	25
ח'	1162	421	65	603	435	65	559	406	61	29
מתמטיקה										
ה'	1,019	458	81	577	461	80	442	454	81	7
ח'	924	422	85	473	436	87	451	407	81	29
ערבית										
ה'	928	518	82	524	537	80	404	494	79	43
ח'	932	484	102	468	522	91	464	445	98	77

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 57: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ג במגזר הבדואי בדרום

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב המגזר הבדואי בדרום -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים (למעט מתמטיקה ה').
- בכיתות ה' – הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (43 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (7 נק').
- בכיתות ח' – פער גדול מאד לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (77 נק'). בשאר המקצועות נרשמו פערים קטנים יותר.
- הישגיהם של הבנים במגזר הבדואי בדרום בשפת-אם לכיתות ח' נמוכים במיוחד: 445 נק' בהשוואה ל-546 בקרב כלל דוברי הערבית – (פער של יותר מסטיית תקן).

נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

- **בשלושת המגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה' במגזר הדרוזי) הישגי הבנות גבוהים או שווים להישגי הבנים.** על פי רוב הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'.
- **בקרב המגזר הערבי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה').** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (44 נק') והפער הקטן ביותר במבחנים במתמטיקה לכיתות ח' (12 נק'). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים והבנות דומים.
- **בקרב המגזר הדרוזי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות למעט מתמטיקה לכיתות ה' ואנגלית לכיתות ח'.** הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (53 נק') והפער הקטן ביותר באנגלית לכיתות ה' (7 נק'). במתמטיקה, בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות ב-20 נקודות ובכיתות ח' הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים ב-28 נקודות.
- **בקרב המגזר הבדואי בדרום: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל.** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (77 נק') והפער הקטן ביותר במתמטיקה לכיתות ה' (7 נק'). הישגיהם של הבנים במגזר הבדואי בדרום בשפת-אם ח' נמוכים במיוחד: 445 נק' בהשוואה ל-546 בקרב כלל דוברי הערבית (פער של יותר סטיית תקן).

**הישגים בשפת-אם לכיתות ב'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ג בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

המבחן בערבית לכיתות ב'

בתרשים ובלוחות שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, ציוני אחוזונים והתפלגות הציונים) במבחן המיצ"ב תשע"ג בערבית לכיתות ב' במגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)¹⁷. (פירוט אודות תיאור המבחן ר' עמוד 53).

לוח 46: ממוצע וסטיות תקן (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

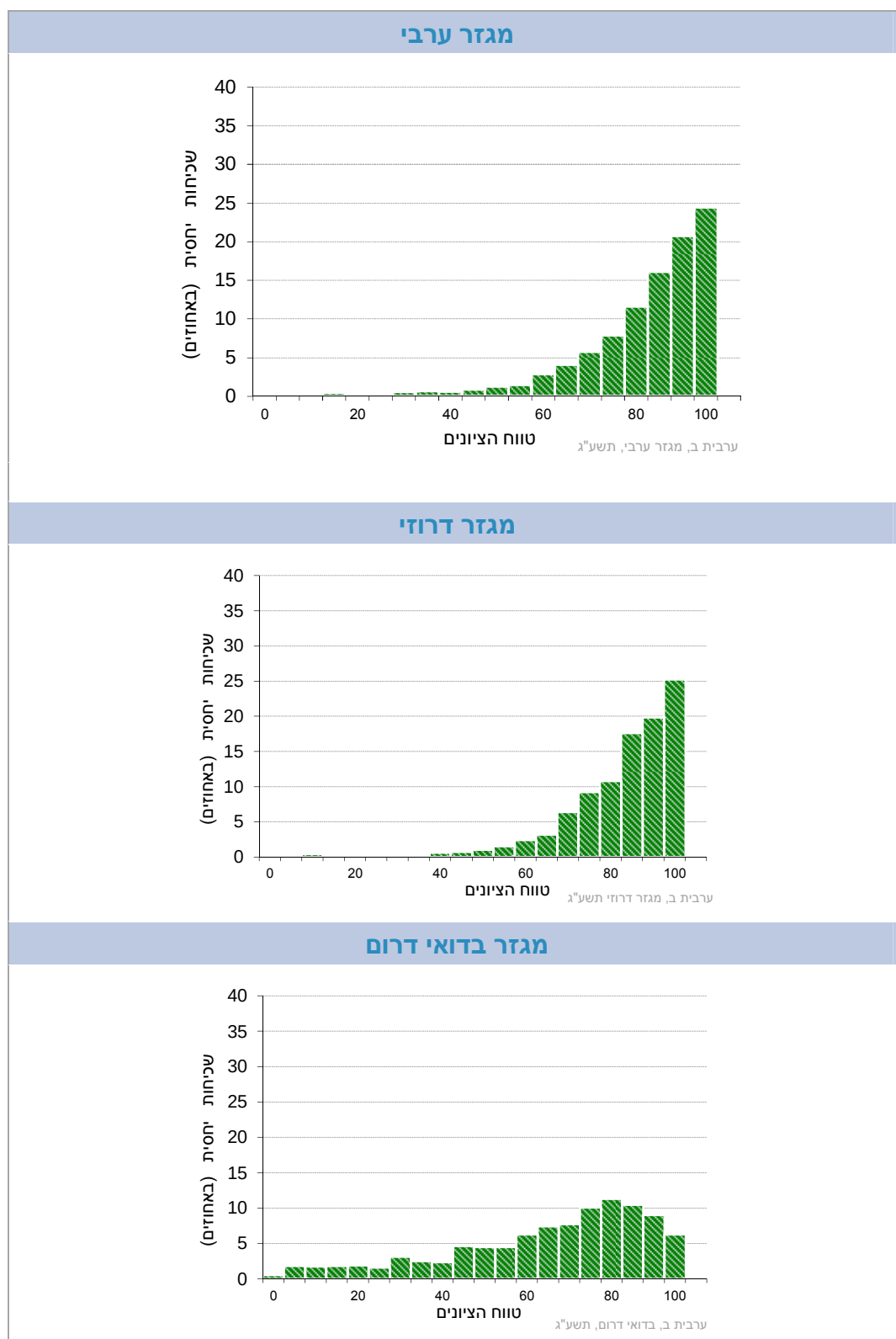
ערבית ב'	ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשע"ג	4,117	84	15	656	85	14	1,305	67	24

לוח 47: ציוני אחוזונים (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ב', תשע"ג	ערבי	דרוזי	בדואי דרום
אחוזון 90	98	98	93
אחוזון 75	95	95	85
אחוזון 50	89	89	73
אחוזון 25	79	80	53
אחוזון 10	65	68	31

¹⁷ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

**תרשים 58: התפלגות הציון הכולל במבחן בערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים
בסולם ציוני הגלם (0 - 100) תשע"ג**

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגיהם של תלמידים במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במגזר הבדואי בדרום נמוכים בהשוואה להישגי תלמידים במגזר הערבי והדרוזי. ההישגים במגזרים הדרוזי והערבי דומים.
- 50% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-73 נקודות, בהשוואה ל-89 נקודות במגזר הערבי והדרוזי.
- בנוסף, 25% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-53 נקודות.
- פיזור הציונים בקרב הבדואים בדרום גדול (24 נקודות) בהשוואה לפיזור הציונים במגזרים הערבי והדרוזי (15 נקודות ו-14 נקודות, בהתאמה).

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ג, בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ג לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים **במונחי סטיית תקן**.

לוח 48: פערים בהישגים בהבנת הנקרא במבחן בערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ח-תשע"ג

המבחן בערבית ב'	פערי הישגים בין המגזר הערבי והמגזרים הדרוזי והבדואי בדרום*					
	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ג
המגזר הדרוזי	-0.20	-0.04	-0.22	0.08	-0.29	-0.01
המגזר הבדואי בדרום	0.65	0.61	-0.08	0.44	0.57	0.75

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי המגזר הדרוזי/הבדואי בדרום מנתוניהם של תלמידי המגזר הערבי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי נמצא כי הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים או דומים להישגי התלמידים במגזר הערבי.
- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום נמצא כי במרבית השנים הישגי התלמידים במגזר הערבי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום (בחצי סטיית תקן ויותר).

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

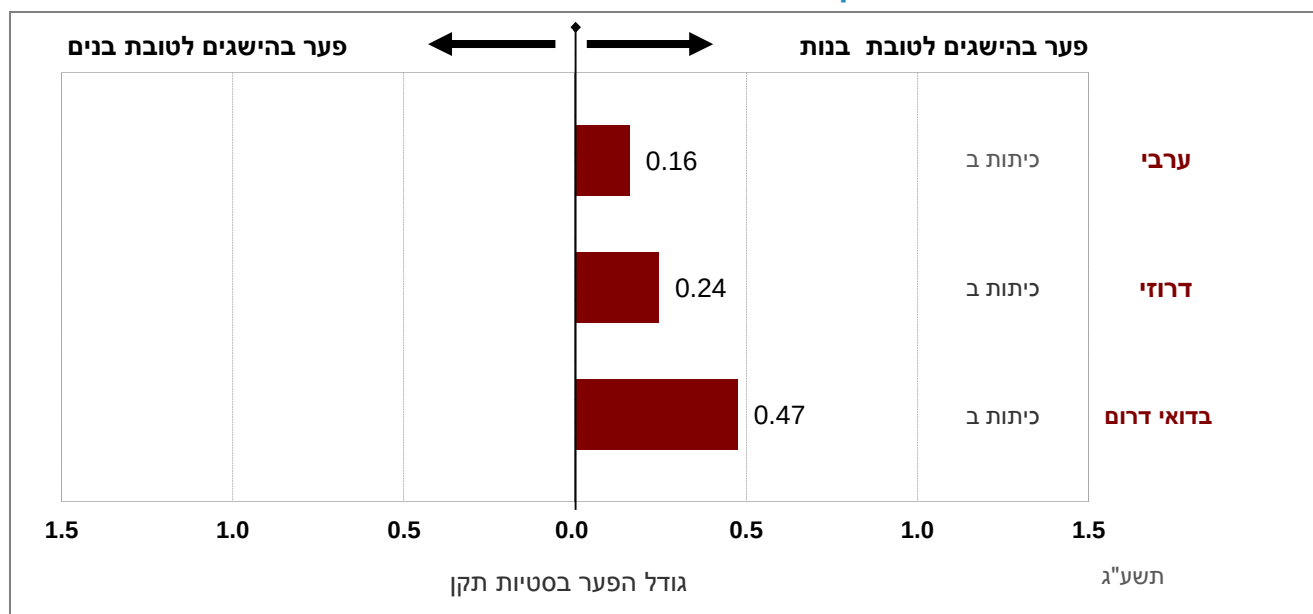
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ג – בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים.

לוח 49: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ג

פער בין בנות ובנים*	בנות			בנים			כלל התלמידים		
	סט"ת	ממוצע	N	סט"ת	ממוצע	N	סט"ת	ממוצע	N
ערבי	15	86	2,136	15	83	1,981	15	84	4,117
דרוזי	12	87	334	16	83	322	14	85	656
בדואי דרום	22	72	679	25	63	626	24	67	1,305

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 59: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' תשע"ג

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח', הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים וזאת בשלושת המגזרים.
- בקרב המגזר הבדואי בדרום נמצא הפער הגבוה ביותר לטובת הבנות העומד על כחצי סטיית תקן.

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ג

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 10-1) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"ג מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור כלל בתי הספר שהשתתפו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 50: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"ג

המבחן	כלל בתי"ס	דוברי עברית	דוברי ערבית
	r	r	r
מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'	0.35	0.24	0.34
מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	0.38	0.34	0.31
אנגלית לכיתות ה'	0.27	0.22	0.32
אנגלית לכיתות ח'	0.47	0.35	0.39
מתמטיקה לכיתות ה'	0.35	0.27	0.29
מתמטיקה לכיתות ח'	0.44	0.42	0.37
ערבית לכיתות ה'		0.29	
ערבית לכיתות ח'		0.36	
ערבית לכיתות ה'			0.29
ערבית לכיתות ח'			0.32

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות r .

חישוב מדד חברתי-כלכלי ברמת התלמיד ר' הספר עצמו 34.

נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ג

לוח 51: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"ג בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

דוברי ערבית					דוברי עברית					כלל בתיה"ס					
סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	
מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		מוצע	ס"ת	מוצע	ס"ת		
מדע וטכנולוגיה															
77	518	20	49	5,476	65	553	17	58	14,613	71	542	18	55	20,089	ה'
101	527	18	41	5,311	104	573	19	50	14,410	106	559	19	47	19,721	ח'
אנגלית															
91	518	23	62	5,767	88	542	23	68	14,726	90	534	23	66	20,493	ה'
84	472	25	51	5,668	88	537	27	71	14,351	92	517	28	65	20,019	ח'
מתמטיקה															
89	518	24	56	5,748	82	562	22	68	13,433	86	549	23	64	19,181	ה'
101	487	26	55	5,195	98	533	26	67	13,543	101	519	26	63	18,738	ח'
עברית															
					69	532	15	71	13,445						ה'
					89	537	19	69	13,499						ח'
ערבית															
78	574	21	66	5,786											ה'
93	546	21	68	5,434											ח'

נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי מאפייני רקע

נספח 3.1: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי מגזר שפה

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ג) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ג) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 52: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	תשס"ז
118	434	3,034	97	496	2,552	114	462	5,586	
112	476	2,240	87	519	4,767	98	505	7,007	
-	-	-	80	535	5,768	80	534	5,948	
112	467	2,869	85	521	6,684	98	505	9,553	תשס"ח
122	439	2,622	89	521	6,490	106	498	9,112	
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	
112	414	3,550	90	495	2,480	111	449	6,030	
97	473	2,764	84	514	5,202	91	502	7,966	
-	-	-	76	544	6,694	77	542	7,293	
108	460	3,622	82	526	7,257	96	506	10,879	תשס"ט
112	427	3,317	87	522	7,208	104	494	10,525	
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	
109	479	3,791	88	504	1,778	103	487	5,569	
93	524	1,816	80	528	5,414	84	527	7,230	
-	-	-	73	554	7,468	73	553	7,670	
99	514	2,940	77	538	7,451	85	531	10,391	תש"ע
109	477	2,912	84	535	7,332	96	517	10,244	
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	
103	497	3,860	85	500	2,095	98	498	5,955	
94	524	1,682	78	522	5,670	82	523	7,352	
-	-	-	69	550	5,544	70	550	5,771	
95	519	3,004	76	529	6,834	82	526	9,838	תשע"א
105	492	2,782	79	535	6,545	90	522	9,327	
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	
80	510	3,999	75	507	1,867	78	509	5,866	
81	540	1,528	72	529	5,323	75	532	6,851	
-	-	-	70	552	6,724	70	552	6,846	
80	526	2,981	71	534	7,179	75	532	10,160	תשע"ב
82	511	2,689	75	540	6,782	78	531	9,471	
82	498	6,265	70	541	13,957	77	528	20,222	
81	482	3,461	74	509	1,767	80	491	5,228	
78	518	2,212	68	529	5,038	71	526	7,250	
-	-	-	65	558	7,103	65	558	7,669	
80	505	3,274	68	536	7,017	73	526	10,291	תשע"ג
83	491	2,991	72	546	6,940	80	530	9,931	
77	518	5,476	65	553	14,613	71	542	20,089	
74	502	3,949	69	527	1,260	74	508	5,209	
72	553	1,395	65	544	5,209	67	546	6,604	
62	569	116	62	567	8,084	62	567	8,200	
75	525	2,863	63	549	7,377	68	541	10,240	תשע"ג
79	510	2,613	68	558	7,236	75	544	9,849	

לוח 53: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
107	438	2,631	96	468	1,958	103	452	4,589		נמוך
100	490	2,674	93	504	5,128	95	500	7,802		בינוני
-	-	-	86	537	5,758	86	537	6,268		גבוה
										מגדר
103	485	3,174	89	517	6,691	95	507	9,865	תשס"ח	בנות
107	444	2,745	98	510	6,255	105	492	9,000		בנים
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
104	438	2,755	102	461	1,524	104	446	4,279		נמוך
104	483	2,113	98	514	5,308	101	505	7,421		בינוני
-	-	-	90	552	6,535	90	550	6,701		גבוה
										מגדר
97	484	2,681	94	527	6,827	97	514	9,508	תשס"ט	בנות
108	430	2,399	104	524	6,673	113	497	9,072		בנים
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
104	481	3,039	97	485	2,011	101	483	5,050		נמוך
103	509	1,799	93	516	5,687	96	514	7,486		בינוני
-	-	-	86	563	6,020	86	562	6,248		גבוה
										מגדר
98	515	2,691	93	535	7,101	95	529	9,792	תש"ע	בנות
107	470	2,399	97	532	6,681	104	515	9,080		בנים
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
109	504	2,800	99	494	1,546	107	501	4,346		נמוך
104	567	1,005	99	531	5,220	101	539	6,225		בינוני
-	-	-	88	573	6,513	87	574	6,610		גבוה
										מגדר
106	542	2,107	95	546	6,824	99	545	8,931	תשע"א	בנות
115	505	1,803	100	549	6,515	106	537	8,318		בנים
100	512	4,666	100	549	13,998	101	539	18,664	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
91	484	1,911	92	495	1,785	91	489	3,696		נמוך
99	536	2,323	95	532	5,567	96	533	7,890		בינוני
-	-	-	95	582	6,571	95	583	6,956		גבוה
										מגדר
97	527	2,502	98	549	7,254	98	542	9,756	תשע"ב	בנות
100	495	2,164	102	551	6,744	105	535	8,908		בנים
101	527	5,311	104	573	14,410	106	559	19,721	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
94	504	3,448	93	512	1,336	94	506	4,784		נמוך
102	563	1,692	101	553	5,856	101	556	7,548		בינוני
88	583	159	99	605	7,167	99	605	7,326		גבוה
										מגדר
97	539	2,819	100	570	7,301	100	560	10,120	תשע"ג	בנות
103	513	2,492	108	577	7,109	111	558	9,601		בנים

לוח 54: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
107	454	3,070	110	475	2,475	109	464	5,545		
99	491	2,236	100	495	4,643	100	493	6,879		
-	-	-	94	511	5,719	93	512	5,896		
99	489	2,883	96	503	6,538	97	499	9,421		
109	453	2,634	104	494	6,371	107	482	9,005	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334		
112	451	3,524	102	486	2,443	109	466	5,967		
90	505	2,762	100	495	5,177	97	498	7,939		
-	-	-	84	530	6,670	83	531	7,272		
100	492	3,602	93	510	7,282	95	505	10,884	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
112	464	3,320	98	508	7,125	105	495	10,445		
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085		
107	467	3,956	106	481	1,816	107	471	5,772		
91	510	1,863	99	505	5,457	97	506	7,320		
-	-	-	86	539	7,589	86	539	7,788	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
96	501	3,082	94	519	7,576	95	514	10,658		
109	466	2,999	100	516	7,408	105	501	10,407		
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348		
105	468	3,917	105	482	2,101	105	472	6,018		
95	506	1,736	99	504	5,670	98	504	7,406	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
-	-	-	81	542	5,591	81	543	5,834		
98	494	3,095	90	522	6,960	94	514	10,055		
108	467	2,817	99	516	6,476	104	502	9,293		
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953		
85	502	4,345	100	496	1,799	90	500	6,144	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
82	529	1,729	94	522	5,187	91	524	6,916		
-	-	-	85	548	6,627	84	549	6,800		
82	518	3,303	91	532	7,138	88	528	10,441		
88	504	2,970	94	532	6,542	93	523	9,512		
89	514	6,181	89	545	13,824	90	535	20,005	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
88	496	3,406	92	516	1,761	90	503	5,167		
83	533	2,194	90	531	4,966	88	531	7,160		
-	-	-	84	562	7,031	83	563	7,584		
86	521	3,227	87	548	6,941	87	539	10,168		
91	505	2,954	91	541	6,883	93	530	9,837	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
91	518	5,767	88	542	14,726	90	534	20,493		
92	500	4,058	95	516	1,319	93	504	5,377		
78	554	1,553	89	528	5,250	87	535	6,803		
77	565	142	83	557	8,091	83	558	8,233		
87	527	3,068	86	544	7,455	86	539	10,523	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
95	507	2,699	91	540	7,271	93	530	9,970		

לוח 55: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג- לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
86	452	5,853	99	519	13,142	100	500	18,995	תשס"ח	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
76	422	2,581	100	463	2,004	90	440	4,585		נמוך
83	475	2,659	98	500	5,166	95	492	7,825		בינוני
-	-	-	84	554	5,854	83	553	6,364		גבוה
										מגדר
84	466	3,144	97	521	6,834	96	505	9,978	תשס"ט	בנות
87	436	2,706	101	516	6,302	103	495	9,008		בנים
87	449	5,329	95	531	13,754	100	507	19,083	תש"ע	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
76	426	2,910	97	462	1,536	86	438	4,446		נמוך
89	473	2,188	97	515	5,425	96	502	7,613		בינוני
-	-	-	79	563	6,630	79	562	6,810		גבוה
										מגדר
84	465	2,819	93	533	6,937	96	512	9,756	תש"א	בנות
86	432	2,503	97	529	6,814	104	501	9,317		בנים
95	470	5,180	92	530	14,089	97	513	19,269	תש"ב	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
91	453	3,085	102	487	2,041	96	465	5,126		נמוך
94	492	1,838	96	512	5,831	96	506	7,669		בינוני
-	-	-	74	559	6,137	74	559	6,372		גבוה
										מגדר
90	485	2,718	90	531	7,253	92	517	9,971	תשע"א	בנות
97	454	2,462	94	530	6,836	101	508	9,298		בנים
80	491	5,069	83	537	13,197	85	523	18,266	תשע"ב	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
76	472	3,422	96	485	1,564	82	476	4,986		נמוך
74	519	1,451	88	521	5,074	84	520	6,525		בינוני
-	-	-	66	562	6,493	66	562	6,677		גבוה
										מגדר
76	503	2,718	81	539	6,835	82	528	9,553	תשע"ג	בנות
82	477	2,351	85	535	6,362	88	518	8,713		בנים
82	467	5,350	85	530	13,967	89	511	19,317	תשע"ד	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
73	442	2,485	92	480	1,788	82	456	4,273		נמוך
79	494	2,444	85	513	5,557	84	508	8,001		בינוני
-	-	-	70	560	6,567	69	560	6,957		גבוה
										מגדר
79	476	2,864	84	531	7,256	86	514	10,120	תשע"ה	בנות
83	457	2,486	86	528	6,711	91	508	9,197		בנים
84	472	5,668	88	537	14,351	92	517	20,019	תשע"ו	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
77	450	3,753	96	485	1,272	84	459	5,025		נמוך
81	510	1,738	91	520	5,849	89	517	7,587		בינוני
73	541	164	71	565	7,156	71	564	7,320		גבוה
										מגדר
80	481	3,055	85	539	7,297	88	520	10,352	תשע"ז	בנות
86	460	2,613	90	536	7,054	95	514	9,667		בנים

לוח 56: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
96	434	3,566	95	471	2,163	97	449	5,729		נמוך
95	460	1,716	93	499	4,868	95	488	6,584		בינוני
-	-	-	86	531	7,073	87	528	7,382		גבוה
94	452	2,915	92	500	7,193	95	485	10,108		מגדר
98	438	2,717	94	518	6,987	102	494	9,704	תשס"ח	בנות
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825		בנים
97	433	3,420	97	483	2,570	100	453	5,990		סך הכול רקע חברתי-כלכלי
93	472	2,235	93	513	5,744	95	501	7,979		נמוך
-	-	-	85	544	5,459	86	543	5,704		בינוני
95	456	3,105	92	514	7,216	97	496	10,321	תשס"ט	גבוה
100	444	2,824	94	529	6,667	103	504	9,491		מגדר
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681		בנות
92	451	4,102	99	478	2,307	95	461	6,409		בנים
96	489	1,701	92	520	5,318	94	513	7,019	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
-	-	-	85	548	5,914	86	546	6,113		נמוך
93	469	3,133	92	515	6,932	94	501	10,065		בינוני
97	461	2,898	94	537	6,709	101	514	9,607		גבוה
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040		מגדר
101	474	4,162	90	509	1,833	98	485	5,995	תשע"א	בנות
94	505	2,340	85	536	5,199	88	527	7,539		בנים
-	-	-	75	569	7,051	76	568	7,408		סך הכול רקע חברתי-כלכלי
99	489	3,467	82	538	6,996	90	523	10,463		נמוך
100	484	3,409	85	558	7,168	96	535	10,577		בינוני
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"ב	גבוה
86	506	4,797	85	513	1,566	86	508	6,363		מגדר
79	546	1,743	77	547	5,407	78	547	7,150		בנות
-	-	-	69	577	8,308	69	577	8,459		בנים
84	525	3,530	78	549	7,737	81	541	11,267	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
88	515	3,178	77	567	7,615	84	551	10,793		נמוך
91	511	5,718	82	556	13,218	88	542	18,936		בינוני
91	495	3,459	90	517	2,028	92	502	5,487		גבוה
85	537	1,962	83	545	5,279	84	543	7,241	תשע"ד	מגדר
-	-	-	74	574	5,856	74	573	6,138		בנות
90	511	2,960	81	546	6,873	86	535	9,833		בנים
93	511	2,758	82	567	6,345	89	549	9,103		סך הכול רקע חברתי-כלכלי
89	518	5,748	82	562	13,433	86	549	19,181		נמוך
88	507	3,940	89	524	1,695	89	512	5,635	תשע"ה	בינוני
87	545	1,633	83	551	4,952	84	549	6,585		גבוה
70	532	158	73	580	6,737	74	579	6,895		מגדר
88	516	3,033	80	551	6,922	85	540	9,955		בנות
90	521	2,715	81	573	6,511	87	558	9,226		בנים

לוח 57: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח - תשע"ג לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'			כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	18,233	100	500	13,475	102	512	4,758	89	471	89
		4,454	86	456	2,054	89	460	2,400	83	453	83
		7,504	96	493	5,371	98	496	2,133	92	488	92
		6,146	98	544	5,947	98	544	-	-	-	-
	מגדר נמוך בינוני גבוה	9,574	98	506	7,065	100	513	2,509	89	487	89
		8,649	102	493	6,406	103	509	2,243	86	453	86
		18,345	99	510	13,221	100	520	5,124	94	488	94
		4,729	90	464	1,765	90	459	2,964	90	466	90
תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	6,931	95	506	4,913	96	503	2,018	91	511	91
		6,520	94	552	6,411	94	552	-	-	-	-
		9,547	96	513	6,799	97	520	2,748	93	497	93
		8,787	103	508	6,421	104	519	2,366	94	477	94
	מגדר נמוך בינוני גבוה	19,304	101	511	13,399	101	523	5,905	92	479	92
		4,508	90	459	1,688	91	458	2,820	89	460	89
		8,304	94	503	5,536	96	504	2,768	90	501	90
		6,364	92	562	6,074	92	562	-	-	-	-
תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	10,040	98	513	6,863	100	522	3,177	91	493	91
		9,261	103	508	6,535	102	525	2,726	92	463	92
		20,337	97	522	14,470	97	532	5,867	92	498	92
		5,127	88	473	1,360	88	455	3,767	87	480	87
	מגדר נמוך בינוני גבוה	7,530	94	515	5,707	94	511	1,823	92	525	92
		7,481	85	569	7,321	85	569	-	-	-	-
		10,481	94	526	7,403	96	532	3,078	90	511	90
		9,856	100	518	7,067	100	533	2,789	91	483	91
תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	19,421	99	501	14,490	97	514	4,931	95	468	95
		4,821	89	452	2,077	91	463	2,744	87	446	87
		8,075	95	496	6,200	93	497	1,875	98	496	98
		6,401	91	546	6,137	91	547	-	-	-	-
	מגדר נמוך בינוני גבוה	10,122	97	506	7,434	96	517	2,688	96	482	96
		9,299	101	495	7,056	99	512	2,243	92	452	92
		18,738	101	519	13,543	98	533	5,195	101	487	101
		5,171	97	465	1,633	99	459	3,538	97	468	97
תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	7,010	98	515	5,465	98	512	1,545	98	526	98
		6,497	81	569	6,408	81	569	89	79	558	79
		9,632	98	521	6,954	96	533	2,678	98	496	98
		9,106	105	517	6,589	101	533	2,517	103	478	103
	מגדר נמוך בינוני גבוה	18,738	101	519	13,543	98	533	5,195	101	487	101
		5,171	97	465	1,633	99	459	3,538	97	468	97
		7,010	98	515	5,465	98	512	1,545	98	526	98
		6,497	81	569	6,408	81	569	89	79	558	79
תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	9,632	98	521	6,954	96	533	2,678	98	496	98
		9,106	105	517	6,589	101	533	2,517	103	478	103
		18,738	101	519	13,543	98	533	5,195	101	487	101
		5,171	97	465	1,633	99	459	3,538	97	468	97
	מגדר נמוך בינוני גבוה	7,010	98	515	5,465	98	512	1,545	98	526	98
		6,497	81	569	6,408	81	569	89	79	558	79
		9,632	98	521	6,954	96	533	2,678	98	496	98
		9,106	105	517	6,589	101	533	2,517	103	478	103

לוח 58: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
106	492	13,899	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
123	451	2,086		
105	485	4,753		
91	514	6,988		
98	509	7,091		
111	475	6,808		
100	500	13,904	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
117	461	2,606		
101	492	5,788		
83	523	5,423		
91	516	7,267		
106	483	6,635		
91	513	13,653	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
114	465	2,335		
89	509	5,344		
76	534	5,878		
84	529	6,957		
96	497	6,695		
82	521	14,138	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
92	476	1,842		
82	510	5,178		
70	543	7,045		
76	531	7,044		
85	511	7,093		
72	528	15,406	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
86	485	1,591		
73	519	5,408		
62	545	8,347		
70	537	7,795		
73	519	7,611		
68	539	13,265	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
80	503	2,054		
68	531	5,292		
58	554	5,870		
63	548	6,955		
71	528	6,310		
69	532	13,445	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
80	496	1,726		
69	523	4,918		
60	548	6,761		
65	541	6,948		
72	523	6,497		

לוח 59: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	13,933	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
110	444	2,170		
100	488	5,560		
82	532	6,105		
93	515	7,291		
105	484	6,642		
98	535	13,376	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
114	477	1,813		
98	524	4,976		
82	562	6,467		
89	553	6,962		
104	516	6,414		
92	538	13,445	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
112	474	1,715		
90	526	5,568		
71	568	6,069		
84	553	6,853		
97	522	6,592		
92	551	14,528	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
113	483	1,392		
92	537	5,763		
73	579	7,295		
83	567	7,485		
98	534	7,043		
87	539	14,520	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
97	492	2,084		
86	527	6,277		
74	565	6,089		
80	553	7,479		
91	524	7,041		
89	537	13,499	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
99	477	1,629		
90	523	5,439		
75	563	6,400		
82	551	6,960		
94	522	6,539		

לוח 60: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג- לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
103	496	5,597	תשס"ז סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
104	478	3,521		
97	520	1,724		
-	-	-		
93	520	2,893		
106	471	2,688		
100	500	6,097	תשס"ח סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
104	478	3,559		
85	529	2,255		
-	-	-		
90	524	3,190		
104	474	2,900		
95	533	6,058	תשס"ט סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
97	519	4,083		
85	559	1,716		
-	-	-		
86	556	3,166		
98	509	2,884		
95	539	6,882	תש"ע סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
98	524	4,164		
84	563	2,349		
-	-	-		
87	560	3,490		
98	516	3,392		
84	571	6,659	תשע"א סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
87	557	4,765		
68	599	1,727		
-	-	-		
73	589	3,523		
90	550	3,136		
83	560	5,931	תשע"ב סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
86	547	3,610		
74	580	1,991		
-	-	-		
76	575	3,108		
87	543	2,823		
78	574	5,786	תשע"ג סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים	
79	563	3,870		
72	596	1,718		
-	-	-		
73	587	3,057		
80	559	2,729		

לוח 61: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	4,971	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
103	478	2,565		
90	522	2,174		
-	-	-		
85	531	2,597		
103	466	2,372		
80	523	5,374	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
85	506	3,064		
68	544	2,124		
-	-	-		
68	544	2,892		
86	499	2,478		
88	513	6,031	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
91	494	2,920		
77	537	2,786		
-	-	-		
76	536	3,243		
93	486	2,786		
90	527	5,913	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
94	512	3,792		
80	549	1,846		
-	-	-		
75	555	3,095		
96	496	2,818		
95	533	5,226	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
97	517	3,041		
84	556	1,888		
-	-	-		
82	557	2,886		
101	504	2,340		
93	546	5,434	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
96	529	3,591		
78	578	1,690		
-	-	-		
78	572	2,801		
100	519	2,633		

נספח 3.2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי סוג פיקוח

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ג) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ג) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור דוברי עברית וכן בחלוקה- לפיקוח ממלכתי ולפיקוח ממלכתי-דתי.

בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 62: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית
 -- לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה			כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
לכיתות ה'			N			ממוצע			ס"ת		
סך הכול			13,182	521	87	9,841	528	84	3,341	500	95
תשס"ז	רקע חברתי-כלכלי			2,552	496	97	1,741	508	91	811	472
	נמוך			4,767	519	87	3,548	525	85	1,219	499
	בינוני			5,768	535	80	4,492	538	77	1,276	522
	גבוה			6,684	521	85	4,970	528	82	1,714	500
	מגדר			6,490	521	89	4,868	528	85	1,622	501
	בנות			14,466	524	84	11,201	531	81	3,265	502
	בנים			2,480	495	90	1,714	502	89	766	482
	נמוך			5,202	514	84	3,879	521	82	1,323	497
תשס"ח	בינוני			6,694	544	76	5,539	548	73	1,155	525
	גבוה			7,257	526	82	5,659	533	79	1,598	506
	מגדר			7,208	522	87	5,541	529	84	1,667	499
	בנות			14,787	536	80	11,332	543	77	3,455	516
	בנים			1,778	504	88	1,038	515	86	740	486
	נמוך			5,414	528	80	3,890	532	79	1,524	517
	בינוני			7,468	554	73	6,313	558	71	1,155	536
	גבוה			7,451	538	77	5,661	545	74	1,790	517
תשס"ט	מגדר			7,332	535	84	5,668	541	81	1,664	515
	בנות			13,379	532	77	9,770	541	74	3,609	507
	בנים			2,095	500	85	1,417	512	82	678	474
	נמוך			5,670	522	78	3,969	531	76	1,701	500
	בינוני			5,544	550	69	4,334	554	67	1,210	531
	גבוה			6,834	529	76	4,877	538	73	1,957	504
	מגדר			6,545	535	79	4,893	543	75	1,652	510
	בנות			13,961	537	73	10,262	544	71	3,699	516
תשע"א	בנים			1,867	507	75	1,187	518	73	680	489
	נמוך			5,323	529	72	3,838	536	71	1,485	511
	בינוני			6,724	552	70	5,210	556	69	1,514	536
	גבוה			7,179	534	71	5,231	541	70	1,948	516
	מגדר			6,782	540	75	5,031	548	73	1,751	517
	בנות			13,957	541	70	10,827	549	68	3,130	516
	בנים			1,767	509	74	1,150	524	72	617	482
	נמוך			5,038	529	68	3,597	535	68	1,441	513
תשע"ב	בינוני			7,103	558	65	6,042	563	64	1,061	539
	גבוה			7,017	536	68	5,459	543	67	1,558	512
	מגדר			6,940	546	72	5,368	555	69	1,572	521
	בנות			14,613	553	65	11,235	557	65	3,378	543
	בנים			1,260	527	69	779	529	69	481	523
	נמוך			5,209	544	65	3,644	546	65	1,565	540
	בינוני			8,084	567	62	6,758	570	62	1,326	553
	גבוה			7,377	549	63	5,616	552	63	1,761	539
תשע"ג	מגדר			7,236	558	68	5,619	562	68	1,617	546
	בנות										
	בנים										

לוח 63: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית
-- לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'			כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
			N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	סך הכול	12,948	513	94	9,992	520	93	2,956	490	93	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,958	468	96	1,432	483	95	526	432	91	
	בינוני	5,128	504	93	3,984	509	92	1,144	485	92	
	גבוה	5,758	537	86	4,510	540	87	1,248	523	81	
	מגדר										
תשס"ט	סך הכול	13,501	525	99	10,740	530	98	2,761	508	103	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,524	461	102	1,011	463	103	513	459	100	
	בינוני	5,308	514	98	4,053	517	97	1,255	506	99	
	גבוה	6,535	552	90	5,587	554	88	948	540	95	
	מגדר										
תש"ע	סך הכול	13,782	534	95	10,850	539	95	2,932	516	93	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,011	485	97	1,525	490	97	486	470	93	
	בינוני	5,687	516	93	4,317	520	94	1,370	506	92	
	גבוה	6,020	563	86	4,962	566	87	1,058	547	83	
	מגדר										
תשע"א	סך הכול	13,339	547	97	10,440	554	97	2,899	526	96	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,546	494	99	1,161	507	98	385	462	95	
	בינוני	5,220	531	99	4,049	535	100	1,171	518	94	
	גבוה	6,513	573	88	5,188	577	88	1,325	558	85	
	מגדר										
תשע"ב	סך הכול	13,998	549	100	10,704	555	100	3,294	530	97	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,785	495	92	1,156	509	93	629	462	79	
	בינוני	5,567	532	95	4,070	533	96	1,497	528	93	
	גבוה	6,571	582	95	5,422	587	95	1,149	562	93	
	מגדר										
תשע"ג	סך הכול	14,410	573	104	11,514	577	105	2,896	559	101	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,336	512	93	886	516	95	450	506	88	
	בינוני	5,856	553	101	4,635	555	102	1,221	549	97	
	גבוה	7,167	605	99	5,951	608	99	1,216	595	99	
	מגדר										
תשע"ג	סך הכול	7,301	570	100	5,880	571	101	1,421	565	98	
	בנים	7,109	577	108	5,634	584	109	1,475	552	105	

לוח 64: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	462	3,211	96	510	9,714	100	499	12,925	תשס"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
112	437	780	105	495	1,695	110	475	2,475		נמוך
102	468	1,147	97	504	3,496	100	495	4,643		בינוני
102	475	1,256	89	521	4,463	94	511	5,719		גבוה
										מגדר
101	473	1,647	92	513	4,891	96	503	6,538	תשס"ח	בנות
109	452	1,560	98	507	4,811	104	494	6,371		בנים
102	480	3,200	91	519	11,208	96	509	14,408		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
104	463	744	99	497	1,699	102	486	2,443		נמוך
103	476	1,311	98	503	3,866	100	495	5,177		בינוני
97	496	1,119	79	538	5,551	84	530	6,670		גבוה
										מגדר
97	484	1,598	89	519	5,684	93	510	7,282	תשס"ט	בנות
107	476	1,602	93	519	5,523	98	508	7,125		בנים
102	483	3,486	92	529	11,500	97	517	14,986		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
106	454	754	101	498	1,062	106	481	1,816		נמוך
99	481	1,534	97	514	3,923	99	505	5,457		בינוני
95	504	1,164	82	547	6,425	86	539	7,589	תש"ע	גבוה
										מגדר
97	489	1,811	90	529	5,765	94	519	7,576		בנות
106	477	1,673	95	528	5,735	100	516	7,408		בנים
102	490	3,571	90	529	9,865	95	519	13,436		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
109	457	660	100	494	1,441	105	482	2,101	תשע"א	נמוך
104	485	1,684	96	511	3,986	99	504	5,670		בינוני
89	511	1,206	78	550	4,385	81	542	5,591		גבוה
										מגדר
94	496	1,992	87	532	4,968	90	522	6,960		בנות
110	481	1,579	94	527	4,897	99	516	6,476		בנים
98	499	3,548	88	543	10,132	92	532	13,680	תשע"ב	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
102	474	653	96	510	1,146	100	496	1,799		נמוך
99	501	1,429	90	530	3,758	94	522	5,187		בינוני
91	509	1,441	80	558	5,186	85	548	6,627		גבוה
										מגדר
96	499	1,935	85	544	5,203	91	532	7,138	תשע"ג	בנות
99	499	1,613	90	542	4,929	94	532	6,542		בנים
91	513	2,971	86	555	10,853	89	545	13,824		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
86	493	613	92	530	1,148	92	516	1,761		נמוך
93	513	1,360	87	538	3,606	90	531	4,966		בינוני
88	524	984	81	570	6,047	84	562	7,031	תשע"ד	גבוה
										מגדר
89	520	1,481	84	557	5,460	87	548	6,941		בנות
92	506	1,490	88	552	5,393	91	541	6,883		בנים
92	517	3,385	85	550	11,341	88	542	14,726		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
91	503	483	96	523	836	95	516	1,319	תשע"ה	נמוך
93	515	1,568	87	534	3,682	89	528	5,250		בינוני
90	524	1,330	79	565	6,761	83	557	8,091		גבוה
										מגדר
88	523	1,769	84	551	5,686	86	544	7,455		בנות
96	511	1,616	87	549	5,655	91	540	7,271		בנים

לוח 65: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד				דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
102	488	2,988		96	527	10,154	99	519	13,142	סך הכול	תשס"ח
										רקע חברתי-כלכלי	
87	424	532		100	478	1,472	100	463	2,004	נמוך	
98	474	1,143		97	507	4,023	98	500	5,166	בינוני	
91	532	1,274		82	559	4,580	84	554	5,854	גבוה	
										מגדר	
100	498	1,664		94	528	5,170	97	521	6,834	בנות	תשס"ט
103	474	1,323		98	527	4,979	101	516	6,302	בנים	
96	494	2,844		92	541	10,910	95	531	13,754	סך הכול	
										רקע חברתי-כלכלי	
88	450	523		102	468	1,013	97	462	1,536	נמוך	
96	494	1,296		96	522	4,129	97	515	5,425	בינוני	תש"ע
90	520	971		74	571	5,659	79	563	6,630	גבוה	
										מגדר	
91	506	1,407		92	540	5,530	93	533	6,937	בנות	
99	483	1,436		92	542	5,378	97	529	6,814	בנים	
97	505	3,021		89	538	11,068	92	530	14,089	סך הכול	תש"א
										רקע חברתי-כלכלי	
95	454	500		102	498	1,541	102	487	2,041	נמוך	
99	492	1,426		94	518	4,405	96	512	5,831	בינוני	
77	542	1,072		72	563	5,065	74	559	6,137	גבוה	
										מגדר	
93	506	1,553		88	537	5,700	90	531	7,253	בנות	תשע"ב
100	503	1,468		90	538	5,368	94	530	6,836	בנים	
88	512	2,811		81	544	10,386	83	537	13,197	סך הכול	
										רקע חברתי-כלכלי	
92	459	402		95	497	1,162	96	485	1,564	נמוך	
90	507	1,117		86	525	3,957	88	521	5,074	בינוני	תשע"ג
74	538	1,274		63	568	5,219	66	562	6,493	גבוה	
										מגדר	
81	525	1,517		81	544	5,318	81	539	6,835	בנות	
94	497	1,294		80	545	5,068	85	535	6,362	בנים	
89	502	3,215		82	538	10,752	85	530	13,967	סך הכול	תשע"ד
										רקע חברתי-כלכלי	
82	440	631		90	497	1,157	92	480	1,788	נמוך	
87	499	1,455		84	517	4,102	85	513	5,557	בינוני	
79	532	1,119		66	566	5,448	70	560	6,567	גבוה	
										מגדר	
86	507	1,773		81	539	5,483	84	531	7,256	בנות	תשע"ה
93	495	1,442		82	538	5,269	86	528	6,711	בנים	
92	505	2,797		84	546	11,554	88	537	14,351	סך הכול	
										רקע חברתי-כלכלי	
93	470	361		97	491	911	96	485	1,272	נמוך	
92	496	1,199		90	527	4,650	91	520	5,849	בינוני	תשע"ו
86	530	1,223		65	573	5,933	71	565	7,156	גבוה	
										מגדר	
88	512	1,389		83	546	5,908	85	539	7,297	בנות	
96	498	1,408		86	546	5,646	90	536	7,054	בנים	

לוח 66: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
97	491	3,283	91	514	10,901	93	508	14,184	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
95	457	796	94	478	1,367	95	471	2,163		
96	485	1,362	91	504	3,506	93	499	4,868		
90	521	1,099	85	533	5,974	86	531	7,073		
94	479	1,675	90	506	5,518	92	500	7,193		
98	503	1,607	92	522	5,380	94	518	6,987		
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
99	470	792	95	489	1,778	97	483	2,570		
97	501	1,565	91	517	4,179	93	513	5,744		
89	539	1,254	84	546	4,205	85	544	5,459		
96	502	1,942	90	518	5,274	92	514	7,216		
100	514	1,687	91	534	4,980	94	529	6,667		
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
96	451	787	98	494	1,520	99	478	2,307		
95	510	1,657	90	525	3,661	92	520	5,318		
91	535	1,266	84	550	4,648	85	548	5,914		
96	497	1,902	89	521	5,030	92	515	6,932		
102	511	1,840	90	546	4,869	94	537	6,709		
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
90	495	646	88	517	1,187	90	509	1,833		
86	529	1,376	84	538	3,823	85	536	5,199		
82	555	1,137	73	572	5,914	75	569	7,051		
86	524	1,537	80	543	5,459	82	538	6,996		
90	538	1,647	82	565	5,521	85	558	7,168		
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
87	498	581	82	522	985	85	513	1,566		
80	539	1,622	76	550	3,785	77	547	5,407		
70	571	1,240	69	578	7,068	69	577	8,308		
81	536	1,752	76	553	5,985	78	549	7,737		
82	551	1,709	74	573	5,906	77	567	7,615		
86	545	3,479	81	560	9,739	82	556	13,218	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
96	502	600	86	524	1,428	90	517	2,028		
85	541	1,591	82	547	3,688	83	545	5,279		
74	570	1,275	74	575	4,581	74	574	5,856		
84	541	1,894	81	548	4,979	81	546	6,873		
89	550	1,585	79	572	4,760	82	567	6,345		
85	559	3,601	80	563	9,832	82	562	13,433	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
93	515	519	86	528	1,176	89	524	1,695		
83	554	1,528	84	549	3,424	83	551	4,952		
74	583	1,547	73	579	5,190	73	580	6,737		
82	554	1,836	80	551	5,086	80	551	6,922		
87	565	1,765	79	576	4,746	81	573	6,511		

לוח 67: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
94	505	2,838	104	513	10,637	102	512	13,475	תשס"ח	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
84	457	518	90	462	1,536	89	460	2,054		נמוך
90	494	1,290	101	496	4,081	98	496	5,371		בינוני
90	541	1,010	99	545	4,937	98	544	5,947		גבוה
										מגדר
93	507	1,550	102	515	5,515	100	513	7,065	תשס"ט	בנות
96	502	1,287	105	511	5,119	103	509	6,406		בנים
100	511	2,988	100	522	10,233	100	520	13,221		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
88	447	459	90	464	1,306	90	459	1,765		נמוך
96	507	1,179	96	502	3,734	96	503	4,913		בינוני
92	545	1,308	95	553	5,103	94	552	6,411	תש"ע	גבוה
										מגדר
94	523	1,507	97	519	5,292	97	520	6,799		בנות
104	498	1,480	103	526	4,941	104	519	6,421		בנים
99	503	3,180	101	529	10,219	101	523	13,399		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
76	426	557	94	470	1,131	91	458	1,688	תשע"א	נמוך
94	496	1,441	97	506	4,095	96	504	5,536		בינוני
90	544	1,143	92	567	4,931	92	562	6,074		גבוה
										מגדר
99	504	1,678	100	527	5,185	100	522	6,863		בנות
99	503	1,502	102	531	5,033	102	525	6,535		בנים
96	519	2,903	98	536	11,567	97	532	14,470	תשע"ב	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
94	464	418	84	451	942	88	455	1,360		נמוך
92	509	1,195	95	512	4,512	94	511	5,707		בינוני
87	553	1,263	85	573	6,058	85	569	7,321		גבוה
										מגדר
94	525	1,515	96	534	5,888	96	532	7,403	תשע"ג	בנות
97	512	1,388	99	538	5,579	100	533	7,067		בנים
95	502	3,228	98	518	11,262	97	514	14,490		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
83	449	473	93	467	1,604	91	463	2,077		נמוך
92	492	1,661	94	498	4,539	93	497	6,200		בינוני
89	537	1,079	91	549	5,058	91	547	6,137	תשע"ד	גבוה
										מגדר
92	510	1,651	97	519	5,783	96	517	7,434		בנות
96	494	1,577	99	517	5,479	99	512	7,056		בנים
97	525	2,882	99	535	10,661	98	533	13,543		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
96	452	407	99	463	1,226	99	459	1,633	תשע"ה	נמוך
93	524	1,277	100	508	4,188	98	512	5,465		בינוני
85	556	1,184	80	572	5,224	81	569	6,408		גבוה
										מגדר
90	535	1,523	98	532	5,431	96	533	6,954		בנות
104	513	1,359	99	539	5,230	101	533	6,589		בנים

לוח 68: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
111	477	3,203	103	497	10,696	106	492	13,899	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
123	437	774	122	457	1,312	123	451	2,086		
107	476	1,320	105	488	3,433	105	485	4,753		
97	506	1,083	90	516	5,905	91	514	6,988		
106	490	1,641	94	515	5,450	98	509	7,091		
115	464	1,562	110	478	5,246	111	475	6,808		
106	489	3,607	97	504	10,297	100	500	13,904	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
123	445	786	113	468	1,820	117	461	2,606		
101	489	1,579	101	493	4,209	101	492	5,788		
90	516	1,226	81	525	4,197	83	523	5,423		
99	504	1,962	88	520	5,305	91	516	7,267		
111	470	1,644	104	487	4,991	106	483	6,635		
102	495	3,765	87	520	9,888	91	513	13,653	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
117	444	812	111	478	1,523	114	465	2,335		
96	498	1,675	85	514	3,669	89	509	5,344		
78	529	1,248	75	535	4,630	76	534	5,878		
94	513	1,936	79	535	5,021	84	529	6,957		
105	475	1,828	92	504	4,867	96	497	6,695		
84	507	3,183	80	525	10,955	82	521	14,138	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
89	470	652	93	480	1,190	92	476	1,842		
82	504	1,377	82	512	3,801	82	510	5,178		
74	533	1,134	69	545	5,911	70	543	7,045		
77	518	1,542	76	536	5,502	76	531	7,044		
90	497	1,640	83	515	5,453	85	511	7,093		
79	515	3,469	69	532	11,937	72	528	15,406	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
88	469	603	84	494	988	86	485	1,591		
78	512	1,624	70	522	3,784	73	519	5,408		
62	543	1,224	62	546	7,123	62	545	8,347		
78	523	1,757	66	541	6,038	70	537	7,795		
79	508	1,712	71	523	5,899	73	519	7,611		
70	533	3,522	67	541	9,743	68	539	13,265	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
81	494	619	80	508	1,435	80	503	2,054		
67	530	1,600	68	532	3,692	68	531	5,292		
57	555	1,292	58	554	4,578	58	554	5,870		
63	544	1,959	63	550	4,996	63	548	6,955		
75	519	1,563	70	530	4,747	71	528	6,310		
73	525	3,636	67	535	9,809	69	532	13,445	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
82	481	541	79	503	1,185	80	496	1,726		
71	519	1,514	69	524	3,404	69	523	4,918		
60	548	1,574	60	549	5,187	60	548	6,761		
68	534	1,860	63	544	5,088	65	541	6,948		
76	515	1,776	70	526	4,721	72	523	6,497		

לוח 69: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי עברית - לפי פיקוח ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
111	439	547	110	446	1,623	110	444	2,170		נמוך
99	496	1,280	101	486	4,280	100	488	5,560		בינוני
74	536	983	84	531	5,122	82	532	6,105		גבוה
92	514	1,512	93	515	5,779	93	515	7,291		מגדר
104	485	1,324	105	483	5,318	105	484	6,642		בנות
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
117	468	449	112	480	1,364	114	477	1,813		נמוך
95	532	1,197	99	521	3,779	98	524	4,976		בינוני
78	563	1,313	83	562	5,154	82	562	6,467		גבוה
90	554	1,546	89	552	5,416	89	553	6,962		מגדר
102	511	1,440	104	517	4,974	104	516	6,414		בנות
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
122	434	564	105	489	1,151	112	474	1,715		נמוך
93	522	1,439	89	527	4,129	90	526	5,568		בינוני
72	572	1,145	71	567	4,924	71	568	6,069		גבוה
97	548	1,637	80	554	5,216	84	553	6,853		מגדר
105	505	1,547	94	526	5,045	97	522	6,592		בנות
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
118	479	433	110	485	959	113	483	1,392		נמוך
95	533	1,204	91	538	4,559	92	537	5,763		בינוני
80	566	1,232	71	582	6,063	73	579	7,295		גבוה
86	560	1,523	82	569	5,962	83	567	7,485		מגדר
106	512	1,379	95	540	5,664	98	534	7,043		בנות
89	528	3,281	86	542	11,239	87	539	14,520	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
100	471	484	95	499	1,600	97	492	2,084		נמוך
86	524	1,709	86	528	4,568	86	527	6,277		בינוני
74	558	1,072	73	566	5,017	74	565	6,089		גבוה
81	543	1,672	79	556	5,807	80	553	7,479		מגדר
94	513	1,609	89	527	5,432	91	524	7,041		בנות
93	534	2,890	88	538	10,609	89	537	13,499	תשע"ג	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
104	463	401	96	483	1,228	99	477	1,629		נמוך
88	533	1,282	90	519	4,157	90	523	5,439		בינוני
76	563	1,195	75	564	5,205	75	563	6,400		גבוה
84	553	1,548	82	550	5,412	82	551	6,960		מגדר
98	511	1,342	92	525	5,197	94	522	6,539		בנות

נספח 3.3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ג -- לפי מגדר בחלוקה למגזרים דוברי ערבית

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי מגדר במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ג) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח- תשע"ג) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית.

בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 70: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז- תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'			מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
			ממוצע		N	ממוצע		N	ממוצע		N
			ס"ת	ס"ת		ס"ת	ס"ת		ס"ת	ס"ת	
תשס"ז	סך הכול מגדר בנות בנים		117	461	3,780	104	475	671	123	416	865
			111	474	1,978	96	490	349	121	431	448
			122	446	1,796	110	459	322	122	400	412
תשס"ח	סך הכול מגדר בנות בנים		108	454	5,112	101	445	571	118	400	869
			105	470	2,656	100	453	301	116	423	466
			109	436	2,456	102	436	270	115	375	401
תשס"ט	סך הכול מגדר בנות בנים		103	501	4,117	94	509	455	117	469	1,126
			96	521	2,058	91	523	242	113	484	562
			107	480	2,057	95	494	213	120	454	561
תש"ע	סך הכול מגדר בנות בנים		98	524	3,449	81	513	666	103	451	1,283
			92	539	1,772	77	519	336	97	470	683
			102	509	1,677	84	508	330	106	430	600
תשע"א	סך הכול מגדר בנות בנים		80	526	4,012	79	536	642	82	493	803
			80	531	2,118	80	536	317	80	509	425
			80	519	1,894	77	535	325	80	476	378
תשע"ב	סך הכול מגדר בנות בנים		77	513	4,580	69	527	556	75	435	733
			75	518	2,370	74	528	289	76	447	400
			79	507	2,210	65	525	267	71	422	333
תשע"ג	סך הכול מגדר בנות בנים		74	529	3,412	61	564	440	72	471	1,328
			71	535	1,754	63	569	242	73	480	718
			77	521	1,658	59	558	198	70	460	610

לוח 71: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית-
לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול מגדר	תשס"ח
108	475	4,442	95	482	473	103	432	717	בנות	תשס"ח
105	494	2,381	91	501	250	97	450	381	בנים	
108	452	2,060	95	460	223	107	411	336	בנים	
106	460	3,446	100	485	466	105	435	914	בנות	תשס"ט
97	486	1,849	100	503	254	94	466	441	בנים	
108	431	1,593	95	464	211	107	406	471	בנים	
104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224	בנות	תש"ע
94	537	1,526	85	518	345	93	459	655	בנים	
108	488	1,386	89	472	332	102	419	569	בנים	
107	545	2,708	103	527	654	107	458	447	בנות	תשע"א
104	557	1,478	101	542	361	100	486	213	בנים	
109	530	1,230	102	509	293	107	432	234	בנים	
98	528	3,724	100	558	423	68	442	423	בנות	תשע"ב
95	540	2,002	99	562	233	74	462	207	בנים	
100	514	1,722	102	553	190	55	423	216	בנים	
101	535	3,364	103	555	429	92	493	1,257	בנות	תשע"ג
97	547	1,773	101	559	229	91	513	662	בנים	
103	522	1,591	106	550	200	89	470	595	בנים	

לוח 72: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
105	477	3,755	96	471	675	112	449	923	תשס"ז	מגדר
100	494	1,974	91	481	351	99	475	464		בנות
107	459	1,775	101	459	323	119	423	452		בנים
105	486	5,109	107	467	574	112	450	839	תשס"ח	מגדר
98	500	2,650	102	474	298	104	469	455		בנות
111	471	2,458	111	459	276	117	429	381		בנים
102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245	תשס"ט	מגדר
93	503	2,128	76	521	253	110	481	616		בנות
107	466	2,080	89	500	223	119	443	615		בנים
101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317	תש"ע	מגדר
94	504	1,815	78	518	359	106	458	709		בנות
105	474	1,682	80	511	352	118	421	608		בנים
83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126	תשע"א	מגדר
80	520	2,241	83	519	339	85	516	611		בנות
86	511	2,030	87	516	342	90	477	515		בנים
86	526	4,561	75	508	564	95	470	656	תשע"ב	מגדר
83	533	2,358	76	508	291	94	482	359		בנות
89	518	2,203	74	507	273	95	456	297		בנים
85	533	3,766	65	560	427	91	452	1,326	תשע"ג	מגדר
80	544	1,973	64	563	235	87	463	732		בנות
89	522	1,793	66	556	192	93	438	594		בנים

לוח 73: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
77	415	719	78	478	455	87	462	4,381	תשס"ח	סך הכול מגדר
76	427	380	73	492	246	85	475	2,361		בנות
76	401	337	80	460	209	88	446	2,019		בנים
68	412	971	88	489	457	88	454	3,641	תשס"ט	סך הכול מגדר
69	430	471	86	502	244	84	471	1,957		בנות
62	396	495	88	474	213	89	436	1,682		בנים
77	401	1,213	80	509	722	93	485	2,951	תש"ע	סך הכול מגדר
78	419	630	75	516	369	88	500	1,550		בנות
72	382	583	83	501	353	96	468	1,401		בנים
69	435	840	77	499	579	76	506	3,461	תשע"א	סך הכול מגדר
64	454	421	76	505	330	74	515	1,872		בנות
68	416	419	78	492	249	77	494	1,589		בנים
56	408	352	78	492	463	81	481	4,443	תשע"ב	סך הכול מגדר
56	421	185	78	498	259	79	488	2,360		בנות
53	394	167	78	485	204	82	473	2,083		בנים
65	421	1,162	78	520	494	83	481	3,763	תשע"ג	סך הכול מגדר
65	435	603	79	519	259	79	490	2,039		בנות
61	406	559	78	520	235	86	469	1,724		בנים

לוח 74: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
101	457	1,169	79	434	525	97	443	3,790	תשס"ז	סך הכול
101	463	592	77	437	274	94	451	1,963		מגדר
101	451	573	81	431	250	100	435	1,822		בנות
104	421	1,276	85	462	704	96	457	3,675	תשס"ח	סך הכול
104	433	673	83	461	356	93	462	1,918		מגדר
103	407	597	87	462	348	100	451	1,753		בנות
91	447	1,057	88	479	681	97	468	4,082	תשס"ט	סך הכול
88	461	573	88	479	353	94	470	2,092		מגדר
92	431	482	89	478	327	99	466	1,985		בנות
106	470	1,007	80	521	503	98	486	4,980	תש"ע	סך הכול
105	479	517	78	521	227	98	486	2,537		מגדר
105	460	490	81	521	276	99	485	2,443		בנות
96	509	1,519	76	517	495	84	523	4,411	תשע"א	סך הכול
95	520	804	73	511	261	83	528	2,301		מגדר
97	497	715	80	523	234	86	519	2,110		בנות
88	455	1,082	81	557	712	87	521	3,577	תשע"ב	סך הכול
90	462	551	79	557	347	85	519	1,884		מגדר
86	448	531	82	556	365	88	523	1,693		בנות
81	458	1,019	82	543	585	85	532	3,948	תשע"ג	סך הכול
80	461	577	82	534	312	85	530	2,043		מגדר
81	454	442	82	554	273	85	533	1,905		בנות

לוח 75: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
71	435	876	98	505	680	89	472	2,969	תשס"ח	סך הכול מגדר
68	452	472	97	528	344	89	487	1,565		בנות
70	416	398	92	482	336	85	455	1,404		בנים
88	473	867	91	497	640	95	492	3,445	תשס"ט	סך הכול מגדר
86	495	454	91	505	340	94	498	1,868		בנות
84	449	409	90	487	299	95	486	1,573		בנים
90	449	539	95	500	525	91	485	4,574	תש"ע	סך הכול מגדר
84	461	294	91	525	272	90	498	2,465		בנות
95	433	244	93	474	253	89	470	2,108		בנים
78	460	1,089	90	503	462	93	508	4,063	תשע"א	סך הכול מגדר
78	477	523	90	515	262	91	520	2,160		בנות
76	444	566	88	487	200	93	494	1,903		בנים
67	407	1,190	95	516	648	95	474	2,765	תשע"ב	סך הכול מגדר
68	417	621	95	535	320	94	489	1,553		בנות
64	397	569	92	497	328	92	455	1,212		בנים
85	422	924	99	494	554	98	504	3,524	תשע"ג	סך הכול מגדר
87	436	473	91	507	285	96	510	1,819		בנות
81	407	451	106	479	269	101	498	1,705		בנים

לוח 76: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
105	462	1,152	88	509	511	103	501	3,775	תשס"ז	סך הכול מגדר
99	483	578	77	532	273	93	526	1,957		בנות
107	439	562	93	483	238	107	475	1,814		בנים
112	445	1,318	88	514	702	93	514	3,675	תשס"ח	סך הכול מגדר
104	478	695	79	536	352	83	536	1,924		בנות
108	407	620	91	492	350	98	491	1,750		בנים
99	502	1,056	94	532	684	92	541	4,077	תשס"ט	סך הכול מגדר
89	532	574	85	556	358	84	562	2,109		בנות
99	467	480	98	506	326	96	519	1,962		בנים
100	497	995	85	548	505	92	548	4,983	תש"ע	סך הכול מגדר
95	526	504	72	574	229	85	567	2,562		בנות
98	469	491	89	526	276	95	528	2,421		בנים
97	533	1,485	73	577	501	78	581	4,377	תשע"א	סך הכול מגדר
86	557	802	70	591	269	67	599	2,282		בנות
102	505	683	74	561	232	85	561	2,095		בנים
91	507	1,267	65	594	706	77	570	3,559	תשע"ב	סך הכול מגדר
84	527	664	56	609	345	70	585	1,889		בנות
94	485	603	69	580	361	81	553	1,670		בנים
82	518	928	63	602	586	71	586	4,030	תשע"ג	סך הכול מגדר
80	537	524	58	614	310	66	599	2,100		בנות
79	494	404	65	589	276	74	573	1,930		בנים

לוח 77: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ג בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בחלוקה לפי מגדר - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	448	929	76	534	689	97	512	3,038	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ח
95	488	494	62	562	352	80	542	1,589		
99	404	435	79	506	336	102	478	1,449		
84	496	876	72	521	668	79	530	3,630	סך הכול מגדר בנות בנים	תשס"ט
71	527	466	60	541	338	68	549	1,990		
84	461	410	78	501	328	86	508	1,638		
94	483	557	83	521	523	85	519	4,678	סך הכול מגדר בנות בנים	תש"ע
81	509	305	63	551	273	74	541	2,517		
99	450	251	89	488	250	89	494	2,160		
101	484	1,075	75	542	462	86	536	4,122	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"א
87	525	531	62	566	259	71	562	2,172		
99	444	544	78	511	203	92	507	1,950		
98	471	1,138	77	563	652	90	546	3,103	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"ב
87	502	618	61	589	323	76	568	1,752		
96	433	520	83	538	329	98	517	1,351		
102	484	932	86	557	577	83	563	3,793	סך הכול מגדר בנות בנים	תשע"ג
91	522	468	73	583	298	69	584	1,963		
98	445	464	89	530	279	91	540	1,830		

נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז - תשע"ג

לוח 78: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנים תשס"ז-תשע"ג

פערים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי							
תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
מדע וטכנולוגיה							
ה'	-14	-10	11	-8	9	-14	
ח'	-20	18	19	-25	-7	**	
אנגלית							
ה'	18	-2	-25	-26	19	6	
ח'	-39	7	-24	-35	-16	**	
מתמטיקה							
ה'	-36	6	-35	-11	-5	9	
ח'	10	5	-15	-5	-33	**	
ערבית							
ה'	-24	4	0	9	0	-8	
ח'	6	-6	-2	9	-22	**	

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

לוח 79: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנים תשס"ז-תשע"ג

פערים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי דרום							
תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
מדע וטכנולוגיה							
ה'	58	78	33	73	32	54	45
ח'	42	86	87	74	25	43	**
אנגלית							
ה'	81	56	18	49	24	36	28
ח'	60	73	71	84	42	47	**
מתמטיקה							
ה'	74	66	14	16	21	36	-14
ח'	82	67	48	36	19	37	**
ערבית							
ה'	68	63	48	51	39	69	39
ח'	79	75	52	36	34	64	**

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ג לשנת הבסיס - תשס"ח

תרשים 60: המחשת ההמרה של ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי

